

fókuszban a kísértés

A kísértés az erkölcs csapdája

Útitársaink, a kísér(t)ők

A kísértésről Bibliával a kezünkben

élő víz

Luther így tanított imádkozni

Fegyelmi vagy nyugdíjazás

Imádkozó édesanyák

híd

evangélikus missziói magazin

2016. III. szám

<http://misszio.lutheran.hu>

Tartalom

fókuszban a kísértés

- 3 **Bevezető** | Szeverényi János
- 4 **Kitekintés** | Kis Ferenc Balázs
- 5 **Gyülekezeti konfliktusok** | Kis Ferenc Balázs
- 6 **Mindössze 10 parancs** | Jásdi Beáta
- 7 **Vizsgaidőszak** | Szák Kocsis Pál
- 8 **„Mindenki függ valamitől...”** | Stifner-Kóháti Dorottya
- 11 **A kísértés az erkölcs csapdája** | Szigeti Jenő
- 12 **Útitársaink, a kísér(t)ők** | Kinyik Anita
- 13 **Versek**
- 14 **A kísértő, meg az ellene való orvosság** | Czakó Gábor
- 15 **„Ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól!”** | Dr. Győri Józsefné Dr. Drenyovszky Irén
- 16 **„Légió a nevem, mert sokan vagyunk”** | Weltler Sándor
- 18 **A kísértésről Bibliával a kezünkben** | Ribár János
- 20 **Rejtvény** | A. L.
- 20 **Imádkozzunk!** | A. L.
- 21 **Könyvajánló**

élő víz

- 22 **BESZÉLGETÉS – „Nem akarok tudni másról, csak Krisztusról”** | Erdészné Kárpáti Judit
- 24 **XX. SZÁZADI HITVALLÓINK – Fegyelmi vagy nyugdíjazás** | Lupták György
- 27 **TANÚSÁGTÉTEL – Magvetés és hajtások** | E. K. J.
- 28 **HOGYAN TOVÁBB, EGYHÁZ? – A telkészek többet legyenek, lehessenek lelkészek** | Garádi Péter
- 30 **MISSZIÓ – Gyülekezet a településért – az egyház és a helyi meghatározottságok** | Dr. Johannes Reimer
- 32 **SZÜNTELENŰL IMÁDKOZZATOK! – Imádkozó édesanyák** | Hajzer Daniella
- 34 **TEOLÓGIA – A szenvedés teológiai sokrétűsége** | Nagypál Szabolcs
- 36 **‘56 ÉS AZ EGYHÁZ – „Bánom...”** | Mirák Katalin
- 38 **REFORMÁCIÓ 500 – Luther így tanított imádkozni** | Véghelyi Antal
- 41 **INTERJÚ – „Az írás számomra Isten ajándéka”** | Erdészné Kárpáti Judit
- 42 **MÉDIAMISSZIÓ – Életváltozások a médiaszolgálat nyomán** | E. K. J.
- 43 **KÖNYVAJÁNLÓ – Aki királynak született**
- 44 **IRÁNYTŰ – Két anekdota a gonosz problémájáról** | Szabados Ádám
- 46 **KITEKINTÉS – Kitekintés** | Gémes István
- 49 **ÉNEKEM AZ ÚR – Századok múltak el** | Csorba István
- 49 **HÍREK – Az Evangélikus Missziói Központ fontosabb szolgálatai 2016 első felében**
- 49 **AJÁNLÓ – Zsoltárok**
- 50 **KÉPES HÍREK – Utcamisszió Kárpátalján** | Sz. J.
- 52 **KÉPES HÍREK – Missziói konferencia**
- 53 **BESZÉLŐ KÉPEK – Izraeli arcok** | Sz. J.
- 54 **TÁJOLÓ – Napraforgó** | Szeverényi Máté
- 54 **DERŰ**
- 55 **REFORMÁCIÓ 500 – 500 nap imádság reformációért**
- 56 **HIRDETÉS – Országos evangelizáció**

Jézus Krisztus a híd a menny és a föld,
az Örökkévaló és az ember között!

Címlapfotó: Szeverényi

Impresszum

híd

evangélikus missziói magazin
2016. III. szám
megjelenik negyedévente

HU ISSN 1787–5749

Kiadó és szerkesztőség:

Evangélikus Missziói Központ –
Magyar Evangélikus Rádiómisszió
1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
tel./fax: 06 1 400 3057
e-mail: evmis@lutheran.hu
<http://misszio.lutheran.hu>
számlasszám: 11716008–20157087

Felelős szerkesztő:

Szeverényi János
tel.: 06 20 824 5463
e-mail: janos.szevereniyi@lutheran.hu
www.szevereniyi.janos.hu

Munkatársak:

Balog Eszter, Erdészné Kárpáti Judit,
Fehér Charlotte, dr. Garádi Péter,
Kis Ferenc Balázs, Kovács László,
Stifner-Kóháti Dorottya, Szeverényi Jánosné,
ifj. Zsákaliczky Pál

Layout, grafikai tervezés, tördelés:

Kreatív Flotta Stúdió
Perl Andrea, Perl János
www.kreativflotta.hu

Nyomdai kivitelezés:

Pauker Nyomdaipari Kft.
www.pauker.hu

Egy szám ára: 400 Ft
előfizetési díj egy évre: 1600 Ft
Megrendelhető a kiadónál.
Az Evangélikus Élet előfizetői
ingyenesen kapják a magazint.

Adományokat kérünk és elfogadunk.

Partnereink:

Fotó: Erdész Zoltán

Egy rajtakapott Híd magazin-olvasónk Budapest külkerületében.

„Mindennek ellen tudok állni, kivéve a kísértésnek.” A mondást *Oscar Wilde* írónak tulajdonítják. Némi cinizmus, összekacsintó cinkosság is bujkál a mondat mögött: a kísértéssel nincs baj, engedjünk neki.

Ugyanakkor érzek ebben valami becsületes megvallást is: nincs erőnk az igazi kísértéssel szemben. Éppen ez utóbbi miatt javasolta Jézus az imádkozni tanuló kis csapatnak, hogy ehhez az Atyától kérjen segítséget. Ugyanis az, amit Isten joggal bűnnek tart, és amitől óv, sok esetben „édes”, ámitó, kábító és ellenállhatatlan. Miért? Mert az ember szenvedélyesen függő lény. Istennel való élő, szép, személyes, boldog kapcsolatra teremtettünk, és ha ez a kapcsolat nem működik, óhatatlanul istenpótlékokat keresünk. Olyanokat, amelyeket a teremtésből következően kíván, követel a testünk-lelkünk: boldogság- és biztonságérzetet, amelynek illúzióját megteremti az étel, ital, nikotin, alkohol, drog, szex, anyagiak, kapcsolatok, hobbik...

Isten senkit nem kísért a gonosszal (Jakab levele 1,12–18), de ezen a világi „harctéren” érnek minket próbák, kísértések, amelyektől nem szabadulunk meg egyikőnkön. Luther szerint háromféle csábítás ér minket: a testé, a világé és az ördögé. Az ember ereje kevésnek bizonyul ezekkel szemben.

Jakab azt is írja, hogy örüljünk a kísértésnek (Jak 1,2), mert hasznunkra válhat. Átéljük a bukást, összetörést, de az újra-

kezdést, megújulást is. Alázatra tanít és megedz az ilyen küzdelem. A Gonosz azokra lő, akik élnek, akik potenciális ellenfelei. Ha kísértést tapasztalunk, ne essünk kétségbe, lássuk meg közeli és távolabbi hasznát, és Szentlélek által kiáltunk: Ne engedd, Uram, hogy győzzön rajtam a kísértés! Bocsáss meg, tisztíts meg! Add nekem az erőt, a szeretetet, a jözanság lelkét (2Tim 1,7)! Tölts be teljesen lényeddel, szépségeddel, erőddel! Taníts meg a szabályszerű lelki-szellemi küzdelemre (2Tim 2,5)!

Ó, mily hű barátunk Jézus! Hordja bűnünk, bánatunk. Mily dicsőség, hogy nevében Istenhez fordulhatunk! Mennyi békét elveszítünk, sírva hordjuk bánatunk, S mind azért, mert hő imában Őhöz nem fordulunk.

Ér-e próba vagy kísértés? Háborúság zaklat-é? El ne csüggedj ám miatta: vidd imádban Őelé! Volt-e már ily hű barátod, gondod így ki fölveszi? Látja minden gyöngeséged, tárd ki bátran Őnek!

(Hallelujah énekeskönyv, 162. ének)

SZEVERÉNYI JÁNOS

Kitekintés

A pillecukorteszt

Sokan jókat derültünk a pillecukorteszt videóján, amelyben óvodások több-kevesebb sikerrel próbálnak ellenállni egy édesség kísértésének azért, hogy a kitűzött idő után még egy hasonló édességet kapjanak. A kísérlet során a kutatók valójában arra voltak kíváncsiak, hogy mit csinál másképp az, aki sokáig képes ellenállni, ahhoz képest, aki hamar elbukik.

A legcélravezetőbb stratégiának azt találták, hogyha a kísértés közepette a gyerekek képesek valamilyen, a kísértéstől független örömteli dologra gondolni. **Vagyis az önuralom fejleszthető!**

A *Pillecukor és közpolitika* című újságcikkben (Brooks, 2006) az újságíró az önuralom négyévesek között ta-

pasztalt szintje és az életkilátások közötti összefüggésekre hívta fel az Egyesült Államok oktatáspolitikusainak a figyelmét.

A későbbi önbeszámolók szerint a négyévesen hosszabb késleltetésre képes óvodások 25-30 éves korukra kitaróbbak és sikerebbek hosszú távú céljaik megvalósításában, kevesebb káros szenvedéllyel élnek, magasabb iskolai végzettséggel és alacsonyabb testtömegindexszel rendelkeznek.

https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614HQ

„A legtöbb ember szeretne megmenekülni a kísértésektől, de azért kapcsolatban maradni velük.” – *Robert Orben*

„Sose engedj a keserűség kísértésének!”
– *Martin Luther King*

*

„Számos védekezés létezik a kísértéssel szemben, de a legbiztosabb mégis a gyávaság.” – *Mark Twain*

A kísértés vallásos értelemben: az önmagunkról alkotott vallásos felfogást a gondolatainkból kiszorító külső tényező.

A kísértés hétköznapi értelemben: az önuralom hiánya. A reklámoknak jellegzetessége a kísértés, a termék vonzóbbá tétele.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Temptation>

Összeállította: *Kis Ferenc Balázs*

Gyülekezeti konfliktusok

Kinek ne lenne emléke egy-egy konfliktusról, amely két táborra szakította a gyülekezetet, és amelynek eredményeképp sokszor érthetetlen események játszódtak le? Gondolhatunk egy lelkesválasztásra vagy egy gyülekezetbe járó házaspár válással végződő párkapcsolati problémájára, de igazából majdnem teljesen mindegy, mi váltja ki a konfliktust: **azok többé-kevésbé hasonló forgatókönyv szerint játszódnak le, és hasonló eredményeket produkálnak.** Például végül néhányan elhagyják a gyülekezetet, vagy a máskor csak karácsonykor és húsvétkor a templom felé vetődő testvérek hirtelen aktivizálódnak és lelkesen kiállnak az egyik vagy másik oldal igazáért. Szintén jellemző, hogy ellenséges érzelmek alakulnak ki a másik tábor iránt, és az álláspontokat szélsőséges, kibékíthetetlen formában fogalmazzák meg. A két csoport erős erőfeszítéseket tesz, hogy a semlegeseket és a nem túl karakteres véleménnyel rendelkezőket meggyőzze arról, hogy csatlakozzanak hozzájuk – fekete-fehérre festve a gyülekezet sokszínű szövetét. Az enyhe többséggel bíró oldal nem ritkán a megfélemlítő nyílt szavazás eszközt is használja, amivel ugyan hatékonyan felmorzsolják a kisebbséget, de mély sebeket is ejtenek. Az ilyen típusú konfliktusok nem csak egyházon belül, hanem bármilyen emberek alkotta csoportban előfordulnak, azonban keresztyén közösségekben még tendencia is mutatkozik arra, hogy az egészet egyfajta szent mázzal leöntsük, gyorsan bünt kiáltunk, és a saját csoporthoz tartozást az üdvösséghez, a másik csoporthoz tartozást pedig a kárhozathoz kössük.

De mit lehet tenni annak érdekében, hogy ez a közösségbe éket verő, ugyanakkor természetes folyamat ne, vagy ne így játszódjon le? Már az sem kevés, hogy megismerjük a csoportkonfliktusok fent vázolt forgatókönyvét, és megértjük, hogy az emberi természet már csak ilyen, és nem veszünk részt az érzelmek fűtésében (bár azok általában így is önálló életre kelnek). **A megelőzésért a legtöbbit a keresztyén közösség magasabb rangú tagjai tehetnek** azáltal, hogy nem a saját, előre kialakított véleményükhöz keresnek támogatókat, hanem azt csak azután alakítják ki, miután meghallgatják egy szélesebb kör, köztük a közösség alacsonyabb rangú tagjainak a szempontjait – lehetőleg több körben, hogy az „itt és most” ne okozzon felesleges feszültséget. Amennyiben a magasabb rangúak között áll fenn versengés, úgy természetesen ez a legszebb lehetőség számukra egymás megértésére és a krisztusi szeretet gyakorlati alkalmazására, hogy a személyes, illetve mások ellen irányuló céljait alarendeljék a közösség jövőbeli érdekeinek, amihez sok-sok párbeszédre és nyitottságra van szükség. Ha a jó bornak időre van szüksége, miért ne kellene sok idő egy-egy jó közösségi döntés kialakításának?

De hol itt a kísértés? Számos helyen: amikor azt gondoljuk, hogy egy helyzetben csak két, egymást kizáró lehetőség adott; amikor a másik csoportba tartozókat elutasítjuk, negatív érzelmeket táplálunk irántuk, és másokat is támogatunk ebben; amikor gyors döntést akarunk hozni, megfélemlítő helyzeteket alakítunk ki, másokat hibáztatunk, és jobban szeretjük a saját véleményünket, mint a másik embert. Ezeket a kísértéseket általában észre sem vesszük.

K. F. B.

Mindössze 10 parancs

Sok? Igazán nem. És mégsem tudom teljesíteni.
Annyi a kísértés, ami eltántorít. De próbálkozom.

Foto: Révészné Bellai Csilla

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! – Hát persze, ez nem olyan nagy kísértés. Nem is Buddha vagy Krisna csábít, hanem a pénz. Nehéz róla lemondani, beérni kevesebbel. Hogy a lakás, a koszt, a citrom, a könyvek egyre többre kerülnek? Igaz, de mindig kiderül, hogy mások szerényebben is elégedettek. Még nehezebb megtanulni, hogy nem minden a pénz. Rendszerint csak akkor sikerül, ha valami nagy baj, súlyos betegség téríti észhez az embert. Olyankor könnyen belátja: léteznek fontosabb dolgok.

Ne vedd hiába Istened nevét! – Nem is értem, miért bűn, ha gyakran jön a számra az Úr neve... Ha imádkozom, természetes,

hogy nevén szólítom Istenünket, ez nem hiábavaló. De az Úr nevét, be kell vallanom, nagyon sokszor emlegetem, ha fáradt vagyok, amikor bosszankodom, ha elegendem van, vagy csak veszekszem, vitatkozom valami semmisségen...

Szenteld meg az ünnepnapot! – Minek mindig elmenni a templomba? Hiszen ígét olvasni, imádkozni ott is lehetséges. Lehetséges, de nem elég. Igaz, néha az elhangzott beszédet nem érzem egészen magaménak, előfordul, hogy el kell nyomnom egy-egy ásitást. De a templomban az oltár előtt térdelve, úrvacsorára várva mindig közelebb vagyok az Istenhez. Istentisztelet után pedig kivétel nélkül, mindig boldogabban megyek haza. Mégsem járok eleget templomba, gyakran tért el más, halaszthatatlannak ítélt program. Nem mentség, hogy sokan lehetünk így ezzel, előfordul, hogy mindössze nyolcan ülünk a padokban...

Tiszteld atyádat és anyádat! – Sajnos én már nem tisztelhetem őket, legfeljebb az emléküket. Apuci harminc éve, Mami öt éve hagyott itt bennünket. Az én korosztályomnak még természetes volt, hogy az idős szülőket segíteni kell: munkával, pénzzel, idővel. A napokban törvényt fogadtak el, hogy ez a jövőben kötelező, az ellenkezője büntetendő lesz. Szomorú, hogy ez szükségessé vált...

Ne ölj! – Na, ez aztán igazán nem érint engem! Hát, hogy is tehetném – még egy csirkének sem tudnám kioltani az életét! Igen ám, de ölni nemcsak késsel lehet.

S előfordult, hogy nem tudtam ellenállni a kísértésnek: elhamarkodott szavakkal bántottam meg valakit. Nem gondolva rá, hogy egy érzést ölhetek ki belőle. Szégyelltem magam, de már késő volt...

Ne paráználkoddj! – Mi számít ma párnaságnak? Nehéz kérdés. Csokoládés jégkrém, férfi alsót, melltartót reklámozni valamikor pornográfának számító fotókkal, óriásplakátokon. Lenge öltözötű fiatal lányok álldogálnak az autópálya mentén, üzletre várva. Veszélyes üzlet: előfordul, hogy nem a vevő fizet, hanem a lány – az életével. Televíziós valóságshow-ban anyaszült meztelenül jönnek mennek, szerelmeskednek a szereplők. Kísértés élőben.

Ne lopj! – Úgy hét-nyolc éves lehettem. Nagyon szerettem volna egy fagyit. De kérni nem mertem. Amikor Mami leküldött tejért, kivettem a pénztárcájából a pénzt és még két forintot. Amit gondosan a tejeskanna aljába rejtettem. Indultunk Rita barátnőmmel a boltba, már az utcán voltunk, amikor Mami utánam szólt az erkélyről: – Gyertek csak vissza! Lebuktunk, még ma is belevörösödöm, ha eszembe jut. Lopni természetesen nem csak pénz lehet. Időt, energiát, figyelmet, szellemi tulajdont. Mai kísértések...

Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! – Ezt most leegyszerűsíttem kicsit, bár tudom, nem csak a hazugságról szól ez a parancs. De éppen ez, a hazugság az, ami annyira elharapózott. Egyesek szerint naponta több tucatszor nem mondtunk igazat. Politikusaink, tisztelet a kivételnek, gombnyomásra mondják azt, ami éppen az érdekük. És nem csak ők. A kis hazugság már nem számít. Új szavunk is van rá: csak csúsztatunk.

Ne kívánd felebarátod házáat! – Ma mindenki dicsekszik: Facebookon, Twitteren, Instagramon. Szelfit készít új háza, nyaralója előtt, a kerti virágai közt, a medence partján napozva. Ma már szép házban lakhatom én is, de jól emlékszem rá, amikor még nem volt lakásunk, milyen vágyakozva nézegettem a másokét. Hogy nekik van...

Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát! – A kísértés mindannyiunkat elér, van, aki bevallja, van, aki tagadja. Hogy sikerült ellenállnom, csak a Jóistennek köszönhetem. Ő segített, hogy hűséges maradjak házasságunk negyvenegy éve alatt. Hálás vagyok, hisz' annyival többet kaptam cserébe. Mosolygok, amikor hetvenen túli, ismert férfiak dicsekednek vele: megtalálták az Igazít. Ez (az ötödik) már életre szóló házasság lesz. Hát, ilyenkor már könnyű...

JÁSDI BEÁTA

Vizsgaidőszak

Az utca emberét nehéz ilyen szavakkal megszólítani, mint a kísértés, mert ez a fogalom Isten és ember; bűn és menekülés, próbatétel és helytállás, hitvallás és megingás viszonylataiban értelmezhető. **A kísértés fogalma egyrészt a bűnre csábítást jelenti, másrészt a hűség próbáját.** De mi a bűn és mit ér a hűség a XXI. századi európai élet kontextusában, ahol mindent szabad, mindent lehet, amit az ember a pillanat kihasználása, megragadása, megélése érdekében magának megenged? Az egocentrikus, individualista ember.

Kapcsold be a tévét, vagy menj rá a netre, a csábítás, vagyis a kísértés szembe jön veled. A műsorokat megszokító reklámok, a felugró hirdetésablakok megkínálnak sokféle olyan dologgal, amik talán eszedbe sem jutnának, de így, hogy vágyat keltenek rájuk, a boldogság forrásaként, megszerzéseként mutatják be azokat, Te is szívesen megszerezned. Felkeltik a vágyat és vissza nem térő alkalomnak hazudnak felcsillantott lehetőségeket. Hülye lennél kihagyni! Miért ne érdekelne egy magas kategóriás autó, vagy egy luxusutazás, a szépség megszerezhető kellékei, a legmenőbb elektronikai kütyü, gyorsan elsajátítható nyelvtudás, esetleg egy álomállás? Reklámokat tolnak a szemed elé, sulykolnak az agyadba a gyors fogyástól a dús keblekig, az állateledeltől a tablettákig, a konyhafelszereléstől a szépség- és fiatalágmegőrző szerekekig, és reklám-szlogeneket mantrázol öntudatlanul

elalvástól ébredésig, nem is szólva a hedonista, buja, munka nélküli, költséges élet vágykeltő celebjeinek színre léptetéséről. **A kísértés egyenlő a vágykeltéssel.**

Szentírási értelemben a kísértés az ember Istenhez való viszonyának próbáját jelenti, vagyis hogy hű tud-e lenni és maradni Őhozzá, vagy hűtlenné válik, azaz Isten nélkül él. Az ember vizsgázik ebben. Az egész életünk vizsgaidőszak. De már a Teremtés könyvének második oldalán elbukik az ember a kísértésben, amely, mint mindig, negatív irányú. Bűnbe visz. „Legyél olyan ná, mint Isten.” Ezt súgja a paradicsomi történet ámitó kígyója az ember fülébe. Legyél Te a központ – egocentrikus. Ez egy több ezer éves történet, amely ma is divatban van. **Kísértéssel lépre vinni csak a hiányokkal küzdő embert lehet. Aki teljes a szeretetben, a másokért való önfeláldozásban, a hitben, azt nem.** Az más dimenzióban él.

Jézust sem lehetett elbuktatni a pusztában, ahol negyvennapos éhezés után megjelent a sátán, és három „visszautasíthatatlan ajánlatot” tett: 1. „Ha Isten fia vagy, varázzolj kenyert a sivatag kövéiből!” 2. A szent város templomának párkányára állítva unszolta: „Vesd alá magad, ugorj a mélybe, hiszen meg van írva, hogy az angyalok vigyáznak rád.” 3. Végül egy hegytetőre vitte, és minden országot szépségét megmutatta: „Mindezt neked adom, ha leborulsz előttem és engem imádsz!” (vö. Mt 4,1–11)

Jézus a Szentírásra hivatkozva mindhárom ajánlatot visszautasítja, kiéhezett állapotában is világos számára a hazugság káprázata, a csalás. „Távozz, Sátán!” (apage Satanas), ezekkel a szavakkal küldi el a kísértőt.

Az ember vizsgázik ebben; az egész életünk vizsgaidőszak.

Sajnos sokan nem állunk ellen a kísértésnek: jó életet igyekszünk varázsolni magunknak lehetőleg fáradozás nélkül; belevetjük magunkat különféle testi-lelki mélységekbe, és tisztességet, becsületet is elhagyva, lelkünk beáldozásával ragadunk meg vagyont, hatalmat, dicsőséget (fausti alku). Pedig Jakab apostol azt írja, hogy boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert örök életet nyer (Jak 1,12). A másik oldalról meg azt írja, hogy aki kísértésbe esik, azt a saját kívánsága vezeti félre és csábítja a rosszra. A kívánság pedig, mi-helyt megfogant, bűnt szül, a bűn pedig, ha elkövetik, halált (vég)eredményez – örök halált (Jak 1,14–15).

Ezért imádkozzuk az Úrtól tanult imádság hatodik kérését: **Ne vígy, ne engedj minket kísértésbe, mert nem akarunk elbukni a vizsgán!**

SZÁK KOCSIS PÁL

„Mindenki függ valamitől...”

Körinterjú a kísértésről és függőségeinkről

Alábbi összeállításunkban egy pszichológust, egy pszichiátert és két lelkészt kérdeztünk. Válaszaikban a kísértés definíciójáról, annak hétköznapi életünk eseményeiben való megnyilvánulásairól és legyőzésének módjáról, az isteni és emberi erőforrásokról olvashatnak.

„A hiány talaján”, avagy mire vágyunk igazán?

Csáky-Pallavicini Zsófia gyermek- és ifjúsági klinikai szakpszichológus, családterapeuta

Ha a vallásos nyelvzetben kísértésnek hívott jelenségre gondolunk, az elválaszt-hatatlan lesz a bűn, a rossz fogalmától – és összefüggésben lesz valamiképp a vágyainkkal.

A vágyaink olyan belső rezdülések, amelyek személyiségünk legmélyéhez tartoznak. Motiválnak, segítenek, hajtanak, erőt adnak, jeleznek – és olykor (főleg, ha túl erősen jelentkeznek vagy nem kielégíthetők) nagyon meggyötörnek minket. Kísértés akkor lesz a vágyból, ha az valamivel (erkölcsi normával, korláttal, meggyőződéssel) ütközik. Ha jobban megnézzük, ilyenkor tulajdonképpen kétféle vágyunk kerül szembe egymással: a vágyunk, hogy jók, Isten szemében kedvesek, mások által szeretettek legyünk, és egy másik vágy, ami valamilyen aktuális szükségletünk kielégítését

diktálná. Ha bármelyikre nem vágyunk ugyanabban a pillanatban, és a kettő nem ütközne, nem volna kísértés. Finom lakoma után sóvárogni, azt élvezni csak vágy, de nem kísértés – ám ha a nassolás által meghízom, megharagítom a szakácsot, mohónak tart a gyülekezetem, akkor bizony komolyan az.

Ha valamilyen vágyam olyan erős, hogy a kielégíthetlensége komolyan kibillent az egyensúlyomból testileg vagy lelkiileg, és nem egy élettanilag szükséges dologra irányul, akkor már függőségről, addikcióról beszélünk. Annyi bizonyos, hogy ha a lélektani részét nézzük, a függ-

Olykor el sem jutunk a felismerésig, hogy mi volna az igazi, mély vágy a hétköznapi kísértések mögött.

gőségek, de ha bátrak vagyunk, azt is mondhatjuk: kísértéseink mindig valamilyen hiány talaján alakulnak ki. Vagyis a vágyaink mentén...

És a kísértések megúszhatatlanok. Miért? Mert Istentől kaptunk vágyakat. Olyanokat, amelyek felé visznek, amelyek egy másik emberrel való egyesülésre visznek, amelyek a közösség felé hívnak, amelyek a kiteljesedésünket szolgálják a növekedés, a kapcsolódásaink, a szeretet kölcsönös megélése által. Ám a földi életünk töredékes. Az igazán mély, erős vágyaink csak töredékesen tudnak kielégülni – folyton frusztrálódunk, hisz nyitva marad bennünk valami, ami betölthetetlen a földi lét során. Sőt: olykor el sem jutunk a felismerésig, hogy mi volna az igazi, mély vágy a hétköznapi kísértések mögött.

Jól tesszük, ha a kísértésekkel több harcmodorban is felvesszük a küzdelmet. A pszichológia is kínál ehhez segítséget: segíthet jobban megérteni, mire vágyunk olyan nagyon, mikor erős kísértést élünk át egy tiltott vagy káros dolog után ácsingózva. Az ezzel foglalkozó profik tudják: nem lehet egy függőséget úgy felszámolni, hogy elveszük azt, ami a meghatározatlan hiányt betöltötte. Az űrt ugyanis gyorsan be fogja tölteni valami más, vagy visszatér az eredeti „töltelék”. **A hiányt olyasmivel kell betölteni, ami segít fenntartani az épp kialakult, inga-tag új egyensúlyt.**

Ebben – és a hétköznapi, nem függés-szintű kis kísértéseinkben is – rengeteget

segít, ha kicsit jobban megértjük, mire vágyunk igazán. És hogy annak mélyén Kire...

„Mindenki függ valamitől...” – avagy a kísértés másik arca

Dr. Bajtsi Miklós pszichiáter

A fiam hívta fel figyelmemet még tizenéveskorában a Hiperkarma együttes címben idézett dalszövegére. Hogy is van ez akkor?

Úgy gondolom, van benne igazság, hiszen mi, emberek, függőségre lettünk teremtve. Persze nem mindegy, hogy mitől vagy kitől függünk. Egyszer egy felsővezetőként dolgozó fiatalember keresett fel a rendelőmben szorongásos problémával. Később feltártuk, hogy szorongása hátterében rettenetesen erős kontrolltörekvése áll, mellyel biztonságérzetéért küzd. Ez fenntartotta életében a munkamániát is. Bár szeretett volna kevesebbet dolgozni, több időt fordítani családjára, a munka újra és újra „berántotta”, muszáj volt szabadság alatt is megnéznie az íméleket, egy kicsit mindennap dolgoznia.

Azok a dolgok tudnak kísérteni bennünket, amelyek nagyon fontosak számunkra. Egyszer egy barátom mondta: „A kísértésnek azért engedünk, mert jó.” Látszólag valóban így lehet, de ez mégis csapda. Nem mindegy ugyanis, hogy hol keressük a vágyott jó elérését. **Emberként egyetlen jó függőség létezhet az életünkben: az Istentől való függés.** Amikor ezt mással akarjuk helyettesíteni, akkor jönnek a nehézségek. Bármely más fajta függőség ugyanis becsap és – bár különböző mértékben –, de árt nekünk.

Orvosként szembesültem egy speciális kísértéssel, amit a „fehérköpenyes félisten” státuszként is aposztrofálhatnánk. Az orvosi szerephez ugyanis könnyen társul egy olyan fontosságtudat, melynek elérésére nem csak az orvosok vágnak. Az orvos–beteg kapcsolatban ezt elősegíti a betegnek az orvos mindenhatósága iránti vágya. Hisz ettől várja megtépzott biztonságérzete javulását. Csak aztán a szükségszerű családás miatt jönnek a problémák. Mindig jó tisztázni, ki mit vár a másiktól, és hogy ezek az elvárások reálisak-e?

A kiút? Az első lépés mindig annak belátása, hogy egyedül nem tudunk megszabadulni. A második az Isten szabadító képességében való hit és a Tőle való segítségkérés, ahogy bármely anonim függők szervezetének tizenkét lépésében is olvashatjuk. Magyarul, a kegyelemre szorultságunk beismerése és a kegyelem igénybevétele. Amíg erőnket megfeszítve próbáljuk magunk megoldani a problémát, újra és újra belebukunk.

„Annyi minden lehet kísértés...”

Liszka Viktor Gábor evangélikus lelkész, mentálhigiénés szakember

Istentől függünk. A kísértés olyasmis, ami egyéb függőségekkel nehezíti úgy megvalósítani magunkat, ahogy Isten eredeti elképzelésében lehettünk.

A bibliai bölcsesség és a mentálhigiénés szemléletű lelki-gondozás is úgy látja: nagyon sok minden lehet kísértés. Még a másokért való őszinte és jó szándékú aggodás is. Különös dolog volna ördögűzőt hívni egy gyerekéért folyton, talán túlságosan is aggódó apához, vagy pszichotróp gyógyszerrel megkínálni. Az is gyakori, hogy a kísértés egy másik probléma farvizén úszik be az ember életébe, és a kettő között első látásra nehezen talál kapcsolatot az illető; leginkább sehogy. Már csak ezért is fontossá válik a másik emberbe vetett bizalom.

Egy szakember segítségével föltárhatja az első problémát, így az utóbb keletkezett kísértés is elmúlhat. Jobb esetben nem is kell pszichológusig eljutni a gond megosztásában, elégnek bizonyulhat egy jó lelkigondozó vagy egy lelkivezető pap. Még jobb esetben elég, ha egy barátban bízunk annyira, hogy nehézségeinket megosztjuk. A megoldás szempontjából azonban az a közös, hogy a vágyakozó ember számára megkerülhetetlen az elfogadó légkör, ahol kísértése nem súlyos szegyenbe fordul, hanem megoldandó és megoldható probléma.

Magányban a kísértés brutális erőt nyerhet. A másik emberben viszont megérezhetjük Isten elfogadását, ami egész biztosan arra lendít, hogy **rossz irányú vágyaink tárgyát** ne még rosszabbakkal helyettesítsük, hanem jó mederbe tereljük.

Kapaszkodók a Szentírásban

Görög Zoltán nyugalmazott evangélikus lelkész

A hívő élet nem feltétlenül jelenti azt, hogy azon túl már nincsenek gondjaink – sem testi, sem lelki vonalon. Lelki vonalon a hívőt is (éppen azért, mert ember)

érhetik kísértések. Ilyen helyzetekben – a komoly imádság mellett – nagyon hasznosak lehetnek igehelyek. Kapaszkodóként. Továbbsegítőként.

Ezekből néhány:

- Zsolt 6,11: Az ellenség itt az óemberünket jelenti.
- Róm 8,38–39: Hitvallás az Istenben való gyökerezésünkről.
- 2 Pt 3,17–18: „Növekedjete a kegyelemben...”
- Zsolt 34,5: „Az Úrhoz folyamodtam...”
- Emellett én az egyik legfontosabb igémnek tartom a kísértés idején is: „Isten szeretet” (1Jn 4,8).

A reformátor Luther abban talált vigaszt és bátorítást, hogy bizalommal ismételtette: „Meg vagyok keresztelve!”

A szenvedélybetegség (például kábítószerfüggőség) igen nagy kísértés lehet. Ennek a kórnak biológiai és lelki aspektusai is vannak, ezért sokkal nehezebb ellene küzdelem. Lelki oldalról az említett igehelyek és gondolatok sokat segíthetnek. Az egyházi segítő intézmények előnyét abban látom, hogy a legbiztosabb megoldást távlatban a hit adja, amely hívő szakemberekből sugározhat, odáig menően, hogy a nem hívő páciens is hívővé formálódhat. Így válhat az istenhit az orvosi terápia támogatójává, illetve fordítva.

Legyenek segítségül a téma kapcsán Weöres Sándor alábbi gondolatai is:

Tíz lépcső

Szórd szét kincseid – a gazdagság legyél te magad.
 Nyúdd szét díszeid – a szépség legyél te magad.
 Feledd el multságaid – a vígság legyél te magad.
 Égesd el könyveid – a bölcsesség legyél te magad.
 Pazarold el izmaid – az erő legyél te magad.
 Oltsd ki lángjaid – a szerelem legyél te magad.
 Űzd el szájalmaid – a jóság legyél te magad.
 Dúld fel hiedelmeid – a hit legyél te magad.
 Törd át gátjaid – a világ legyél te magad.
 Vedd egybe életed-haláloed – a teljesség legyél te magad.

STIFNER-KŐHÁTI DOROTTYA

A kísértés az erkölcs csapdája

A kísértést ma egy kicsit régi-módi szónak tartjuk, inkább manipulációról beszélünk, vagy népiesen „átverésről.” Ez egy olyan megtévesztő stratégia, amelynek az a célja, hogy egy más értékrend jöjjön létre, amelyben a jó lesz a rossz, és a rossz pedig a jó. A kísértés célja valamire rávenni a másikat, amit még nem akar, és az sem biztos, hogy jó neki. Prototípusa ennek a Biblia őstörténetében van (1Móz 1–11. fejezet), ami minden kísértés megoldóképlete lehet. Ez nem egyszerűen az ember történelmének kezdetét írja le, hanem annak alapvető törvényszerűségeit tárja fel történetek formájában.

Isten a maga képére és hasonlóságára teremtette az embert erkölcsi lényé. Ezért az élethez hozzárendelt egy törvényt, ami a Biblia feljegyzése szerint így szól: „Ezt parancsolta az Úristen az embernek: **A kert minden fájáról szabadon ehetsz, de a jó és a rossz tudásának fájáról nem ehetsz, mert ha eszel róla, meg kell halnod**” (1Móz 2,16–17). Ez egy háromtagú törvény. Az Isten először is ad, ezzel a törvénnyel biztosítja, hogy a kert minden fája az emberé, az emberért van. A törvény második eleme: egy fát visszakér Isten. Miért? Ez az egy fa a szabadság záloga. Egyesélyes szabadság nincs. Az ember ennek az egy fának a tiszteltetésben tartásával fejezi ki háláját Isten iránt és ismeri el Isten mindenek fölött való tulajdonjogát. Erre nem Istennek, hanem az embernek van szüksége, hiszen az életünk csak

az Istennel való kapcsolatunkban létezik, nem önmagától való. Önmagunk érdekében minden dolgunkban Isten mellett kell döntenünk. Ezt a döntést segíti elő a törvény harmadik eleme: elmondja Isten a rossz döntés következményét: ezzel az ember az életét veszítheti el.

A kísértés története a manipuláció mesterműve. Az első lépés: meg kell kérdőjelezni, amit eddig jónak tartottunk. Ezért kérdez így a kígyó mesteri rafinériával: „Csakugyan azt mondta Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehettek?” (1Móz 3,1). Majdnem igazat kérdez a kígyó, csak az „*egyetlen*” helyett „*egyet*” kellett volna mondania, de ezzel a csalafinta kérdéssel megkérdőjelezte mindazt, amit Isten adott. Minden kísértés melegágya: a meglévővel való elégedetlenség. Azt akarja elhitetni az emberrel, hogy semmit nem kapott, ezért nincs is miért hálásnak lennie. Erre a kísértő szóra még az asszony megfelel: „A kert fáinak gyümölcséből ehetünk, csak annak a fának a gyümölcséről, amely a kert közepén van, mondta Isten: Nem

ehettek abból, ne is érintsetek, mert meghaltok” (1Móz 3,2–3). Majdnem jó válasz, csak hogy Éva nem a szabadság feltételét látja a Fában, hanem Isten tilalmát, amit el is túloz, mert a parancsban arról nem volt szó, hogy nem is szabad érinteni ezt a fát. A tilalom mindig vágyat ébreszt. Ezt használja ki a Kísértő, és a tilalom áthágását a tökéletesedés, a boldogulás feltételének jelenti ki. „Jól tudja Isten, hogy ha esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó és mi a rossz” (1Móz 3,5). Ez a kecsesítő lehetőség viszont eltakarja a következményt, a halál rémét. És az ember elkövette a bűnt.

Önmagunk érdekében minden dolgunkban Isten mellett kell döntenünk.

Az Éden óta minden kísértésben ismétlődnek ezek az elemek. Elfelejtjük, amit Isten adott, tilalomnak látjuk az erkölcs törvényeit. Ezeknek áthágását a boldogulás, a tökéletesedés feltételének tartjuk, és nem törődünk a következményekkel. Igazat ír Jakab, amikor megállapítja: „mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe” (Jak 1,14), de Krisztus, a második Ádám úrrá tehet a manipuláció kísértése felett. Én próbáltam. Sikerül.

SZIGETI JENŐ

Útitársaink, a kísér(t)ők

Albrecht Dürer *A Lovag, a Halál és az Ördög* című rézmetszetét kísérő reflexiók

Száraz, kietlen völgyön halad át. A kép háttérében egy hegy húzódik, tetején egy várral, melyet egyes szakirodalmak „az erény váraként” határoznak meg. A Lovag egyenesen oda tart. Nem akar megfordulni a szemlátomást kellemetlen társaság ellenére sem. Ez a megadás, a töretlen „előre” ebben a menetelésben az igazán hősiesség. A kép szemléltetője felé azt sugallja, a várba egyedül a Lovag hivatalos. A kísér(t)ők mégsem tángítanak...

Hogy ki, hol, mikor ül azon a lovon, voltaképp mindegy. A lényeg, hogy bárhol, bármikor legyen úton az ember, a Halál és az Ördög útitársául szegődik. Merthogy egyiknek sincs jobb dolga. Illetve mondhatjuk: ez az „ő” dolguk. Kísérteni, megfélemlíteni, kétségbe ejteni az embert.

Elgondolkodtató, hogy a képen megjelenő két kísértő alak – az Ördög és a Halál – voltaképp mennyire hasonlítanak egymásra. A „bűnbe vivő” és a „halálba taszító” a keresztyén tanítás szerint – mely a halált nem személyesíti meg – egymással szoros kapcsolatban álló kifejezések, hisz a bűn zsoldja a halál. Az Ördög ebből következően eglyenyegű a Halállal, kettejük működése között csak időbeli eltolódás van: az Ördög vagy más néven Sátán földi utunk során kísért, és egyre csak arra biztat, térjünk le az útról. Az út végén pedig – akármilyen erényes életet élt is az ember – a Halál vagy mitológikus néven a Kaszás várja.

Peckesen lépdel a ló, rajta egy délceg alak utazik, mellettük poroszkál hűséges gonosz szándékkal az Ördög és a Halál. Nem tudjuk, hová tart a ló és a gazdája, a két „túlvilági” alak azonban mindenhová követi őket. A kép főszereplője, a Lovag életútja – halandó lévén – a halálba vezet. Fogy az út, és vele párhuzamosan az ő életideje is fogy. Lehetséges – mivel Dürer egy meglelt embert ábrázol –, hogy ez a lóháton megtett szakasz életének utolsó útja.

A keresztyén tanítás szerint azonban a halállal az élet, az út nem ér véget. **Az isteni kegyelem Jézus Krisztus által még életében megigazítja és megváltja a bűnös embert, a halál fullánkja így hatástalanná válik** – ez a kegyelem és ígéret adhat erőt útközben a kísértőkkel és kísértésekkel szemben.

Ha figyelmünket a Lovag alakjára irányítjuk, megállapíthatjuk, láthatólag ő áll nyerésre. A középkorban oly nagy becsben tartott lovagi erényeket már bizonyára kigyöngyözte magából. A legfőbb erények a bölcsesség, az igazságosság, a bátorság és a mértéktartás. A Lovag komoly arca és higgadtsága szorongatott helyzetében bölcsességre, hogy nem küzd fegyverével, igazságosságra vall. Bátorságról és tartásról tanúskodik, ahogy higgadtan és határozottan vezet lovát. Nem egy hajszolt, üldözött utas, nem vágdat senki elől, nem siet sehova, lépésben halad – nem túl

A keresztyén tanítás szerint azonban a halállal az élet, az út nem ér véget.

lenni akar az úton, hanem teljes lényével jelen van.

Dürer egyértelműen állást foglal az alkotásban. A lovat délcegen megülő férfiú szó szerint és átvitt értelemben is: közelebb van az „éghez”, mint útitársai. Bár a Halál is nyeregbe pattant, az Ördögnek meg ló nélkül is patái vannak, mégis, a kép középpontjában a Lovag áll, illetve ül lován. Szálfegyvesen, méltóságteljesen, páncélt, sisakot viselve, erőt és magabiztosságot sugároz. **Az Ördög és a Halál a lovaghoz képest kicsi és jelentéktelen.**

A reformáció korában – bár Dürer képe öt évvel Luther tételkiszövegezése előtt, 1513-ban készült – tudvalevő, hogy a karikatúrákat, a gúnyos ábrázolásokat nem vetették meg, ez amolyan harci eszköz volt például a pápista túlkapások vagy később a képprombolók barbarizmusa ellen. A rézmetszetet szemlélve elsősorban a meghatározhatatlan formájú, ormányos-szarvas ördög ábrázolása tűnik karikatúraszerűnek.

Aki önmaga karikatúrája csupán, az lényege szerint nincs is. Valakinek a nem komolyan vétele, kifigurázása egyenlő annak a valakinek a megsemmisítésével. És bár Dürer sok attribútummal, jellegzetességgel felruházta a szóban forgó alakokat, valahogy azok mégsem tűnnek „komolynak”. És hogy is lehetnének azok, amikor megszemélyesítésük, ábrázolásuk csak eszköz – Paul Tillich megfogalmazásával – „a reformáció szellemiségének” kifejezéséhez. Nem önmagukban érdekesek a képen, hanem a Lovaggal való viszonyukban. Csak közvetettek a kép mondanivalójában, csak relatív létezők.

Az igazán élő és győzedelmes a Lovag, aki a kor ideálját fejezi ki, viselkedése a kereszt bátor felvételéről tanúskodik. A lovag ilyen módon Krisztus katonájának tekinthető. Bár hatalmas lándzsája a hátán nyugszik, nem fordítja azt ellenségei felé. Megtehetné, de nem teszi. Erőfitogtatás nélkül erőteljes, és mindenféle különösebb erőfeszítés nélkül, állhatatosan tart célja felé.

Mind a Halál, mind az Ördög takarásban vannak, háttérbe szorulnak, nem láthatóak teljes valójukban. **Azzal, hogy a két ijesztőnek tetsző alak ilyen jelentéktelen, a kép azt hirdeti, létük csupán látszatlét.** Csak az emberi gyengeség éltetheti őket. Ők ketten kívülről kísérlék meg tagadni azt a világot, amely teremtettségénél fogva pozitív, igenlő, Isten által „állított”, és igyekeznek elveszejteni az Isten képmására teremtett embert.

A három alak voltaképp nem az emberi időben lépdel. A Lovag már itt, a földön az örökkévalóságáé, a kísértők csak a „között”, a bukott emberi világ díszletei. A földi úttal szükségszerűen együtt járó sötét kísértőknek fontos küldetésük van, folyton választás elé állítják az embert, nekiszegezik a kérdést, mint éles lándzsát: igen vagy nem? Az igen a szeretet szava. **A totális szereteté. A totális szeretet igent mond a szeretetlenre, a nemre is. Ezzel győzi le azt.** Mulandóvá, átlátszó kísértetté teszi az Ördögöt és a Halált.

KINYIK ANITA

Uram!

Kicsiny gyermekként szeretnék járni utaidon. Vakon: nem is fontos, hogy terveidet ismerjem. A világosság atyja vagy, s az én Atyám. Ez elég nekem. Vezess akár vak éjszakán át, tudom, hogy hozzád érkezem.

EDITH STEIN

Zsidó származású filozófusnő, karmelita apáca, a vészkorszak vértanúja

Uram, Te egyszer itt jártál a Földön s hátrahagytad lábnyomodat, hogy legyen mit követnünk. Te, aki a mennyből letekintesz minden vándorra, erősítsd a fáradtat, bátorítsd a csüggedőt, térítsd vissza az eltévedtet, vigasztald a küzdőt! Te, aki az idők végén ismét eljössz, hogy megítélj mindenkit, Urunk és Megváltónk, hadd álljon példaképed tisztán és világosan lelki szemeink előtt, hogy szétoszlassa a ködöt! Segíts nekünk, hogy Téged követve érkezzünk meg üdvösségedbe és otthont találjunk Tenálad!

SØREN KIERKEGAARD

Dán teológus és filozófus

Hallasz engem, Istenem?
Életemben még nem beszéltem így veled...
még ma, ma meg akarom ezt neked köszönni.
Tudod, gyerekkoromtól kezdve azt mondták: nem létezel.
És én elhittem. Bolond voltam.
Teremtésed szépsége így sohasem tárult föl előttem.
Ma éjjel is igazat adok Neked
a bennem felszakadt kráter mélyéből,
amely fölött ott ragyog a csillagos ég.
Ámulva értettem meg üzenetedet...
Nem tudom, Uram,
vajon kinyújtod-e értem a kezéd,
mégis azt akarom mondani Neked,
s Te bizonyára megérted:
egy csoda az, hogy a látható pokol közepette a szívem könnyűnek tűnik és felismerlek Téged.
Mit is mondhatok?
Csak azt, hogy boldog voltam,
amikor felismertelek.
Nagyon jó Nálad lenni...

Egy II. világháborúban elesett orosz katona imája

BIBLIA

A kísértő meg az ellene való orvosság

A Münchener kódexben (a négy evangélium fordítása, 1466) szerepel egy divatjamúlt szavunk, a *kesík* vagy kisik, „izeg, remeg, fél, rázkódik”. Akár a kisafa, az a bizonyos szekérrúdhoz kapcsolt hámfá, ami másfelől a ló hámjához kötve izeg-mozog, rángatózik. Ebből ered kesás, kisás, kísálgató szavunk, jelentése: „izgatott, nyugtalan, hergelő, lázadó”.

A kísértő örökké gyűlölködő, nyugtalan, ezért lázadó. Ráadásul rab. Hajdan föllázadt Isten ellen, ám az Úr, a teremtője nem semmisítette meg. Büntetését büne róttá ki rá: azóta nem nyughatik, azóta zendülésének foglya: újra és újra nekirugaszkodik. Ám mintha valami rugalmas pórásra volna kötve, állandóan visszarántódik. **Elterül, föltápászkodik, s örökké arra a létpontra igyekszik, ahonnan az ég támadható.**

Különösen alkalmasnak látta az időt és a helyet a pusztában, Jézus börtje után (Mt 4,1kk). Szinte párviadal tanúi vagyunk, mégpedig a világ legkülönösebb párviadaláénak, melyet a Fiúisten vívott a Sátánnal. A harmadik Isten-Személy is részt vett benne, hiszen a Lélek

vitte a pusztába Jézust negyvennapos böjtjére!

Ma már nem szokásunk böjtölni, legföljebb koplalni holmi nagy zabálás miatti gyomorrontás után. Így ritkán gondolkodunk el a böjt lényegén, sőt a szó jelentésén. A Czuczor–Fogarasi-szótár két magyarázatot ad, itt most az egyiket idézzük: „Bű-ét, azaz, bűvös ét, olyan ét, melynek bűvös, szent erő tulajdonítottatik, s ebből összehúzza lett volna: böjt”. A szent erő pedig a nem, vagy alig-evésben rejlik, mert az önmegtartóztatásban a világ javai és szépségei helyett Istenhez fordulni igyekszünk. Vagyis a böjt lelkivé váló testi esemény. **A művelet lényege, hogy általa a lehető legkevesebb válaszon el Istentől.**

Jézust nem bűnök készítették böjtje. A szövegből az derül ki, hogy félre akart tenni minden földi dolgot, amik közt földi életét töltötte, és ami elválaszthatta volna őt az Atyától. Szent erőt gyűjtött tanítói, megváltói művéhez.

Nos, negyven nap és negyven éjjel böjtölt s végül megéhezett. Ekkor odalépett hozzá a kísértő és így szólt: „Ha Isten fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek váljanak kenyérré.” Mintha ezt mondaná: miért

éhezel, ha van kenyered? Több mint bárkinek?

E kísértéstörténetet *Dosztojevszkij* a Karamazov testvérek Nagy Inkvizítor-poémájában a mai, antikrisztusi idők alapképleteként mutatja be. Mindenkinek ajánlom: korunk megértésének legjobb útvezetője.

Az Antikrisztus ideje más néven Gazdaságkor, melyben soha nem látott bőségben élnek némelyek, akik a köveket kenyérré – pénzzé – változtatják, az általuk teremtett látványosságok pedig szinte kimeríthetetlenek. Ráadásul globalizmusuk maga a világ zsarnokainak álma, a világalom.

Nézzük ezt az időtlen idő tükrében, a Jelenések könyve lapjain: „Az egész föld csodálattal nézte a vadállatot, és imádta... Ki mérhető a vadállathoz? Ki tudja fölvenni a küzdelmet vele?” (Jel 13,4)

*Az imádság
a legnagyobb erő.
A Kísértő nem érti.*

Nekünk is ki kell lépünk a síkra ellene, kinek-kinek a maga életkorében. Ehhez szinte mozdulnunk sem kell, mert a **kísértő házhoz jön: minden pillanatban cibálja idegeinket, próbára teszi tisztességünket, józan eszünket.** Azzal a módszerrel, hogy a világ legdivatosabb szórakozásait, olvasmányait, enni-, inni- és néznivalóit tukmálja ránk, sőt, tuszkolja belénk, ugyanis mindet ő ihleti. Nem túlzás, mindet. A siker jó ideje nem belbecs, hanem ravasz piactechnológiai műveletek eredménye. A közízlés, a közvélemény szintűgy.

„Ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg minket a gonosztól!”

Tudatosul-e bennünk, milyen fontosat kérünk, mikor a Miatyánkban az utolsó két kéréshez érünk?

A kísértések, melyek életünket úton-útfélen kísérik, mind a pusztában meg a Golgotán fölsült Nagy Kísértő koholmányai. Ezek divatviharként zúgnak végig a lelkeken. Kisöprik belőlük az aranyat meg a gyémántot, szemetet sodornak a helyükre, természetesen csillogó-zörgő zacskókban. Már ha hagyjuk. **Ha engedjük, hogy tudatlanná, butává, iriggyé, gonosszá neveljen bennünket a korszellemnek álcázott gonosz.**

Akinek kísértete van, az bizony tusakodik vele, mert a kísértet nem tréfál.

Jézust is elfogta a halálfélelem a Gecsemáné-kertben: „»Atyám, ha lehetséges, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd.« Akkor megjelent egy angyal a mennyből és megerősítette. Majd halálfélelem vett erőt rajta és még állhatatosabban imádkozott. Verejtéke, mint megannyi vércsepp hullott a földre. Aztán abbahagyta imádságát és tanítványaihoz ment, de a szomorúságtól kimerülten, alva találta őket. »Mit alusztok?« – szolt rájuk –, »keltetek föl és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!«” (Lk 22,42–46).

Az imádság a legnagyobb erő. A Kísértő nem érti.

Szentéletű, vén barátom a Szentírást a napisajtó helyett olvassa, mert pontosabban és alaposabban szeretne tájékozódni a világeseményekről. Közéjük véve a migráció vagy a környezetvédelem helyzetét, az elmebeteg elszaporodását a nagypolitikában, a világkereskedelmi jogszabályok alakulását, a népek széthullását és az úgynevezett demokrácia helyén tátongó jeges űrt...

CZAKÓ GÁBOR

Idén a piliscsabai családi konferencián a bibliakörben előkerült a kérdés: „Vajon Isten visz kísértésbe?” Mindnyájan egyetértettünk abban, hogy az Úrtól tanult imádságban azt kérjük, hogy kísértéseink között Mennyei Atyánk adjon győzelmet az ellenük való harcban, és ha a Gonosz szorongat vagy fogságába estünk, szabadítson meg tőle.

Kísértések egész földi életünk során körülvesznek minket, legtöbbször az életkorunkra és élethelyzetünkre jellemző módon. Luther Márton a *Nagy káté*ban eredetük szerint három csoportba osztja a kísértéseket: *testi* (őemberünk feltörő kívánságai, indulataink, becsvágyunk stb.), *világi* (a minket körülvevők ártásai, csábításai stb.) és *ördögi* (legfőképpen Istentől akar elszakítani, hitünket, bizalmunkat, iránta táplált szeretetünket célozza meg). Ezért fontos, hogy Rá-szorultságunkat megvallva – a mindennapi kenyér és a bűnbocsánat mellett – kitartóan imádkozva kérjük Mennyei Atyánkat, hogy segítsen legyőzni a kísértéseket. **„Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!”** (1Kor 10,12)

Velem együtt ki ne tapasztalta volna, hogy tragédiákon, nehéz helyzeteken kívül egyszerű emberi megalázás, igazságtalan kiközösítés – akár csak burkolt vagy nem szándékos –, úgy meg tud bántani, hogy a gondolatainkat teljesen leköti? Nehezen tudunk elaludni és reggel is csak ezzel ébredünk. „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítlak, és te dicsőítesz engem.” (Zsolt 50,15) Így szabadultam én is

egy csendesnap végén az úrvacsoránál többhetes, visszatérő méltatlankodó gondolataimtól.

Urunk, Jézus Krisztus, amikor emberré lett, a kísértések céltáblájává vált, mindenben megkísértetett, hozzánk hasonlóan, de soha nem vétkezett (Zsid 4,15). Amikor övét az imádkozás módjára és tartalmára tanítja, kulcsot ad a kezünkbe a győzelemhez. Tudatosítsuk, hogy kísértések veszélyeztetnek! **Nem csak szabad, de folyamatosan kell is kérni Atyánkat,** hogy gyermekeiként érvényes legyen ránk is, hogy nem hagy minket feljebb kísértetni, mint ahogy el tudjuk azt hordozni (1Kor 10,3). Amennyiben a Gonosz rabul ejtett (sértettség, harag, dicsvágy, reménytelenség, különféle függőségek), adjon szabadulást.

Az így tapasztalt, kísértések fölötti győzelmek hitünk erősödését vonják maga után: „Teljes örömmel tartásotok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, tudván hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez” (Jak 1,2–3).

**DR. GYŐRI JÓZSEFNÉ
DR. DRENYOVSKY IRÉN**

„Légió a nevem, mert sokan vagyunk”

Luther soha nem tett volna kérdőjelet a Miatyánk hatodik kérése mellé, mivel a kísértést nemcsak szükségesnek, hanem hasznosnak is tartotta. Ha nem volnának próbatételek, az ember egészségesnek érezhetné magát, és azt hihetné, hogy nincs szüksége orvosra.

A ttól kezdve, hogy Isten próbára tette Ábrahámot, azaz megkísértette (1Móz 22,1), a Seregek Ura ezt a fegyverét veti be látszólag ellenünk, de inkább értünk: hitünkért, üdvösségünkért. Luther életében nem volt ritka, amikor nehéz órákat kellett átélnie. Gyakran gyötörték testi-lelki kínok, súlyos betegségei miatt nem egyszer már-már a halál árnyékának völgyében járt.

Az egyik ilyen alkalommal így sóhajtott föl: „Ha még egy ideig élhetnék, írnék egy könyvet a kísértésről, amely nélkül a Szentírást, Isten szeretetét és féltelmét senki nem értheti meg, nem ismerhetné fel, ezért nem is tudhatná, mi a Lélek, miféle mankón sántikál. **Az istenfélők kísértései hasznosak és jóra fordulnak.** A kísértés igazi gyakorlat és iskola minden húsnak és vérnek. Aki nem volt még megkísértve, sem pedig megpróbálva, nem tud és nem ért semmit. A zoltárok szinte minden sorukban kísértésről, szomorúságról és gondokról szólnak, az egész könyv kísértésekkel van tele.” (*Asztali beszélgetések*, Helikon Kiadó)

Luther biztosan megbocsátja nekem, hogy a továbbiakban már nem az ő gondolataival, hanem Jézus megkí-

sértetésével foglalkozom, akiről az Írás alapján valljuk, hogy nemcsak „**embe-
rekhez hasonlóvá lett**” (Fil 2,7), hanem „**hozzánk hasonlóan kísértést szenvedett**” (Zsid 4,15), ezért „**segíteni tud azok-
kon, akik kísértésbe esnek**” (Zsid 2,18).

Jézus megkísértésének történetében a három helyszín (Lukács szerint: puszta, magas hegy, templom) Jézus életének három megtörtént eseményére is mutathat.

1. Az ördög kísértéseinek első számú fegyvere – a kenyér. Nem véletlen, hogy Jézust ezen a ponton kezdi támadni. A kenyérgkérdés mindenkor nagy próbatétel (vö. Jn 6,6). Volt rá eset, amikor maguk a tanítványok kísértették meg kenyérrrel a Mestert! A Jn 4,31–34 erről így tudósít: „Közben kérték őt a tanítványai: »Mester, egyél!« Ő pedig ezt mondta nekik: »Nekem van eledelem, amit egyem, amiről ti nem tudtok. ... Az én eledelem az, hogy teljessem annak akarátát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját.«” Mintha csak ezt hallanánk: „Ha Isten Fia vagy, mondd ennek a kőnek, hogy változzék kenyérré.” Jézus erre így válaszolt az ördögnek: „Meg van írva, hogy nemcsak kenyérrrel él az ember.” (Lk 4,3–4)

2. Lukács sorrendje szerint az ördög második fegyvere – a hatalom. Az ötezer megvendégelése ezzel a mondattal fejeződik be: „Amikor pedig Jézus észrevette, hogy érte akarnak jönni, és el akarják ragadni, hogy királyá tegyék, visszavonult ismét a hegyre egymagában” (Jn 6,15). Mennyire fölvitte volna Isten a dolgát, ha Jézus elfogadja a koronát! Hirdethető és hihető volna-e, hogy mindezt az Isten cselekedte? Ha Jézus ott és akkor elfogadja a néptől a koronát, akkor bizony az ördög vitte volna fel a dolgát! Még soha nem lett abból húsvét, ha „a népek tengere” támadott föl. (Nem véletlen, hogy Jézus mindig lecsendesítette.) Csábító, ha

a világ minden dicsőségét nekem akarják adni, de ezekkel csak az ördög szolgálható.

3. Az ördög harmadik kísértése – a sérthetetlenség. Tény, hogy meg van írva: „Angyalainak megparancsolta, hogy őrizzenek téged; és tenyerükön hordoznak, hogy meg ne üsd lábadat a kőben” (Lk 4,11). Az ördög ezt az adu-kártyáját még az utolsó órában is megpróbálta kijátszani Jézus ellen: „Mentsd meg magadat és minket is!” (Lk 23,39) Szinte szó szerint ugyanezek a szavak hangzottak el Péter szájából is, amikor Jézus először szólt a szenvedéséről: „Isten mentsen, Uram, ez nem történhet meg veled!” (Mt 16,22) És mit válaszolt neki Jézus? „Távozz tőlem, Sátán, botránkoztatsz engem, mert nem az Isten szerint gondolkozol, hanem az emberek szerint.” (Mt 16,23)

A légió a római hadsereg legnagyobb egysége volt: hatezer gyalogosból, háromszáz lovasból és segédcsapatokból állt. Amikor Péter Jézus sérthetetlenségéért kardot rántott a kertben, Jézus e szavakkal intette le őt: „Vagy azt gondold, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg (légió) angyalnál is többet? De miképpen teljesednének be akkor az Írások, hogy ennek így kell történnie?” (Mt 26,53–54) **Az ördög mindig az ige ellen támad!**

Ezt a kérdést Péter mai utódainak is föl lehetne tenni, mivel nincsenek kibékülve a kísértéssel: szeretnék törölni a Miatyánkból. Mi maradjunk meg Luthernél: „Az istenfélők kísértései hasznosak és jóra fordulnak.” Támadjon ránk légiónyi ördög, Jézus értünk is imádkozott, hogy még az ördög rostáján se fogyatkozzék el a hitünk.

„Sok nyomorúságon át kell bemenünk az Isten országába.” (ApCsel 14,22)

WELTLER SÁNDOR

A kísértés témája a Szentírásban többoldalú. Nem egységes dogmatikai tanításban részesülünk, hanem különféle történetekben tárja elénk a Szentírás ezt a különös jelenséget.

A kísértésről Bibliával a kezünkben

A kísértés és a bűn

Elsőként felbukkanhat előttünk az 1Móz 3-ban olvasható tanító elbeszélés, amelyben a démoni kísértőt a kígyó jeleníti meg, és olvashatunk Éva és Ádám félrelépésében a bukásunkról, amelynek lényege az Isten parancsával szembeni engedetlenség. Ezért ennek a történetnek nem is „kísértés” az elnevezése, hanem „bűneset”, mert a kísértés elérte a célját. A bukással megszűnik a kísértés.

Krisztust is megkísértette a Sátán. Miért?

A szinoptikusok szerint a kísértéstörténetben Jézus a pusztában negyven nap után szembesül a kísértővel (ördög, kísértő, Sátán – Mt 4,1kk), de ebből a drámai feszültségű leírásból azt tudhatjuk meg, hogy a mi Urunk és Megváltónk – minden emberi nehézség ellenére is, negyvennapos böjt után – Ura a kísértőnek. Vagyis az életünk kísértései közepette van Kihez fordulnunk!

Amikor mi kísértjük az Istent

Ez komoly figyelmeztetés a számunkra. A Szentírásban olvasunk arról, hogy a választott nép zúgolódva provokálta Istenét, azaz kísértette Őt, aminek a szellemi lényege az Isten hatalmában való kételkedés volt. Sok bibliai példából csak kettőt idézzünk önmagunk figyelmeztetésére. A 2Móz 17,2kk-ben arról olvasunk, hogy Izrael megkísértette Istenét azzal, hogy kétségbe vonta mentő akaratát. Meggyanúsítják az Urat, hogy meg akarja őket ölni a szomjúsággal, és Mózes szinte kétségbeesetten mondja: „Miért szálltok perbe velem? Miért kísértitek az Urat?”

A ZSOLTÁROK KÖNYVE 95-111
 amikor Masszánál voltatok
 a pusztában,
⁹ahol megkísértettek engem: Isontek
 próbára tettek, bár látták tettemet,
¹⁰Negyven évig bosszanékedtem
 arra a nemzedékre,
 és ezt mondtam:
 Tévelygő szívű ez a nép,
 nem ismeri útjaimat.

Nekünk szólóan is könyörög a zsoltáros (95,8–11) a választott nép tagjaihoz, hogy ne keményítsék meg a szívüket, mint őseik, akik „megkísértettek engem... próbára tettek, bár látták tettemet.”

Határozott tilalomról szól sok igehely, például az 5Móz 6,16: „Ne kísértsetek Isteneteket, az Urat!” Erre az igehelyre hivatkozik Jézus kísértéstörténetében (Mt 4,7), amikor a Sátán elutasítása így kezdődik: „Viszont meg van írva”, és következik a mózesi ige idézete.

Tudjuk, hogy ennek a veszedelemnek mi is ki vagyunk téve, amikor kétségbe vonjuk Isten bölcsességét és felülbírájuk Őt.

**„Én könyörögtem
 érted, hogy el ne
 fogyatkozzék a hited.”**

– Lukács 22,32

A jekérő Gedeon

Itt nem Isten bölcses-ségének, hanem a kapott feladat isteni eredetének a megkérdőjelezéséről van szó. Gedeon nem Istenben, hanem önmagában kételkedik, és szeretne méltatlanságában és nehéz helyzetében meggyőződni arról, hogy őt tényleg Isten választotta ki a nagyon nehéz feladatra. A Bírák 6,39-ben olvassuk: „Gedeon azonban ezt mondta az Istennek: Ne haragudj meg rám, ha még egyszer szólok. Hadd tegyek próbát még egyszer a gyapjűfűrttel: most maga a gyapjűfűrt maradjon száraz, az egész föld pedig legyen harmatos!”

Amikor Isten teszi próbára az embert

Az eddigieknél is nehezebb téma számunkra a Bibliában az, amikor Isten teszi próbára az embert. Ez a kísértésnek a pozitív dimenziója, amikor az 1Móz 22,1

szerint „Isten próbára tette Ábrahámot”. Izsák feláldozásának az ügye történik itt. Számos helyen olvasható az ilyen tartalmú figyelmeztetés: ne hallgassatok semmiféle hamis prófétára, „mert csak próbára tesz benneteket Istenetek, az Úr, hogy megtudja, hogy valóban teljes szívvel és lélekkel szeretitek-e Isteneteket, az Urat” (5Móz 13,4).

Imádkozó lélekkel kell figyelmesnek lennünk arra, hogy Isten szándéka lehet a hitünk próbára tétele, persze saját érdekünkben, hogy edzett hitéletünk legyen, ne ingadozzon mindenféle szélben. Sőt az is lehetséges, hogy a zsoltároshoz hasonlóan mi magunk kérjük az Urat:

„Vizsgálj meg, Uram, és próbálj meg, kutatd át szívemet-lelkemet” (Zsolt 26,2 és vö. 17,3).

Ezt a próbatételt vagy vizsgáztatást Jézusnál is megtaláljuk, amikor a Jn 6,1kk-ben az ötezer ember pusztai megvendégeléséről van szó, és igazából sem kenyér, sem hal nem áll kellő mennyiségben a rendelkezésükre. A Jn 6,6 szerint Jézus kérdezi Fülöpöt, honnan vegyenek annyi kenyeret, hogy ilyen sok embernek enni adjanak, s megtudjuk: „Ezt azért kérdezte tőle, hogy próbára tegye, mert ő már tudta, hogy mit fog tenni.”

Pál apostol lelkipásztori tanácsa nekünk is szól a második korinthusi levél 13. fejezetében, az ismert gubancos, vitás helyzetre ezzel tesz pontot az apostol: „Önmagatokat tegyétek próbára, hogy igazán hisztek-e? Önmagatokat vizsgál-

játok meg! Vagy nem ismeritek fel magatokban, hogy Jézus Krisztus bennetek van?”

Amikor a Sátán kísért

A legveszedelmesebb, amikor démoni (diabolikusan okos) kísértésben van részsünk. „A Sátán kikért titeket” – mondja Jézus Péternek – „hogy megrostáljon, mint a búzát” (Lk 22,31–32, vö. 1Pt 5,8). Ki vagyunk téve a Sátán támadásának, amelynek egyetlen célja az, hogy elszakítson bennünket Istentől, bizonytalanná tegye vagy meg is szüntesse a Krisztusba vetett hitünket. Éppen az a rettenetes, hogy ez az ellenség ördögien okos, rettetés csapdákat tud felállítani számunkra, éppen ezért szükségünk van az Úr Jézus megmentő szeretetére. S ezért fontos értelmünkkel és szívünkkel felfogni, hogy ki a legbiztosabb számunkra: az igazi Főpap.

Az igazi Főpap, Isten báránya a megmentőnk

Olyan Főpapunk van, aki „maga is kísértést szenvedett, segíteni tud azokon, akik kísértésbe esnek” (Zsid 2,18 és 4,15). A kísértés nagy veszedelmében Jézushoz fordulhatunk, mert Ő valóságos ember (aki együtt tud érezni velünk) és valóságos Isten (akinek van hatalma arra, hogy segítségünkre legyen). Az ordító oroszlánként ránk vadászó, kísértő ördög (1Pt 5,8) el akar nyelni minket, s vele szemben csak a Krisztusba kapaszkodó élő hit nyújthat segítséget és védelmet.

Legyen lelki szemünk előtt az értünk könyörgő Úr Jézus, Ő tart meg minket! (Lk 22,32; vö. Róm 8,26c)

RIBÁR JÁNOS

Rejtvény

Melyik az a bibliai könyv, amelynek első fejezetéből, a 12–15 versekből sokat tudhatunk meg a kísértés természetéről? Ha a helyes válaszok kezdőbetűit felülről lefelé összeolvassuk, megkapjuk a megfejtést.

1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

1. Kit kísértett a sátán azzal, hogy változtassa kenyérré a követ?
2. Ki tett félre magának titokban – feleségével együtt – az eladott föld árából, amit adománynak szántak?
3. A Biblia szerint ki követte el az első gyilkosságot?
4. Feleségével együtt sátorkészítők. Pál Korinthusban ismerte meg őket.
5. Milyen jármű mentette meg azoknak az életét, akik kegyelmet találtak, amikor az Úr el akarta törölni az embert a föld színéről?
6. Bíboráros asszony, akivel Pál Filippiben találkozott.
7. Ebben a városban gyűlt meg Pál apostol baja az ötvösökkel.
8. Ki helyett lett királyné Eszter?
9. Melyik ószövetségi könyv szól a jeruzsálemi templom újjáépítéséről a babiloni fogság után?
10. A Jelenések könyvében melyik gyülekezetnek szól ez az intés: „Nem vagy sem hideg, sem forró”?
11. Jézust így is nevezi a Szentírás.

A. L.

A helyes megfejtés beküldőinek jutalmat küldünk.
A megfejtést a szerkesztőség címére várjuk:
 Evangélikus Missziói Központ,
 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.

Az előző számban megjelent rejtvények megfejtései:
 – „A mindennap kicsiny csodái nagyobb és titkosabb csodák.” (Reményik Sándor)
 – 1. Elizeus, 2Kir 6,1–7 2. Józsué, Józ 10,12–15 3. Ézsaiás, 2Kir 20,1–11 (Ézs 38) 4. Illés, 1Kir 17,8 5. Bélsaccar, Dán 5. 6. Bálám, 4Móz 22,28 7. etióp kincstárnok, ApCsel 8,39 8. Eutikhosz, ApCsel 20,7–12 9. Péter, ApCsel 12,6–11 10. Pál, ApCsel 28,3–6

Imádkozzunk!

Adjunk hálát, mert...:

- „Isten hűséges, és nem hagy erőnkön felül kísérteni, sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is” (1Kor 10,13);
- „aki a kísértés idején kitart, miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját” (Jak 1,12);
- „a megpróbált hit sokkal értékesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranyánál” (1Pt 1,6–7)!

Valljuk meg...:

- ránk is vonatkozik: „mindenki saját kívánságától vonzva és csalogatva esik kísértésbe” (Jak 1,14);
- mégis egymásra mutogatunk, ahogyan Ádám és Éva is tette: „az asszony adott nekem”, illetve: „a kígyó szedett rá” (1Móz 3,12–13);
- gyengék vagyunk és elalszunk, mint a tanítványok, amikor Jézus így kérte őket: „Virraszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek” (Mt 26,41)!

„A kísértésekkel szemben egyedüli védelmünk az imádság.” (Ordass Lajos)

Könyörögjünk...:

- hogy tudjunk sírni bukásaink miatt, mint Péter, aki „keserves sírásra fakadt” (Lk 22,62), amikor meghallotta a kakas hangját;
- Szentlélekért, akit készségesen „ad mennyei Atyánk azoknak, akik kérik tőle” (Lk 11,13);
- élő reménységért, mert „boldogok, akik hivatalosak a Bárány menyegzőjének vacsorájára” (Jel 19,9)!

A. L.

Könyvajánló

Corrie ten Boom: Börtönlevelek

CLC Magyarország, Budapest, 2016

Sokan ismerhetik Corrie ten Boom korábban kiadott *Menedék* (Harmat Kiadó, 2010) című világhírű életrajzi könyvét.

Amikor a békés, polgári Hollandia a horogkeresztes rémuralom színterévé vált, az egyszerű órásmesternőből a földalatti ellenállás szervezője, üldözöttek vakmerő bújatója lett. 1944-ben ő és családja, az ellenállás részeként és keresztyén hitük melletti elkötelezettségéből holland zsidókat bújtatott a náci megszállók elől. Idővel Corrie-t és az egész családot letartóztatta a Gestapo, és Scheveningenbe, majd a vughti koncentrációs táborba vitték őket. A lebilincselő mű olvasása közben végig ott bujkál bennünk a kérdés: honnan volt annyi bátorság, lelki és fizikai erő benne, hogy az egész élete egy dologról beszéljen: „az öröm mélyebbre hatol, mint a kétségbeesés”?

A börtönbe zárva levelek útján tartotta szeretteivel a kapcsolatot. A most megjelent *Börtönlevelek* című könyvet az elképzelhetetlen megpróbáltatások, a talpra állás és az Úrba vetett töretlen hit történetei töltik meg. Corrie Krisztus iránti szeretetének és oda-szánásának bizonyosságai, s egyúttal inspiráció mindenkinek.

Miután csodálatos módon kiszabadult a náci koncentrációs táborból, Corrie nemzetközi szolgálatba kezdett, sokat írt és sok helyen tartott előadásokat. Krisztus evangéliumát hirdetve, és tanácsadóként nyújtott segítséget hívőknek és nem hívőknek. Krisztus szeretetének világszerte ismert bizonyágtevője kilencvenegyedik születésnapján, 1983-ban hunyt el.

Dietrich Bonhoeffer: Börtönlevelek

Harmat Kiadó, Budapest, 2016

A hitleri Németországban kivégzett tudós teológus fogságban írt levelei és feljegyzései eddig több mint tizenöt nyelven láttak napvilágot. Súlyos és máig ható filozófiai, etikai, teológiai kérdéseket tartalmazó írásaiból egy mélyen hívő és gondolkodó, másokkal törődő ember alakja és tragikus sorsa bontakozik ki előttünk.

C. S. Lewis: Csúrcsavar levelei

Harmat Kiadó, Budapest, 1997

A cambridge-i irodalomprofesszor, író és kritikus leghíresebb könyvében „alulnézetből” láttatja a világot. Az ember ősi ellenségével szemben a szatíra fegyverét alkalmazza, jelezve, hogy félelmetesen komoly, de mégsem rémületes valósággal van dolgunk. A főördög leveleiben időszerű tanácsokkal látja el a kezdő kísértőt.

Corrie ten Boom könyve megvásárolható a Good News felekezeti közti keresztyén könyvesboltban:

1073 Budapest, Dob u. 74., <http://www.goodnews.hu/>

A Harmat Kiadó könyvesboltjának címe:

1131 Budapest, Karolina út 62., harmat@harmat.hu

Kiss Máté hat éve szolgál a nyírtelek-görög szállási evangélikus cigánymisszióban. Arról kérdeztük, hogyan került Isten közelébe, hogyan változott meg az élete és hogyan kapott ilyen szolgálatot.

„Nem akarok tudni másról, csak Krisztusról”

Hogyan indult a hívő életed? Fiatalként sok bibliai történetet, igehirdetést hallottam, de mindez nem vált számomra személyessé. Tizennégy évesen egy ifjúsági táborban hoztam egy döntést Jézus mellett, de ez önerőből, érzelmi alapon történt. Ezután mégis lejtőre került az életem. Tizenhét éves koromra egészen odáig jutottam, hogy Isten létét is tagadtam. Olyan baráti társaságba kerültem, ami nagyon messzire vitt Istentől.

Hanyag és lusta voltam a tanulás terén. Éppen ezért megbuktam németből, és én, aki tagadtam Istent, ebben a nehéz helyzetemben hozzá kiáltottam. Ma már azt mondom, nem ez a legjobb út, mert tulajdonképpen alkut ajánlottam Istennek, hogy ha segít a pótvizsgán, akkor elmegyek egy csendeshétre, szüleim tanácsa szerint.

Átmentél a pótvizsgán. Mi történt azon a csendeshéten?

Úgy éreztem, hogy rólam van szó, Isten velem beszélt. Lélek által megelevenítette

az igét, és ott értettem meg, hogy az életem rabság alatt van és a kárhozát felé tart. Ez fájdalmas felismerés volt, de csodálatos módon felhangzott az evangélium, hogy Jézus éppen azért jött, hogy nekem ne kelljen ebben maradnom. Ott értettem meg a kegyelmet, az Úr elé vittem a bűneimet és elfogadtam őt megváltómnak.

Kívül mi volt látható ezekből a mély megéléseidből? Miben változott az életed?

Addig nagyon komoly megkötözöttségben éltem: alkohol, drog, cigaretta... Akkor, a következő naptól semmi ilyesmi nem vonzott már, abbahagytam ezeket. Ez nagyon erős visszaigazolása a megtérésemnek. Most már persze látom, hogy a Krisztusban való hitre jutás nem célba érkezés. A megtéréskor kezdődik az Istennel való közös út.

Nagyon hálás vagyok Istennek, hogy tizenhét éves koromban kimentett abból a közösségből, ahol voltam, különben lehet, hogy ma börtönben len-

nék, vagy talán nem is élnék. Látom azoknak a barátaimnak példáján, akik továbbmentek a lejtőn.

Most a nyírtelek-görög szállási cigánymisszióban dolgozol. Hogy vezetett ide az utad?

A hívő ember Krisztus keze, lába, szeme, szája ebben a világban. Ezt egy ifjúsági hitmélyítő héten értettem meg. Ezután Isten elindított nálunk, Szombathelyen egy ifjúsági csoportot – a semmiből. Ebben a szolgálatban felkészített a velem való munkára, tisztogatott, edzett. Ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy teljes életemmel neki kell szolgálnom.

Mivel foglalkoztál ezelőtt?

Az érettségi után szociálpedagógiát tanultam egy évig. Azután pénzügyi tanácsadással foglalkoztam. Amikor az elhívásomat kaptam, akkor éppen a legsikeresebb időszakomat éltem. Jelentkeztem a teológiára, de nem tudtam, hogy lesz tovább.

Az Evangélikusok Közössége az Evangéliumért (EKE) csendeshétségén talál-

koztam először görögyszállási cigány fiatalokkal. Isten úgy rendezte, hogy különös szeretet alakult ki bennem feléjük. Ők is elfogadtak engem.

Egyszer, amikor telefonon beszélünk a menyasszonyommal, félve mondtam el neki, hogy az Úr arra indít, hogy cigány fiatalok között szolgáljak. Erre döbbszent csend, majd azt mondta, hogy neki pedig azt mutatta meg az Úr, hogy cigánygyerekek között fog szolgálni. Akkor elkezdünk ezért együtt imádkozni, és másnap délelőtt hívott fel bennünket Györfi Mihály Nyírtelekről, hogy mennék-e a cigánymisszióba szolgálni. Az Úr így szerkesztette össze a dolgokat.

Ébredj fel és erősítsd meg a többiekét, akik halófélben vannak...

Mik a tapasztalataid a nyírtelek-görögyszállási cigánymisszióban?

Megdöbbszent volt az a szeretet, ahogy fogadtak. Az első hónapokban házról házra jártam, megnyitották előttem az otthonukat. Nagyon nyitottak voltak, és kíváncsiak az Isten ígéjére. Olyan éhség van bennük, ami engem meglepett, mert eddig inkább az emberek közömbösségével találkoztam.

Persze aztán megláttam a nehézségeket is. A nyitott többség mellett azért volt egy kisebb csoport, amelyik jelezte, hogy nem támogatja a jelenlétünket. Nem értették, hogy nem azért megyünk, hogy bántsuk őket vagy nyereszkezdjünk rajtuk, hanem tényleg segíteni szeretnénk.

Elég lehet, ha egy egyházi szervezet részéről meglátogatják őket, beszélnek nekik, visznek néhány dolgot – vagy mi segít igazán?

Nem ajánlom egy gyülekezetnek vagy egy szervezetnek, hogy saját ötlettől vezérelve elkezdjen bármit is. Ez csak akkor működik, ha Isten küld és megadja hozzá az erőt, a bölcsességet, a kitartást.

A lényeggel kell kezdeni: Krisztushoz kell őket vezetni ugyanúgy, mint bárki mást. Nekik is leginkább Jézusra van szükségük, de természetesen meglátva a szükségét, próbálunk emberileg is segíteni. Ehhez bölcsességre van szükség, hogy ne szoruljon háttérbe az evangélium, amikor szociálisan vagy anyagilag segítünk. Ha nem Istentől kérünk naponta vezetést a szolgálathoz, akkor

felborulhat minden, ami addig jól működött.

Volt-e olyan, amikor úgy érezted, hogy a támadások, nehézségek miatt inkább ott hagynád ezt a szolgálatot?

Volt olyan időszak, amikor kicsit megfáradtam. Egy ifjúsági klubot is vittünk, ahol volt minden: játék, éneklés... és Krisztus kicsit háttérbe szorult. Odáig jutottam, hogy kezdtem értelmetlennek látni, amit csinálók: jönnek ugyan a fiatalok, de nem jutunk egyről a kettőre. A gyülekezet egyik előjárója szóvá is tette, hogy látja megfáradásomat. Ez nem esett jól, de az kellett akkor, hogy Isten felrázzon.

Direkt módon beszélt velem az Úr, a Jelenések könyve 3. fejezetéből az 1–2. verset hozta előm: „Tudok cselekedeteidről, hogy az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy. Ébredj fel és erősítsd meg a többiekét, akik halófélben vannak, mert nem találtam cselekedeteidet teljesnek.”

Nem a másokban kellett tovább keresnem a hibát, hanem vissza kellett emlékezniem arra, amit kaptam. Attól kezdve eldöntöttem, hogy én nem akarok tudni másról a klubban sem, csak Krisztusról. Óriási csoda volt, hogy Isten elkezdett munkálkodni köztünk. Akik most járnak ide, Krisztusért jönnek, nem csak a szórakozásért. Közülük többen megtértek, Istennel járnak és szolgálnak.

ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

A teljes interjú meghallgatható az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádió-misszió honlapján: <http://misszio.lutheran.hu/radio/interjuk/1105-talan-bortonben>

Fegyelmi vagy nyugdíjazás

Visszaemlékezés Lupták Gyula evangélikus lelkészre

Fiúszemmel édesapámról

Édesapám harminchárom évig volt Nyáregyházán lelkész, nem volt lehetősége nagyobb gyülekezetbe menni. Volt olyan, hogy egy egész éven át nem tudtak neki fizetést adni. Kertészkedett, almát, málnát termesztett, ő fúrta a falu összes utcai közkútját, ő javította kiskiparos engedéllyel a régi csöves rádiókat évtizedeken át. Muntag Andor és Marschalkó Gyula lelkészbarátaival együtt cserépkályhákat épített, például az alberti szeretetotthonban is.

A Mindenható azonban boldog öregséggel jutalmazta. Amit aktív éveiben nem kapott meg, a változatos lehetőségeket nyugdíjasként élhette át. Előbb egy évig helyettesített Egyházaskozáron, itt szerette meg a svábokat, akik közt németül is szolgált. Majd Győrbe költözvén ott erősítette a finn testvérvárosi kapcsolatokat, finn nyelvtanfolyamokat szervezett. Hosszú éveken át helyettesíthetett boldog lelkesedéssel a győrújbaráti, ménfőcsanaki, tényői gyülekezetekben.

Az első emlék

Ülök egy nagy fekete Volga hátsó ülésébe süppedve, mellettem édesapám. Elöl, a sofőr mellett, az anyósülésen a püspök, Káldy Zoltán. Eleinte élveztem az utat, hiszen mikor adatott meg egy falusi kisfiúnak az akkori kor luxusautójába beülni, s azzal utazni is. Talán Nyáregyházáról Dánszentmiklósrá, vagy vissza? Erre már nem emlékszem.

De ami megmaradt bennem, az mindmáig kitörölhetetlen emlék.

A püspök hátrafordulva szó szerint üvöltött az édesapámmal. Hangosan, nem válogatva meg a szavakat, szinte beletiporta az autó ülésébe.

Simon Ferenc rajza

A baj az volt, hogy édesapám, lévén egykori finn ösztöndíjas, sok finn egyházi kapcsolattal bírt. 1949–50-ben volt ösztöndíjas. Akkor többeket is kiengedtek, feltehetően azzal a hátsó szándékkal, hogy úgysem jönnek haza. A többiek ott is maradtak Stockholmban, Angliában, ki tudja még, hol. Az én édesapám azonban hazajött. Finnországban feltöltekezett, megismervén ott az ébredési mozgalmakat, ezek közt is a lappok nagy hitébresztőjének, a Lars Levi Laestadiusnak nevével fémjelzett laestadiánus ébredési mozgalmat. Mindazzal, amit kapott, itthon maradt népet szeretne volna gazdagítani.

Egyik legjobb barátja, Paavo Viljanen, a tamperei Kaleva-templom lelkésze volt, és kiválóan beszélt magyarul is. Egyszer Nyáregyházán prédikált a gyülekezeti házunkban nagyszámú hallga-

tóság előtt. Ez volt édesapám bűne. Ugyanis az akkori szabályok szerint külföldi lelkész csakis a püspök engedélyével szolgálhatott magyar gyülekezetben. Édesapám ezt az engedélyt nem kérte ki, mert tudta, hogy úgysem kapná azt meg, és emiatt a hatalmas engedetlenség miatt alázza meg Káldy Zoltán az én édesapámat a kisfia jelenlétében. Még egy mondatára is emlékszem: „A finnek Magyarországon menjenek el a pusztába, szedjenek pı-pacsot, de ne prédikáljanak!”

A második emlék

Hallgatom a nyáregyházi paplak hálószobájában, ahogy édesapám föl s alá járkal a szomszéd szobában. Mindig így készült, rötta a köröket a szobában. Teológustársai egykor Sopronban megmérték egy lépésének a hosszát és ki-

számolták, hány kilométert gyalogol egy-egy vizsgára készülve. Hallgattam a járkálást, ami már napok-hetek óta tartott. S hallgattam időnként az izgatott beszélgetést. Gyülekezetünk felügyelője a falu áldott emlékü orvosa, dr. Riecsánszky Endre volt édesapám lelki társa, akivel minden nehéz kérdést meg tudott beszélni. S amit meg kellett beszélni, az az úgynevezett „fóti ügy” édesapámat is érintő következménye volt. Mi is volt ez?

Id. Zászkaliczky Pál (1905–1962), a magyar evangélikus ébredés kiváló alakja, Ordass Lajos püspök töretlen híve, egykori püspökhelyettes és fóti evangélikus lelkész 1962-ben elhunyt. A gyülekezet egyik fiát szeretne volna utódjául megválasztani. Ez a szándék azonban kivívta Káldy Zoltán püspök ellenállását, ő mást, neki megfelelőbb lel-

készt akart Fótra helyezni, aki jobban igazodott volna a kor elvárásaihoz. A gyülekezet igen határozottan állt ellen, és nem engedte be a templomba a püspök jelöltjét. Ezt követően a Pest Megyei Egyházmegye lelkészgyűlésén megjelent a püspök is, és magából kikelve követelte az egyházmegye papságától, hogy egyhangú nyilatkozatban ítélje el (a halott) Zászkaliczky Pál ténykedését és a fóti gyülekezetet.

Ahogy ilyenkor lenni szokott, a többség nézte a cipője orrát és talán azon gondolkodott, hogyan tudja megúszni ezt az egészet. Édesapám az ekkor történeteket így mesélte: „Nagyon szerettem Pali bácsit, de akkor bizony inamba szállt minden bátorságom, és lapítottam a többiekkel együtt. De amikor a püspök azt kérdezte, van-e valaki, aki nem ért egyet az elítélő nyilatkozattal, fölállt egy fiatal kolléga, a hévizgyörki lelkész, Dóka Zoltán. S akkor már azt gondoltam, én is fölállok, mert én sem értettem egyet a nyilatkozattal és hát ne álljon ott ez a fiatalember egymagában.”

Édesapám mindvégig hűséges maradt egykori lelkészéhez és szeretett püspökéhez.

Ezután a püspök utasította a két renitens lelkészt, hogy hazatérve írásban indokolják meg, miért is nem hajlandók elítélni Zászkaliczky Pált és a fótiakat. Ennek voltam otthon a szem- és fótiakat, ahogyan édesapám megfogalmazza azt a levelet, majd felolvassa Bandi bácsinak, aki bölcs és higgadt szavakkal újra és újra átfogalmazta vele. Szó volt ott állítólagos hógolyókról is, amelyekbe a fótiak köveket rejtettek és azzal dobálták meg a nem kívánt lelkészt. Édesapám beidézte az akkori meteorológiai jelentést, miszerint azon a bizonyos napon erős fagy volt, és „minden gyerek tudja, hogy porhóból nem lehet hógolyót gyúrni”. Aztán elküldte az elkészült levelet. Nem tudta, hogy közben a másik lelkész visszakozott. Egyedül maradt.

Mi volt a folyamatos konfliktus oka Káldy Zoltán és édesapám között? Mindketten 1919-ben születtek. Egy év különbséggel jártak a soproni teológiára. Egészen véletlenül ugyanabba a lányba voltak szerelmesek (de erről egyikük sem tudott), aki aztán Bánffy György színművész felesége lett (Sátory Tilda). Gyakran szolgáltak együtt evangelizációkon Fóton, Gyenesdiáson és szerte az országban. Édesapám eredendő bűne, hogy ceglédi születésű,

és ott Wolf Lajos, a későbbi Ordass Lajos volt a lelkésze. Wolf Lajos küldte el hetedik gimnazista korában Tahiba nyári evangelizációra, ahol egy skót futballista volt az igehirdető. **Édesapám ott döntötte el, hogy nem mérnök, hanem lelkész lesz.** Első fekete öltönyét Wolf Lajostól kapta, hogy a soproni teológus elegáns legyen, ha gyülekezetbe megy. Édesapám mindhalálig hűséges maradt egykori lelkészéhez és szeretett püspökéhez. Amikor az egyetlen gyerekkori közös családi nyaralásunkat élvezhettük a már rég eltűnt mátraszentistváni üdülőben, a két hét alatt Ordass Lajos kiköltözött Nyáregyházára, őrizte a házat, etette a tyúkokat, a disznót és minden nap meglocsolt a kertben a kútból húzott vízzel tíz bokor málnát. S mikor hazajöttünk, adott édesapámnak pénzt, hogy fúrjunk kutat, mert a többi málna az aszályban alig termett.

Amikor néha-néha a finn barátok hívták édesapámat Finnországba, Káldy Zoltán mindig azt mondta: ha írsz egy cikket az Evangélikus Életbe, amelyben elítéled Ordass püspöki tevékenységét és elítéled az evangelizációs időket, akkor aláírom az ütlevélkérelmedet. Az a cikk sohasem született meg. Viszont időnként becsöngettünk a nyugdíjas Ordass Lajoshoz a Márvány utcai lakásba egy-egy láda almával, kopasztott tyúkkal, disznótoros csomaggal.

A harmadik emlék

A lelkészé szentelése napja, 1980 júniusában. A nagy esemény a Deák téri templomunkban történt, mert a püspök nem volt hajlandó kijönni Nyáregyházára. Így együtt ordinált ifj. Hafenscher Károllyal. A sekrestyében a püspök közölte, hogy az áldó igeverseket az Agenda sorrendjében kell felolvasni, így édesapám kénytelen volt nem az apai szíve által választott igét mondani fiára, hanem az 1Kor 3,11-et: „Mert más alapot senki sem vethet a meglevőn kívül, amely a Jézus Krisztus.” És így volt jó, azóta is ez a vezérigém.

Hanem aztán az istentisztelet végeztével a térre nyíló lépcsőn a püspök hátrafordulva így szólt édesapámhoz: „Gyula, mostantól újra prédikálhatsz!” Ugyanis az ügynevezett „Terry-ügy” miatt édesapámat 1978-ban kényszernyugdíjazták. **Ugyan senki nem tiltotta el a lelkézi szolgálattól, de hatalmas csend lett körülötte, majd mindenki kerülte.**

No de mi is történt? Ordass Lajostól jött egy levél, hogy Terry László, Norvégiában élő lelkészünk szeretné megírni a II. világháború utáni magyar evangélikus egyháztörténetet. S e célból anyagot gyűjteni jön

Magyarországra. A levélben fehéren-feketén benne volt, hogy Terryval jön két norvég lelkész, és ha lesz hely a bérelt autóban, Ordass is kijönne velük Nyáregyházára.

A vendégek meg is érkeztek, de Ordass Lajost Pesten felejtették, így ő nem volt akkor nálunk. Viszont az ÁEH és a rendőrség olvasta a levelet, mert a repülőtéren a visszaút előtt Terryéktől elkoboztak minden anyagot, minden lépésüket szemmel tarthatták. Ez onnan tudható, hogy édesapámat először (sic!) a Lendvai utcába rendelték be, az Állami Egyházügyi Hivatal székházába. Lényeges tehát, először oda. Ott szabályosan kihallgatták, és többször nyomatékmal megkérdezték: kik voltak akkor Nyáregyházán? Biztosan csak a két norvég és Terry? Biztosan nem volt ott még valaki más, mondjuk Ordass Lajos? Tehát ismerték Ordass levelének a tartalmát. Onnan pedig átirányították a Puskin utcába, ahol Káldy Zoltán közölte vele, választhat a fegyelmi vagy a nyugdíjazás között. Az utóbbit választotta.

Amikor megnyílt a lehetőség, kikertem az édesapámra s a magamra vonatkozó dokumentumokat az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárából. Különös és szomorú élmény volt! Sokan kérhettek volna tőle bocsánatot, de elmulasztották. Többet ér viszont az, amit egyik legjobb barátja, idős Bence Imre írt halála ötödik évfordulójára: „Resteltem, hogy barátaiként is csendben meghúzódtunk, hallgattunk, amikor szólni kellett volna. Nagy szükség lenne pedig ma is ébresztő, merész, harcias igehirdetéseire, bátorító szavára, értelmes tanácsaira. **Én csak emlékezem reá, de Isten magához ölelte és tartja.** Örökké. Áldott legyen az Úr!”

LUPTÁK GYÖRGY

Nádas Kinga, Grendorf Péter
angyalföldi lelkész és Garai Szilvia

Magvetés és hajtások

Budapest-Angyalföldön az evangélikus gyülekezetben növekedés tapasztalható az utóbbi évek folyamán. A huszonéves fiatalok bibliakörének két tagjával beszélgettünk életük megváltozásáról.

Garai Szilvia másodéves evangélikus teológiai hallgató

Elkezdtem járni az angyalföldi evangélikus gyülekezet *Magvetés* bibliakörére, és az ige dolgozni kezdett bennem. Addig azt gondoltam, hogy nincsen semmi baj az életemmel, de pár hónap után rá kellett jönnöm, hogy valami nagyon nincs rendben. Először csak egy konkrét bűnt kellett letennem, azután viszont rám szakadt, hogy hiába vagyok én kitűnő tanuló és jó kislány, teljesen elveszett vagyok.

A lelkészünk az életgyónásom után Jézus szavait idézte: „Mit akarsz, mit cselekedjek veled?” Arra kért, hogy ne neki, hanem majd Jézusnak válaszoljak. Elvontam a Duna-partra imádkozni, és ott szakadt rám: te jó ég, én nem látok! Teljesen vak vagyok az életemre, mindenre! Azt tudtam csak mondani: „Uram, kérlek, vedd el ezt! Hadd lássak!” Néhány nap lelki gyötrődés következett, mert rájöttem,

hogy az eddigi életem gyakorlatilag szemét volt.

Ez pár nappal pünkösd előtt történt, és az ünnepen érintett meg az ige úgy, hogy felismertem, kicsoda is Jézus. Előtte volt húsz olyan pünkösdöm, ami nem jelentett semmit. Mivel a megtérésem a Szentlélek által történt, így nekem ekkor, két évvel ezelőtt volt az első pünkösdöm.

Egészen más lett azóta az életem. Nem bűn nélküli, nem változott meg a személyiségem sem, de ereje lett számomra az igének. Sokkal küzdelmesebb is lett az életem, mert nagyon kényelmes volt addig néha igét olvasni, és általában jól viselkedni, közben viszont nem egészen komolyan venni Istent. Ennek ellenére végtelenül hálás vagyok, hogy Isten itt van velem a Szentlélek által. Az, hogy kapcsolatban vagyok Vele, értelmet ad az egész életnek!

Nádas Kinga bölcsészhallgató

Számomra is hasonlóan nagy fordulat volt az Istenre találás. Az a felismerés ért, hogy hiába hallgatom az igét már gyerekkorom óta, az nem eleven számomra. Sokszor volt olyan érzésem, hogy nem így kellene ennek lennie, és a hiányérzet több fronton is megnyilvánult az életemben.

Tavaly nagypénteken szólított meg igazán az ige. Felismertem, hogy mi az, ami nincs rendben az életemben. Először egy

nagy bűnömre, azután kisebbekre mutatott rá Isten. Hálát adok azért a pár nap szenvedésért, amit ez okozott! Arról szolt akkor a prédikáció, hogy az ige szava egyszerre elhallgathat. Rájöttem, hogy mekkora veszélye van annak, ha én csak felületesen kezelem az ige üzenetét.

Amikor a Szentlélek elkezd munkálkodni az életünkben, az fáj, de én rendkívül hálás vagyok azért, hogy összetört, mert ez vezetett el az igazságra. Nálam ez abban nyilvánult meg, hogy teljesen máshogy kezdtem látni a dolgokat. Ez olyan fordulópont, ami után nem azt látjuk bűnnek, amit mi gondolunk annak, hanem a Lélek mutat rá azokra az életünkben.

A bűnlátást nem lehet megspórolni, és ezt a Lélek munkálja ki, de nyitottságra van szükség részünkről, hogy a tükörbe merjünk nézni. Bűneim meglátása nélkül nem látom Istent sem, mert ennek révén érthetem meg, hogy Ő mit tett értem. Utána alakulhat ki Vele az élő kapcsolat. A hétköznapokat pedig az Istennel járás teljesen felborítja! Egyrészt ez egy nagyon nagy harc, de egy óriási áldás is, ami egy láncreakciót indít el a családukbán és a környezetünkben.

E. K. J.

A lelkészek többet legyenek, lehessenek lelkészek

Miért, most nem eléggé azok? – kérdezhetik a címet olvasva. Az elmúlt években több témában is felmérés készült az egyházban. Arról viszont nem tudok, hogy megkérdezték volna-e a lelkészeket, hogy munkaidejük – ami nincs – hány százalékában végeznek valódi lelkeszi munkát. Tudom, a „valódi” szóval vitát gerjeszthetek, mégis vállalom, mert úgy látom, hogy a korábban sem ideális helyzet és arányok mostanság még inkább kedvezőtlen irányba tolódtak. De, hogy ne rejtélyeskedjek, gondoljuk végig, hogy egyházunkban a lelkeszi szolgálatnak nevezett – és most keresem a szavakat – hivatás milyen mértékben az, amire annak idején lelkészeink készültek.

Túl sok az egyéb

A közelmúltban nyugdíjba ment, nem is kicsi városban szolgáló lelkész mondta, örül annak, hogy letehetette a gyülekezeti lelkeszi szolgálatot, mert az utóbbi években 60%-ban már nem valódi lelkeszi munkát kellett végeznie a gyülekezetében. (Megjegyzés: mint több évtizeden keresztül lelkeszi szolgálatot végző, bizonyosan tudta, hogy mi a valódi lelkeszi munka, és mi nem az.)

Tavaly év elején volt lelkészem panaszkodott, hogy – amint fogalmazott – brutálisan megnőtt az adminisztrációs teher. Egy olyan gyülekezetben, ahol a lelkeszi hivatalban profi munkatársak segítik a gyülekezeti komplex adminisztrációt.

Egy másik lelkész egy az egyben elvész a kötelezően beadandó papírhegyek között. Egyrészt új számviteli és könyvelési szabályok vannak, másrészt a vagyonnal, ingatlannal rendelkező társgyülekezetek, de még szórványok könyveit is külön kell vezetni. A helyi presbiterok és gyülekezeti tagok mind egyiknél külön igénylik a kimutatást, hogy kicsi, talán elfogyó közösségük milyen anyagiakkal rendelkezik.

Napi huszonöt óra

Ha már a valódi és nem valódi lelkeszi munkát emlegettem – és ezzel esetleg darázs-fészkekbe nyúltam –, illendő megosztanom, hogy lelkészekkel beszélgetve, ők hogy látják, mi tartozik elsősorban és mindenekelőtt a lelkeszi szolgálathoz.

Isten gyülekezetet alapító, építő és fenntartó munkájában való részvétel.

Hogyan? Igehirdetésre való készüléssel, igehirdetéssel, a szentségek kiszolgáltatásával, istentiszteleten kívüli gyülekezeti alkalmakon való szolgálattal, teológiai önképzéssel, lelkipáncsással, kiemelten látogatásokkal és lelkipásztori beszélgetésekkel, lelki munkatársak

kiválasztásával, felkészítésükkel, képzésükkel, kiküldésükkel és beszámoltatásukkal, a gyülekezeti misszió előkészítésével és folytatásával. Ezek mellett lennének gyülekezeten kívüli feladatok is, mint például a vendégszolgálatok és közegyházi munkában való részvételek. Ez önmagában már több, mint ami a nap huszonnégy órájába belefér.

Szabál, szabál, lelkészt zabál

Lackner Pál így írt majd másfél évtizeddel ezelőtt az Evangélikus Életben: „Kérdőívek tömegeket töltöttük ki az elmúlt hetekben... Ezek jó része épületeink állapotával foglalkozott, az esetleges – vagy aktuális – karbantartási igényeket és azok szükségességét vizsgálva. A szolgálati gépkocsik állapota – a garanciális vagy ajánlott átvizsgálások helyzete – is képezte már ellenőrzés tárgyát.

A leltárok és szabályzatok készítésének korában eszembe jutott egy, még a monarchia korából eredeztetett fanyar mondás: »Szabál, szabál, embert zabál«. A nyilvántartások és adatszolgáltatások közt valóban csak a szolgálatot végző ember felől nem kérdez senki. ... A (lelkésznek) külső és belső elvárásoknak nem könnyű mindig eleget tenni, pláne ha ezek helyenként feszültségben vannak. A külső szemlélő nem is érzi igazán annak sokszor felemelő, máskor nyomasztó terhet, hogy a lel-

kész Isten igéjének szolgájaként fentről jövő elvárásoknak is meg kell, hogy feleljen, pontosabban: ezeknek kell igazán megfelelnie...”

Mostanra egyrészt tovább bővült a lelkészi feladatkör a pályázatírásokkal, vagy pályázatok íratásával, a kötelező hitoktatás adminisztrálásával, a közmunkások foglalkoztatása kapcsán munkajogi és munkáltatói ügyekkel stb. Másrészt annyival is növekszik a lelkészi feladatkör, ahogy zsugorodik az egyház és vele együtt az önkéntes segítők száma a gyülekezetekben. Vagyis nő a lelkészekre háruló feladat.

Furcsa hozzáállások

A gyülekezeti lelkészek fölötti egyházi szintekről olykor furcsa hozzáállásoknak vagyunk tanúi. Vannak olyan esepresek, akik számára kevésbé érdekes a megye gyülekezeteiben történő fogás okainak feltárása, a misszió, azaz a szekularizált emberek elérésének ügye, ennek szorgalmazása, mint a pontos adminisztráció megkövetelése a gyülekezeti lelkészekről. Mintha ez utóbbi fontosabb lenne, mint a lelkész eredeti hivatása.

Erről eszembe jut egy eset a civil világból, amikor egy külszolgálatba küldött irodavezető-üzletkötőt, aki egyébként rendkívül precízen adminisztrált és ezt követelte meg huszonvalahány beosztottjától is, számon kértek, hogy jó-jó a pontos jelentések és elszámolások teljesítése, de kössön már üzleteket is a cégnek, hiszen elsősorban üzletkötő. A neve melletti beosztása is erről tanúskodik: XY üzletkötő. Az illető válasza az volt, hogy az üzletkötőnek nem az a feladata, hogy üzletet kössön, mert nem a titulusa határozza meg a feladatát. Érvelését azzal zárta, hogy „a szítakötő sem köt szítát”.

Tudunk furcsa lelkészi hozzáállásokról is. Amikor az adminisztráció és számos más tevékenység takaróul szolgál az el nem végzett lelkészi-lelki munka elfedésére. Hallottam olyan lelkészről, aki kerek percc megmondta, hogy márpedig ő nem végez látogatásokat, mert arra nem érez küldetést magában. Inkább adminisztrál. **Más inkább építkeznek, felújít, bővít, mint a lelki házat építené.** Különben is az utókor arra inkább emlékezik, aki templomot, parókiát, gyülekezeti házat épített, mint arra, aki alatt erősödött a gyülekezet lelki szövete.

És persze vannak furcsa hozzáállások presbiterek, gyülekezeti tagok részéről

is. Van, ahol az összevonások miatt üresen maradt hajdan volt parókia kertjének kaszálását a lelkész végzi harminc kilométer távolságról, évente tízszer, mert nincs, aki megcsinálja. Illetve lehetne csináltatni, de a maradék néhány idős helyi gyülekezeti tag inkább bankban tartja a kárpótlásból visszakapott milliókat és kamatait, minthogy fizessen a fűnyírásért. A lelkész meg röstelli a gatz a kertben. Meg azután van olyan is, hogy az automata elromlik, és éjjel szólal meg a harang. „Nagytiszteletű úr, csináljon már valamit” – szólnak be a telefonba a helyiek.

Sajnos a Híd magazin jelen számának felét meg tudnám ilyen valós történetekkel tölteni.

Csattan az ostor

Állítólag a paritás elve él az egyházunkban. Elve igen, gyakorlata alig. Lelkész és felügyelő együtt a gyülekezet élén. Na, meg ott a presbitérium is. Igen ám, de az igazság az, hogy ahol kényszerfelügyelő, -gondnok, -presbiterek vannak, ott nem lehet senki más számon kérni, mint a lelkészen. Meg különben is a valamilyen feladatot (direkt nem szolgálatot írtam) vállalók között már olyan sokan vannak, akik úgy érzik, hogy szívességet tesznek munkájukkal a lelkészeknek, az egyháznak, a Jóistennek, hogy ezért tőlük ne merjen senki követelni. Marad tehát megint a lelkész, akit a szőnyeg szélére lehet állítani, akit lehet és kell fegyelmezni. Persze tudom, hogy vannak lusta papok is, de azt gondolom, hogy ezek száma elenyésző. Ugyanakkor nem biztos, hogy rajtuk is csattan az ostor.

Ébresztő

Ha így megy tovább, prognosztizálható, hogy az amúgy sem alacsony arányú lelkészi kiégek száma a jövőben növekedni fog, mely negatívan mutatkozik meg majd a szolgálatukon, családi életükön. Ez pedig tovább erősíti a gyülekezetek és az egyház erózióját.

Egyértelmű, hogy tisztázni kellene a feladatköröket, és ezt a lelkész felettesei határozzák meg és a gyülekezetekkel is ők tisztázzák. A lelkész az Isten

szolgája, de nem a gyülekezet, az egyház rabszolgája!

Gyülekezeti tagtól a püspökig és egyéb országos szintekig mindenkitől több segítséget, megbecsülést, tiszteletet, szeretetet és empátiát kellene kapniuk a lelkészeknek. De mindenképp előtt sokkal több imádságot, hogy a lelkészek lelki munkája, a lélekmentés szolgálata elől az akadályok elháruljanak. Mindezt azért, hogy a lelkészek többet legyenek, lehessenek lelkészek.

GARÁDI PÉTER

Gyülekezet a településért – az egyház és a helyi meghatározottságok

Dr. Johannes Reimer a Dél-afrikai Egyetem és a németországi Ewersbach teológiai főiskolájának a missziológia professzora. Sorozatunkban a Révfülöpön, az Ordass Lajos Oktatási Központban, a 2015. június 22. és 26. között tartott ökumenikus lelkészi, munkatársi konferencián elhangzott előadásait adjuk közre. Ezekben a missziói gyülekezetről alkotott képe bontakozik ki részleteiben.

A világ görögül: kozmosz. Ennek a szónak több jelentése van. A Róm 1-ben Isten jó, szép teremtését jelenti. De az emberiséget, embervilágot is lehet érteni alatta, a szociális teret. János és Jakab levelében a kozmosz szó az istentelenség princípiumát jelenti: „Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete” (1Jn 2,15).

Keresztyénként ha a világról beszélünk, akkor arra a világra gondolunk, amelyet Krisztus megbékéltetett önma-

gával (2Kor 5,18–19). A kegyes embereknek sokszor nem jut idejük a világra. Ha meg akarjuk változtatni a világot, akkor muszáj, hogy időt szakítsunk rá.

A kulturális antropológia szerint a világ egy szociális tér, az emberek közössége. Ezt is különböző szinteken lehet átgondolni. A világ megváltoztatása alulról felfelé történik.

vallási kultúra

intellektuális kultúra

szociális kultúra

materiális kultúra

1. Materiális (anyagi) kultúra. Az első szint alulról felfelé haladva; ez az, amivel rendelkezünk, amink van.

2. A szociális kultúra az egymással való viselkedésünket jelenti. Például

hogyan viselkednek a fiatalok az idősekkel. Németországban a hatvanadik évéhez közel álló egyén már értékelni számít. Közép-Ázsiában egy ötvenéves korú embert bölcsnek tekintenek, és nem akarják, hogy dolgozzon.

Különböző kultúrákban ugyanaz a kommunikációs jelzés mást jelenthet. Fontos, hogy ismerjük egymás kultúráját.

3. Intellektuális kultúra (világnézet)

Ide tartoznak az ideológiák, ahogyan gondolkodunk. Nincs ideológiától mentes világ.

4. Vallási kultúra

Nincs vallásmentes közösség. Az ateizmus is hit. Sokan nem is tudják, hogy miben hisznek, és miért. A kultúrából veszik át a hitüket.

A kulturális antropológia szerint az erőmegoszlás a világban föntről lefelé halad: amit hiszünk és gondolunk, az határozza meg azt, amit teszünk. A világ így működik. Mi ezt a világot szeretnénk megváltoztatni, mert a világba bejött a bűn és az Istenbe vetett hitünket elröbölt, istentelen rendszerek jöttek létre. A bűn következménye az, hogy ilyen világunk van. Az evangélium azt ígéri,

Dr. Johannes Reimer

hogy ez a világ megváltozhat. **Fordítva kell elkezdeni a változtatást: alulról felfelé.** Először a bizalmat kell kiépíteni, azt pedig a legalsó, a materiális szinttől kezdődően meg-

tenni. Ha az éhezőknek enni adunk, ruhát adunk, akkor nem kell arról beszélni nekik, hogy szeretjük őket, mert tudják, hogy ezt miért tesszük.

Városunkban, ahol élünk, a lakosság 40%-a muszlim. Először a törökökkel kezdtünk foglalkozni. Meg kellett ismerünk a kultúrájukat, a szociális helyzetüket. Megállapítottuk, hogy kétszáz családban a gyerekek nem tudnak naponta háromszor étkezni. Ez nagyjából háromezeröttszáz gyereket érintett.

Elmentem Abdullahhoz, a mecset imámjához és elmondtam neki, hogy egy nap majd Allah elé fog állni és ő a Korán alapján majd számon kéri rajta, hogy nem törődött az éhezőkkel. A Korán a 112. szúrában mondja, hogy ha valaki nem gondoskodik a szegényekről, akkor Allah elutasítja. Igazat adott Abdullah. Ezután Máté evangéliumának 25. fejezetéből olvastam fel neki és javasoltam, hogy együtt kell valamit csinálnunk, mert én is minden református teológiámmal együtt a pokolba megyek, ha nem teszek valamit az éhezőkért.

Akkor csupán kilenc gyülekezeti tagunk volt. Hogyan etessünk meg háromezeröttszáz gyereket a semmiből? Abdullah nem jött el személyesen, de tizenöt muszlimot küldött segíteni. Az egyikük, Ahmed, megértette, hogy az uborka, a paradicsom vagy a kenyér nem muszlim vagy keresztyén, szétoszthatjuk együtt. Együtt mentünk a nagy üzletekbe élelmet kérni a gyerekeknek. Körülbelül 3-4 hónapig történt ez így.

Mindig imádkoztam, hogy Isten cselekedjen. Egyszer megtörtént, hogy nem volt semmink. Száztizenöt család várt az élelemre. Imádkozást javasoltam. A muszlimok nem akartak együtt imádkozni a keresztyénnel. Amíg imádkoztunk, valaki kopogott az ajtón. Egy sofőr volt, akit az egyik üzletből küldtek, hogy hozzon a gyerekeknek élelmiszert. Ahmed ezt látva megdöbbsent. Több ilyen esetünk volt. Jézus meghallgatta az imádságainkat. **A közös ételosztás által kiépült a bizalom. Ezután tudtunk már beszélgetni.**

Egyszer Ahmed azt kérte, hogy imádkozzak érte. Elutasítottam őt, mondván, miért imádkozzak érte, hiszen ő maga is imádkozhat. Ahmed akkor bevallotta, hogy az ő imádságai nem segítenek, Allah nem hallgatja meg azokat.

Ekkor elkezdődött egy párbeszéd az intellektuális szinten. Kértem tőle, hogy keresse ki a Koránból azt a fejezetet, ahol az áll, hogy Allah soha nem hall-

gatja meg azt az imádságot, amelyet egy bűnös ember nevében mondanak el. Ezek után egy másik szúrát olvastattam fel vele, amelyben arról van szó, hogy Mohamed bűnös volt. Ezen kívül még három szúrát mutattam neki, ahol ugyanez van leírva. Ezek után megkérdeztem Ahmedtől, hogy hogyan kezdi az imádságát. A válasz az volt, hogy Allah és prófétája, Mohamed nevében. Megkérdeztem, hogyan várja az imádsága meghallgatását, ha egy bűnös ember nevében Allah nem hallgatja meg? Ezek után elolvastattam vele azt a részt, amely arról szól, hogy halott az az ember, aki Jézust bűnösnek tartja. Csendben maradt Ahmed.

Egy hónap múlva jött és elmondta, hogy Jézus nevében mondta el az imádságát, és Ő meghallgatta. **„Ki ez a Jézus?”** – kérdezte. „Ha olyan kérdésed van, amelyre nem tudod a választ, kérdezd az Újszövetség embereit” – idéztem újra a Korán egyik részét. A folyamat a végéhez érkezett, ma Ahmed egy boldog keresztyén ember, aki már sokakat Jézushoz vezetett.

Időre van szükség. A mi evangelizációnk azonnal a hit szintjére érkezik. Az evangéliumhirdetés egyébként is morális tanításokkal van tele. Az ember teljes megváltozása ettől nem történik meg.

Fontos analizálnunk, hogy milyen potenciállal rendelkezik a gyülekezet? Németországban az anyagi dolgokról nem illik beszélni. A gyülekezetben viszont, mivel Isten gyermekei vagyunk,

leírta mindenki, hogy mivel rendelkezik. Ezek után imádkoztunk és Isten kezébe tettük le a javainkat.

Ugyanígy végeztük el a szociális, az intellektuális, és a vallásos javaink felmérését is. **Isten nem azt akarja, hogy mindenünk legyen, hanem hogy mindenünk az övé legyen.** A gyülekezet anyagi lehetősége így ismertté vált.

Nem önkéntesség alapján választjuk ki az embereket a szolgálatra, hanem a felismert karizmák, képességek alapján. Nem kell megkérdezni, hogy ki szeretne például gyerekorát tartani, rátermett emberekre kell bízni a feladatot. A gyülekezetben sokszor nem a megfelelő helyre és feladatra kerülnek az emberek.

De ismerni kell a település potenciális lehetőségeit is. A bibliai két hal és öt kenyér nem a tanítványoknál volt, hanem rajtuk kívüli helyről érkezett. Egy misziói gyülekezet ismeri a gyülekezete és környezete potenciális lehetőségeit.

A sorozat következő témája: a gyülekezet és annak munkatársai.

Imádkozó édesanyák

„Mert ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20) Istennek ezen ígéretére alapozva jött létre az érdi imádkozó édesanyák hetenként, házaknál összegyűlő közössége az előző év októberében. Néhány éve egy kedves baptista testvér ajánlotta figyelmembe Fern Nichols *Minden gyermeknek szüksége van egy imádkozó édesanyára* (KIA, Budapest, 2011) című könyvét, amelyen keresztül Isten a szívemre helyezte, hogy legyünk az igének cselekvői is, ne csupán hallgatói.

lykor-olykor sopánkodtunk mi, anyukák egy kicsit egymásnak: „hát igen, többet kellene imádkozni, igét olvasni, Istenre figyelni, egymást hitben erősíteni, s mindegyik milyen nehéz a hétköznapi életben időt szakítani”, azután éltük tovább takarékon hívó életünket. Pedig az egész életünk Istent dicsőítő imádság kellene, hogy legyen. Arra vágytunk, hogy igazán megélhessük hívó életünket. Ehhez viszont „tanakolni” kell az imádságon keresztül a Lélek által.

A csoport indulásakor felvettem a kapcsolatot Hermann Lídiával, az imádkozó édesanyák mozgalmának magyarországi elindítójával, akitől bátorítást, biztatást kaptunk, hogy jöjjünk

össze rendszeresen és imádkozunk a gyermekeinkért, családjainkért, iskoláinkért... A szervezet honlapján (<http://www.imadkozoedesanyak.hu>) hétről hétre rendelkezésünkre állnak imalapok, amelyek segítséget nyújtanak az imádkozáshoz elolvasandó igeversekkel, és eszünkbe juttatják, hogy hogyan és miért imádkozunk.

Fontos, hogy nem hetenkénti pletykaklubra gyűlünk össze, és erre tudatosan figyelünk is. Néhány szóban persze megosztjuk egymással, hogy ki milyen élethelyzetben, nehézségekben, örömeinkben él. De a lényeg, a központi mag az imádság.

Az imádság munka, harc. Ahogy O. Hallesby *Az imádságról* című könyvében leírja: „azon fordul meg minden, hogy meghalljuk a Lélek imádságra való felszólítását”. Szükséges az Istennek odaszánt idő, és ezt komolyan vesszük. Egyik édesanya sem a fölösleges szabad idejéből „költ”, hiszen egy családanak mindig van teendője, sőt valakinek még munkahelye is van mindemellett. Így hát az is tudatos döntést jelent számunkra, hogy a kedd délelőtti közös imádság megelőzi az összes többi feladatunkat.

Az élet olyan sok területén igyekszünk magunkat jól odatenni, alaposan végezni a feladatokat. Miért épp az imádság lenne kivétel ez alól? A *dicsőítő* imádságban Istenre emeljük a tekintetünket, az Ő jellemvonásaira figyelünk. A *bűnvallás*ban megvizsgáljuk szívünket, és kérjük a Szentlelket, hogy fedje fel életünk azon területeit, melyek nem tetszenek neki. Majd kifejezzük *hálánkat* Istennek mindenért: az örömeinkért, a sok jóért, de a nehézségeinkért is. Végül imádkozunk másokért, *közbenjárunk*, ahogyan a bibliai történetben a négy barát kibontotta még a tetőt is, hogy leereszthesse beteg barátját Jézus lábai elé (Mk 2).

Nagyon személyes imádságok hangzanak el, így fontos, íratlan szabály közöttünk, hogy aminek fültanúja vagyok a másik imádsága révén, a másik ember vívódásait, könnyeit nem adom tovább, hanem együtt tesszük le a Golgotához.

Engedelmeskedünk Istennek, aki imádkozni hív minket, ugyanakkor az is figyelemre méltó, ahogyan férjeink biztatnak, támogatnak bennünket. Emberrileg ők állnak hozzánk legközelebb, és látják az imádság áldásos hatását életünkben, családjainkban.

HAJZER DANIELLA

Az imakörbe járó édesanyák gondolatai

Sok áldásban részesülünk, hétről hétre frissül a hitünk, érezzük, hogy a közös imádsággal könnyebb hordozni hétköznapi terheinket, jó megosztani egymással örömeinket. Édesanyaként gyakran szembesülünk azzal, hogy felnövekvő gyermekeink számtalan olyan hatással találkozhatnak, amelyet nem tudunk kontrollálni, amelyeknél nem lehetünk jelen, vagy amiről nem is tudnak beszélni. Jó ezeket a problémákat, aggodalmakat más édesanyákkal együtt Isten elé tenni, imádsággal kísélni kisebb-nagyobb gyermekünk lépéseit, életét, küzdelmeit.

A magunkba zárt imádság sokszor elerőtlenedik, torzul. A másik előtt kimondott szavak először talán dadogósak. De a lelki nyitás, lelkünk pozitív és negatív tartalmainak kimondása Isten és egymás előtt nagy erőt ad. Érdemes imakört szervezni, csak néhány édesanya, Biblia, egyikük nappalija és egy-két óra szükséges hozzá. Amíg a nagyobbak óvodában, iskolában vannak, az apróbbak az alkalmat vagy végigalusszák, vagy a szőnyegen játszógnak...

Biztos vagyok benne, hogy a gyülekezetépítés nem intézményi keretek közt kezdődik, hanem az utánpótlás-neveléssel. Nagy a felelősségünk, hiszen rajtunk áll, hogy a jövő gyülekezetei üresen fognak-e kongani, vagy tudjuk-e úgy nevelni gyermekeinket, Isten közelében, hogy Róla tanúskodó, új generációvá válhassanak. A körből többen részt veszünk a gyülekezeti óvis és iskolás gyermekórák vezetésében. Ehhez is fontos az imádkozó háttér, hiszen amire készülünk, amit elmondunk egy alkalmon a gyermekeknek, azt a Szentlélek tudja a gyermekszívekben aktiválni. És ezt kérni kell!

Charlotte, tanár

Az imakör által Isten megerősített abban, hogy milyen fontos a közösség, és hogy milyen ereje van az együtt elmondott imáknak. Formál engem, alázatra oktat, és megtanít arra, hogy egyre inkább Neki adjam az irányítást. Nem mi akarunk megoldást találni a problémákra, hanem őszintén feltárjuk azokat Isten előtt, tőle várva a vezetést. Ezen az alkalmon Isten kerül a figyelmünk középpontjába a dicsőítésben, a bűnbánati imádságban és a hálaadásban egyaránt.

Kati, orvos

Az én életemben az imakör megadta a rendszerességet és a tudatosabb odafigyelést az Igére, és a bizonyosságot abban, hogy tényleg bármiért lehet imádkozni. Kisgyermekkel a templomban nehéz az istentiszteletre figyelni, hát még szívből imádkozni. Összejönni más anyatársakkal közös imára a lehető legjobb dolog, és hatását az egész családom érzékeli: a gyermekeim, a férjem, a szüleim. Kis közösséggé kovácsolt minket össze, és a templomban már nemcsak biccentünk egymásnak, hanem valóban tudunk is egymásról. Sokkal könnyebb együtt elhordozni a terheket.

Klári, orvos

Lelki mélyponton voltam, tudtam, éreztem, de sehogy sem tudtam kikeveredni belőle. Olyan időszakot éltem meg, amikor a gyülekezeti alkalmakon nehezen tudtam részt venni, és a férjemmel is csak ritkán tudtunk közös csendességet tartani. Az Úrtól való eltávolodásom sokak számára talán fel sem tűnt, de én nagyon is jól láttam, hogyan halmozok bünt bűnre. Erőtlen-ségemben már többször meg is kérdeztem magamtól: „Minek valld meg magadat keresztyénnek? Nem lenne jobb inkább feladni az egészet?” Az Úr Jézus végtelen hűségét mutatja, hogy mindig visszarántott ezeknél a szakadékoknál. Sőt készített nekem egy forrást a lelki sivatagomban: az imádkozó édesanyák körét. Az imakörön kezdett az Úr engem újra megerősíteni, magához közelebb vonni. Hálás vagyok az Úrnak az imakörért, az imatársaimért, és legfőképpen azért a munkáért, amit végez bennem, bennünk a közös imádságon keresztül.

Zsanett, közgazdász

A szenvedés teológiai sokrétűsége

Az ember szenvedése nem a teremtéstől kezdve eleve meglévő adottság, hanem az ősbűnnel lépett a világba, s az eredendő (áteredő) bűnnel halmozódik s öröklődik tovább, melynek következménye és büntetése. A szenvedés mindannyiunk tapasztalatai szerint elkerülhetetlen. Ez részben már a teremtménységnek olyan jellemzői miatt is így van, mint a szabad akarat, illetve hogy az értékek csakis lemondással valósíthatók meg, s minden esetben fönáll a tévedés kockázata.

Bűnösségünk miatt is ugyanez mondható el az elkerülhetetlenségről, hisz mióta csak gonosz erők működnek a világban, a szeretet tulajdonképp védtelenül áll a szeretetlenséggel szemben. A Földön egyébként nemcsak az emberek szenvednek, tág értelemben épp annyira beszélhetünk az állatok és a növények szenvedéséről is, melyet a teológia szintén az emberi ősbűnhöz köt.

A szenvedés lehet először is *testi*, ezzel összefüggésben pedig *lelki s érzelmi* is, mindkét esetben sérüléssel vagy betegséggel összefüggő, hisz az ember sebezhető lény – ami ugyanakkor azt is jelenti, hogy a világra érzékeny lény is. Lényeges megállapítás ezzel kapcsolatban, hogy mindig, minden esetben az egész ember szenved.

Ugyanakkor, a szenvedés lehet *lelki-ségi* is, vagyis az ember lelkében zajló, avval kapcsolatos. **Megnyugtató ígélet s remény, hogy a kísértés és csábítás sohasem nagyobb annál, mint amekkorát ténylegesen el tudunk viselni.** A legnagyobb szenvedést lelki-ségi tekintetben a bűn okozza, mely legalább háromféle lehet. Saját bűnöm a szégyen, büntudat s lelkifurdalás gyötrelmeivel terhel meg, mikor megszólal lelkiismeretem, vagyis az Isten szava bennem.

A kivezető út a bűn által ránk fonódott béklyókból a töredelem és a bűnbánat: ez oly irgalomért s megbocsátásért esedezik és kiált, mely a megtisztulás és újrakezds lehetőségét és ténylegességét nyújtja. Az ellenem elkövetett bűn, csakúgy, mint a mások, vagyis az embertársaim ellen elkövetett bűn, az igazságtalanság szerkezetei elleni küzdelemre, a jó s rossz közti harcba beleállásra sarkall.

Az Édenkertben az eredeti isteni terv szerint talán még nem így volt, az ember jelenlegi állapotában azonban már föltétlenül igaz az, hogy a *halál* mint egyfajta végső szenvedés tornyosul az ember előtt, aki – Martin Heidegger gyönyörű kifejezésével – a halállal szemközti létben éli le az életét. A halál

is legalább kétféleképpen tornyosul elénk: mint a saját halálunk – amely tétlen ruhazza föl az életet, és felelősségvállalásra ösztönöz; illetve mint a más, elsősorban a szeretteinknek a halála.

A szereteteli halálba kísérés, majd pedig a gyászfeldolgozás az emberi élet egészének a vonatkoztatási rendszerébe emelheti a haldoklást és a meghalást. A gyázmunka egyébként majdnem minden ittmaradó számára hasonló lépésekben zajlik: a tagadás és az elszigetelés szakaszát a dühé és a haragé, majd az alkudozásé követi, amelyet a szomorúság után már a tudatos emlékezés, végül pedig az elfogadás vált föl.

Érdekes módon, a *halálközeli élményeket* átélők tapasztalatai is közös és egyetemes meglátásokat hordoznak. Az ilyen jellegű élményeket ugyanis az életünkre visszatekintés, az egész történések az alapvető leírhatatlansága, valamint egy sötét alagúton (egészen egy határig vagy sorompóig) haladás lépései mellett a béke és a nyugalom érzete, a testenkívüliség megélése, illetve a találkozás jellemez a szeretteinkkel és főként a „Fénylénnyel”. **Természetesen a határon túlról nincs visszatérés, így pokolról és mennyországról már nem szerezhető ilyen módon ismeret.**

Akiknek halálközeli élményben volt részük, azoknak ez az egész életükre kiható következményekkel járt: félelemnélküliség töltötte el őket a halállal kapcsolatban, és a szeretetnek a fontosságát még erőteljesebben kezdték el hangsúlyozni. Belátták továbbá, hogy mindennel kapcsolatban állunk, a tanulás megbecsülése előtérbe került életükben, fokozottabban vállaltak felelősséget a cselekedeteikért, mindinkább törődni kezdtek a világgal, és az addigiaknál még fejlettebb lelki-ségre jutottak.

Ha pedig mindezen sok személyes szenvedés nem volna elég, még a *történelem* is fölmérhetetlen megrázkódtatások folyamatos sorát tartogatja, amelyek huszadik századi mélypontjai a totalitárius diktatúrák megsemmisítő-táborai (az auschwitzok és a gulágok) voltak. **Az egyéni és a közösségi történelem pedig a végidőbe torkollik, ahol majd föltárl a végső dolgok jelentősége.** A Szentírás tanúságtétele a jövőt és az utolsó időket katasztrófák,

Fotó: Perl Andrea

borzalmak, tragédiák és összeomlások soraként tárja elénk.

Afelől sem hagy szemernyi kétséget a keresztény tanítás, hogy az *utolsó ítélet* során nemcsak az isteni szeretet, hanem az isteni igazságosság is érvényesülni fog, amelyek néhol erős feszültségben állnak egymással. Akár az ideiglenes és megtisztító, fölkészítő jellegű szenvedés (1Kor 3,15), akár pedig a *pokolnak* nevezett örök büntetés az ember előtt valós lehetőségként áll. Pokol mindenféleképpen van, de néhányan – részben Isten mindent megbocsátó szeretetére alapozva – abban reménykednek, hogy talán üres lehet.

Az Isten mint Atya sem valamiféle közbömbös erő, Aki a világ megteremtése után szenvtelenül és érzéketlenül magára hagyta volna az istenképűséggel fölruházott embereket. Ez mindenféleképpen egy hamis istenkép volna. Jézus Krisztus ehelyett arra tanít bennünket, hogy Isten és az ember között olyanmire bensőséges a viszony, hogy atyaként, édesapaként, apuciként (a Miatyánk első megszólítását körülbelül így lehet érteni) fordulhatunk a Teremtőhöz, Aki nemcsak túlnani és mindent meghaladó, de szeretete által a világban benne foglalt, annak résztvevője is.

Végezetül, a szenvedésben Isten egyáltalán nem hagyta magára az embert: **azáltal, hogy emberi testet, létezését és életet vállalt Jézus Krisztusban, a szenvedést első kézből megtapasztalta,** ebben is osztozva az ember sor-

sában. Noha Jézus Krisztus az élete során testi és lelki gyógyítások egész sorával vette föl a harcot a mindenfelé megtalálható szenvedéssel, mégis számtalan meg nem értésben, elutasításban, sőt üldöztetésben volt része.

A szenvedéstörténete pedig a passiójában és a kálváriájában (érettünk vérrel verítkezett, megostorozták és tövissel koronázták őt, a vállán a keresztet hordozta, amelyre rá is feszítették), a kínhalálában, a mindenkitől megfosztottságban, a tanítványi körének a szétszéledésében, valamint az önküresítésnek is nevezett pillanatban csúcsonodott ki, amikor még Istentől is elhagyatottnak érezte magát.

Az ő példája, a vértanúsága és a halála, valamint mindezen eseményeknek az üdvösségtani értelmezései azonban lehetővé tették azt, hogy emberek milliói belőle merítsenek erőt a saját keresztthordozásukhoz, és ez segíthessen nekik megtalálni a megpróbáltatásaik értelmét. Hasonlóképpen, a szenteknek az üldöztetése, a szenvedése és a vértanúsága, amelyhez nekik a jézusi életút adott bátorságot, az évszázadok folyamán az egyház magvetésévé vált, a tanúságtételük nyomán pedig egész közösségek nőttek ki és virágoztak föl. Az évszázadok folyamán a keresztény közösség mind jobban és jobban a megvallott igazságban való elmélyedésre vágyik, hogy megértse, a Megváltó szenvedése és áldozata miképpen illeszkedik a halál legyőzésének, valamint az *üdvözítésnek* a nagyobb művébe.

NAGYPÁL SZABOLCS

„Bánom...”

Scholz László evangélikus lelkész
beszédei – 1956. szeptember–december

A Magyarországi Evangélikus Egyházban az 1956 szeptemberétől 1958 júniusáig, Ordass Lajos püspök másodszeri félreállításáig tartó majd' két esztendő sokan Istentől kapott kegyelmi időként élték meg. Helyrerázódni látszott az 1948-ban „kizökkent idő”: kairosza volt a megtisztulásnak, az egyház diktatúra alatti szolgálata és elköteleződése felülvizsgálatának, a személyi, a közegyházi és a teológiai kérdésekben való megújulásnak, de megadatott a bűnbánattartás ideje is. A lelkészi karban többen szükségét érezték, hogy feltegyék az alapkérdést: 6-8 év alatt hogyan jutottunk idáig? Néhányan ki merték mondani, hogy az egyházüldözés – sokszor életveszélyes – időszakában a hibák, tévedések sokszor éppen az egyházi emberek – püspökök, lelkészek, világi tisztségviselők – hathatós részvételével, aktív közreműködésével

vagy éppenséggel hallgatása miatt történtek, történhetek meg.

„Nagy többségünkben nem vállaltuk a keresztet. [...] Félelemből hallgattunk, amikor beszélni kellett volna. Úgy tettünk, mintha Jézus Krisztus igéjét sohasem hallottuk volna: »Ha valaki engem követni akar, vegye fel az ő kereszjtét és úgy kövessen engem.«”

1956-ban az evangélikus egyház életében is lezárult egy szakasz. Többen gondolták úgy, hogy most, az újakezdés idején az egyháznak teljes és következetes önrevíziót kell tartania arról, hogy a diktatúra nyomása alatt, a fenyegetettség állapotában képes volt-e egyházi lényegét megőrizni, és egyházhoz méltóan működni.

Erre az egyedül hiteles egyházi és lelkészi magatartásra hívta fel kollégáit 1956 őszén-telén Scholz László, a budapest-

„Legelőbb is bűnbánatot kell tennünk. Mi, magyar evangélikus lelkészek az elmúlt esztendőben nem vállaltuk a Jézus Krisztus kereszjtét! Meg kell vallanunk ezt Isten előtt, önmagunk előtt, egyházunk előtt, a világ evangélikus keresztyénsége előtt.”
(Scholz László, 1956)

zuglói evangélikus gyülekezet lelkésze. Kérlelhetetlen egyértelműséggel fogalmazta meg, hogy a valóban égető strukturális, személyi és gazdasági kérdések rendezése mellett mindenekelőtt generális önvizsgálatra van szükség.

„Nem szeretem a »kollektív bűnbánat« emlegetését, mert már sok félreértésre adott alkalmat. Mégis amiben sokan, amiben talán mindnyájan vétkeztünk, a tekintetben szabad is, kell is kollektíve bűnbánatot tennünk. Nem kell-e közösen megvallanunk, hogy nem vállaltuk a keresztet? Hallgattunk, amikor beszélni kellett volna. És talán olyat is mondtunk, amit semmiképpen sem lett volna szabad kimondani, még ha a nyelvünket vágták volna is ki büntetésül.”

A Káldy-korszakban csak „Bánom-beszédként” emlegetett szöveg gondolatainak Scholz László három, akár szimbolikusnak is tekinthető időpontban és helyszínen adott hangot, mind kiérleltebb formában. Először 1956 szeptemberében Fóton, az ekkorra az evangélikus egyházban is megindult erjedés és megújulás szellemi-teológiai előkészítő műhelyének is tekinthető lelkészkonferenciák egyikén. Majd november 3-án, a püspöki tisztségét újra e napokban elfoglaló, rehabilitált Ordass Lajos által összehívott rendkívüli tanácskozáson. Végül az evangélikus lelkészek 1956. december 13-án, Budapesten tartott országos értekezletén.

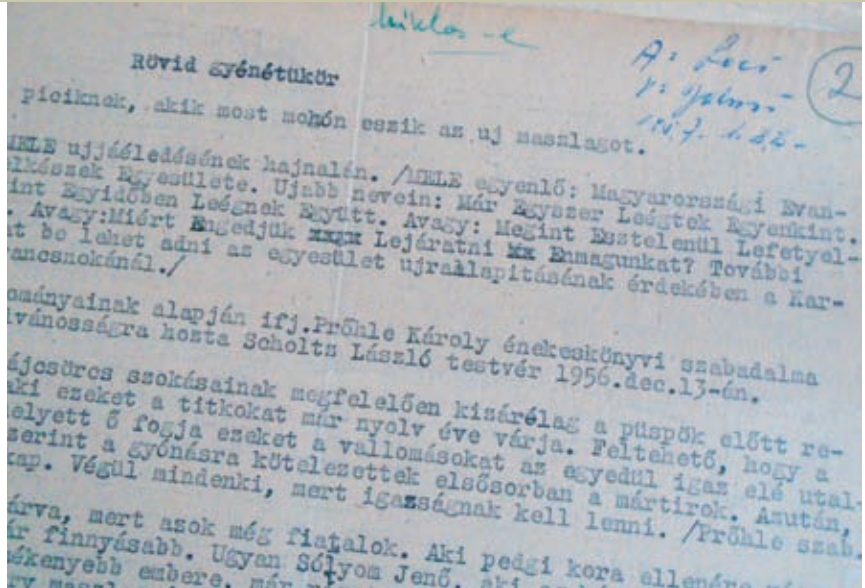
„Az elmúlt években az történt, hogy a történelem eseményeihez akarták szabni vezetőink az egyház életét. Az eseményektől sodortatva meghozták gyors és gyakorlati döntéseiket. Utólag azután igyekeztek ezt teológiailag is igazolni. Ezt nevezem én cammogó teológiának! Meg kell fordítanunk a dolgokat. Nékünk az Isten evangéliumát hamisítatlanul hirdetenünk kell, bármi történjék is a világban. És nem kétséges, hogy ez az evangélium formálni fogja magát a világot is. Többet,

jobbat mi nem tehetünk. Azokat a politikai elveket, amiket esetleg mi képviselnénk, képviselik mihelyettünk sokan mások és sokkal kiválóbban, mint mi. De az evangéliumot helyettünk mások nem fogják hirdetni. Ezt csak mi adjuk a világnak.”

Scholz László e harmadik megszólalása, de maga a decemberi lelkészértekezlet is különös lenyomata az 1956-os év utolsó hónapjainak. A diktatúra restaurációja e néhány hónapban elsődlegesen nem az egyházpoltikai szinten zajlott, hanem az utcákon, fegyverrel, sortüzekkel... Az egyházakra irányuló figyelem átmenetileg lanyhulni látszott. A visszanyert egyházi önrendelkezés és szabadság e lélegzétvételnél rövidegű idején fogalmazódtak meg Scholz László bűnbánatra, önvizsgálatra hívó mondatai, amelyekre a legkülönfélébb reflexiók születtek. Köztük az a gúnyirat, amelynek ismeretlen szerzője kíméletlen kritikával, mérhetetlen cinizmussal és rosszindulattal fordította visszajára Scholz László tiszta gondolatait. A *Rövid gyónótűkör piciknek, akik most mohón eszik az új maszlagot* című, aláírás(ok) nélküli írás névtelen röplapként terjedt tovább az egyházban.

Az egyházak állami felügyeletének és ellenőrzésének mechanizmusát jól mutatja, hogy a pamflet egy példánya az Állami Egyházügyi Hivatalba is eljutott. Az irat jobb felső sarkában látható jellegzetes állambiztonsági „fejléc” pedig az egyházi személyek ügynökhálózatbeli szerepvállalását illusztrálja. A kézirással feljegyzett adatok szerint ugyanis az iratot az evangélikus lelkészi kar köreiben nyilvánvalóan járatos és bennfentes Laci – „Laci” fedőnevű ügynök – adta át egy (olvashatatlan nevű) tisztnek 1957. január 22-én. Így a röpirat egy példánya valószínűleg az állambiztonsági szervek egyházi elhárítási iratanyagába is bekerült.

Egyházi gúnyirat 1956–57-ből – továbbítva az Állami Egyházügyi Hivatal és az állambiztonság illetékes elvtársainak

„Nem tudnám megszabni a formáját ennek a megbánásnak, csak azt tudom, hogy el nem maradhat. Akinek van megbánnivalója, menjen oda a társához vagy a püspökéhez, vagy álljon a lelkési közösség elé és könnyítsen a lelkén. Visszatekintve az elmúlt 6-8 évre, ilyesféle vallomásoknak el kell hangozniuk: »Besúgó voltam, följelentettem lelkésztársaimat, befeketíttem, őket: bánom.« »Pozíciót, hatalmat szereztem kihasználva a konjunktúrát: bánom.« »Fiatalon egy-két év alatt karriert futottam, mert csak a vonalba kellett beállnom, de a feladatokkal megbirkózni tehetségemen

bánom.« És tovább is így. Mert ez az igazság! S e nélkül az igazság nélkül üres és képmutató volna a szeretet.”

Aligha meglepő, hogy Scholz Lászlónak lelkésztársait számvetésre, kollektív és egyéni bűnbánatra hívó, és az 1948 és 1956 közötti időszakot egyházi szempontból kritikusan értékelő felszólalásai utóbb nem maradtak negatív személyi következmények nélkül. Az önrendelkezésétől 1958-ra ismét megfosztott evangélikus egyházban is lezajlott a visszarendeződés, és Scholz Lászlónak sem lehetett maradása a fővárosban. Káldy Zoltán püspök 1959-ben eltávolította Zuglóból, és vidéki szórványgyülekezetbe, Hatvanba helyezte, ahol huszonegy éven keresztül, nyugdíjba

Nem kell-e közösen megvallanunk, hogy nem vállaltuk a keresztet?

Hallgattunk, amikor beszélni kellett volna.

felül való volt: nem tenném többé.« »Jól éltem, anyagi előnyökre tettem szert ügyes helyezkedéssel: bánom.« »Cikkeket írtam, amik látom, nem állhatnak meg az ige mérlegén; visszavonom őket, bánom, hogy a nevem örökre alattuk áll.« »Teológiailag támogattam olyan cselekedeteket, amik nem Isten igéjéből születtek, s ezzel azt a látszatot keltettem, mintha Isten akarata volna: bánom.« »Nem mondtam igazat és tudtam, hogy nem mondom igazat, de nem mertem másképp szólni: bánom.« »Többször is megforgattam a köpönyegemet, ahogyan az érdek újra meg újra kívánta: felettebb bánom.« »Még jó időben leszakadtam a tévúton járókról, de ennyi és ennyi évig én is toltam a szekeret:

menetelig élt és szolgált.

Scholz László azonban – számos más, (egyház)politikai okokból eltávolított „reakciós” lelkésztársához hasonlóan – az ily módon „elnyert” vidéki állást idővel elsősorban nem büntetésként vagy száműzetésként élte meg, hanem nem kért, ám Istentől kapott szolgálati lehetőségként. Új helyén is becsülettel állt helyt abban a hitben és meggyőződésben, hogy „Isten jót tud tenni azzal is, amit az emberek gonoszul gondolnak ki”.

MIRÁK KATALIN

A szöveg az 1956 és a szocializmus: válság és újrakoncolás című konferencián, Egerben, 2016. szeptember 9-én elhangzott előadás tartalmi összefoglalója

Luther így tanított imádkozni

Kitartó imádságra való buzdítás – igehirdetés a kánaáni asszony története alapján (Mt 15,21–28)

„Ez az evangélium nem gyermekekhez illő, holt betűkkel való játszadozásra hív, hanem az Istenben való hit bátor küzdelmét és súlyos aggodalmait tárgyaló nehéz tudomány. Arra tanít, hogy Isten segítségül hívásától és a hozzá való könyörgéstől semmi se riasszon el bennünket, még az sem, ha ő maga mond nemet kérésünkre. Mert ilyenkor halálos aggodalmak közt tapasztaljuk, hogy az ördög minden irányból ránk támad, és arról akar meggyőzni, hogy Istenünk egyáltalán nem törődik velünk. Szomorú állapot ez. Ilyenkor sűrű, fekete fellegek takarják el a szép fényes napot, és baj bajra halmozódik.

Szemünk előtt vívja ezt a harcot a kánaáni asszony. Személyéből adódóan helyzete olyan súlyos, hogy súlyosabb nem is lehetne. Ügye is a lehető legrosszabbul áll. Amikor Jézushoz fordul kérésével, a lehetetlent kísérti, hiszen pogány nő létére olyasmint tesz, amihez semmi joga, mivel nem Ábrahám gyermeke, és semmilyen vérségi kötelék sem fűzi hozzá. Teljesen idegen. Ez a szerencsétlen helyzet már önmagában elriaszthatná. Így gondolkodhatna: »Minek könyörögjek? Úgyis hiába! Hiszen én idegen, pogány asszony vagyok, ő ellenben zsidó, és küldetése is a zsidókhöz szól.«

Ez a történet tehát a mi kedvünkért lett megírva, hogy meg ne ütközzünk, amikor a gonosz ellenség azt veti szemünkre, és azt hajtogatja szüntelen, hogy »Nem vagy te keresztény: nem ér semmit az imádságod.« Nem, nem, az Isten szerelmére, semmiképpen se hallgass rá, hanem mondd ezt: »Nem az a kérdés, hogy mi vagyok. Ámbár bűnös vagyok, de tudom, hogy az én Uram és Üdvözítőm, a Jézus Krisztus nem bűnös, hanem igaz és kegyelmes. Ezért bátran segítségül hívom őt, és semmivel sem törődve hozzá kiáltok. Nem az én dolgom azon vitatkozni, hogy kiválasztott vagyok-e vagy nem. Azt viszont érzem, hogy segítségre van szükségem. Ezért teljes alázattal jövök hozzá, és a segítséget nála keresem.«

Így követhetjük igazán az asszony példáját. Ez az asszony – mivel pogány volt – azt gondolta, mert nem is gondolhatott mást, hogy ő nincs a kiválasztottak között. De lenyeli ezt a nagy és kemény gombócot, és odalép az Úr Jézus elé. Ilyen gondolatot őt nem akadályozzák a könyörgésben. Kövesd hát, és mondd te is: »Jövök, Istenem, mert erre és erre van szükségem. Hol kaphatnám meg, hol kereshetném, ha

nem nálad a mennyben, a te Fiad, az én Üdvözítőm, Jézus Krisztus által!« Amit ez a pogány nő tesz, remeke és bámulandó csodája a hitnek!

Az evangéliumban azt olvassuk, hogy így kiált Jézushoz: »Uram, Dávid Fia! Könyörülj rajtam!« Alázattal, mély tisztelettel, komolyan és igaz hittel könyörög. **Elisერი** **Jézusról, hogy ő a megígért és Istentől küldött Megváltó.** Ezzel a szép és magasztos hitvallással hivatalára emlékezteti őt ez a pogány nő, mielőtt elpanaszolná neki súlyos baját: »Leányomat kegyetlenül gyötri a gonosz lélek!« Krisztus jól hallja ezt a kiáltást, mégsem felel rá egy szóval sem.

Ezt a második csapást maga az Úr méri az asszonyra. Éreztetni vele – amit amúgy is érez – hogy ő egy pogány nő, aki nem tartozik az örökösök közé, és ezért semmilyen jótéteményben sem részesülhet. Hiszen az Úr ezért hallgat, és ezért nem méltatja figyelemre a folytonos kiáltozását és könyörgését. Úgy tesz, mint akinek semmi köze sincs hozzá. Két ilyen hatalmas ágyúössztüze még a vasfalat is ledöntené! De ez a szegény nő még ettől sem riad vissza. Ebből láthatjuk, hogy aki a baját mélyen átérzi, az az imádság értelmetlen voltát sugalló súlyos akadályokban is csak arra lát okot, hogy annál inkább, még kitartóbban és **még buzgóbban esedezzen és könyörögjön, hogy tekintet nélkül a bűneire és a méltatlanságára, végül mégis segítséget nyerjen.**

De mi történik ezután? A tanítványok megunják az asszony kiáltozását, és – mintha Krisztusnál is nagylelkűbbek lennének – úgy vélik, hogy az Úr túl szigorú és keményszívű. Ezért hozzá lépnek, és így esedeznek az asszony érdekében: »Uram, nézd, milyen alázattal és buzgalommal kér téged: add meg, amit kíván és segíts rajta, különben nem tágit mellőled!«

Ám most következik a harmadik próbatétel, a harmadik csapás, ami az asszonyt éri. Mert Krisztus így szól: »Én nem küldettem máshoz, csak Izrael házában elveszett juhaihoz.« Ezzel csapást mér a tanítványok fejére is. Sem öket, sem az asszonyt nem akarja meghallgatni.

Az asszonynak most már minden oka megvan, hogy így gondolkodjék: »Bi-

zonyosan érzéketlen ember ez, ha még mások szavára sem hallgat, akik önként, ösztökélés nélkül könyörögnek hozzá.« És való igaz, Krisztus az evangéliumi történetekben sehol sem mutatkozik ilyen keményszívűnek, mint itt. **De az asszony mégsem csügged el, hanem folytatja a könyörgést, és ezzel**

három nehéz próbat áll ki diadalmasan.

Mivel sem az ő kiáltozása, sem a mások érte való könyörgése nem segít, Márk szerint még a házba is bemegy az Úr után. Szemérmetlen tolakodásnak is nevezhetjük ezt, látva, hogy nem csupán az utcán fut kiáltozva az Úr után, de befurakodik a házba is, ahová Krisztus előre menekül. Ám az asszony ott is térdre borul előtte.

Az Úr szíve azonban még ekkor sem indul meg. Mert figyelj csak! Mit mond az asszonynak? »Nem illő dolog ez!« »Nem jó elvenni a gyermekek kenyerét, és odadobni a kutyaáknak!«

Ha az Úr ezt nekem mondta volna, azonnal otthagytam volna. Ezt gondoltam volna: Hiába minden, csinálhatsz bármit, nem érsz célt nála. Mert szerfelett kemény szó az, amit az Úr az asszony arcába vág. Nem éri be azzal, hogy pogány szegény, még kutyának is nevezi. Ez sokkal több, mintha egyszerűen csak pogány voltát vetné a szemére. Annyi ez, mintha ezt mondaná: »Az ördögé vagy te mindenestől, takarodj innét! Nincs itt semmi keresnivalód!« Ez ám az igazán nehéz próbatétel! Ha Szent Péter vagy Szent Pál szólna így hozzám, halálos aggodalom szállna meg. De ennek a szegény asszonynak maga Krisztus mondja ezt.

Remek példa ez, amiből megismerhetjük, milyen hatalmas dolog a hit! Ez a hit Krisztust, amikor a leggaragosabbnak látszik, a saját szavánál fogja meg, és a kemény elutasítást biztató célzássá alakítja. Megfordítja e szavak értelmét, és magára nézve a legüdvösebb módon magyarázza. »Azt mondd, eb vagyok? – felel az asszony. – Ám legyen! Szívesen leszek az, bánj csak velem úgy, mint a kutyaáddal. Add csak a kenyeret a gyermekeidnek. Ültesd őket az asztalodhoz. Én erre nem tartok igényt. Csak azt engedj meg, hogy az asztal alá hullt morzsákat felszedhessem. Csak azt add nekem, ami a fiaknak már nem kell, és ami úgyszólván elveszne. Szívesen megelegetsem ezzel is.«

Bátran segítségül hívom őt, és semmivel sem törődve hozzá kiáltok.

Fotó: Szeverényi

Krisztust tehát saját szavával fogja meg. Ezért nemcsak a kutyákat megillető jogot nyeri el, amit kért, hanem a gyermekek jogát is megkapja. Mert mit tegyen a mi kegyes Jézusunk? Saját csapdájába esett, és most állnia kell a szavát! De hiszen szívesen indul ő könyörületre, csak legyen, aki így megindítani képes.

A hit igazi remekműve és a hit dicső példája ez a történet, amely a mi okulásunkra lett megírva, hogy **még akkor se engedjük eltántorítani magunkat Krisztustól, amikor ő ebeknek és pogányoknak nevez bennünket.** Mert ahogy az ebeknek is van gazdájuk, aki táplálja őket, úgy a pogányoknak is kell, hogy legyen Istenük.

Az ilyen szilárd, rendíthetetlen hit végül meggyőzi az Urat, és így felel: »Ó, asszony, nagy a te hited! Legyen, ahogy kívántad.«

Magát az Úr Krisztust is meglepi a hitnek ez a ritka példája. Annál is inkább, mert nem sokkal később azt kellett tapasztalnia, hogy a zsidók megbotránkoznak, amikor ezt mondja: »Az én testem bizonyos étel«. Ez az asszony pedig szívósan kitart a reménységben, hogy végül mégis segíteni fog rajta, és ezért nem tágit mellőle.

Látjuk ebből, hogy az Úr miért tette magát oly keményszívűnek, és miért tagadja meg ettől az asszonytól a segítséget. Mert nem azért mutat barátságosan arcot, mintha nem akarna segíteni, hanem azt akarja, hogy így legyen nyilvánvalóvá az asszony hite, és hogy a zsidók, akik az ő országának fiai és örökösei voltak, **ettől a pogány nőtől – aki az országnak se nem örököse, se nem gyermeke – tanulják meg, miként kell hinniük Krisztusban, és hogyan kell bízniuk benne.** Ezt akarja Krisztus, és mivel kedvét leli az asszonyban, jóságát és barátságos indulatát többé nem titkolhatja előle, hanem így szól: »Menj el, legyen neked, amint kívántad!«

Krisztus tehát többet nyújt neki a kutyákat megillető jognál, és nemcsak leányát gyógyítja meg, hanem kész megadni azt is, amire vágyott: Ábrahám utódai közt ad neki helyet. Hite alapján részesíti ebben a kegyelemben, és mostantól nem ebek sorsára szánt pogány, hanem Ábrahám kedves

leánya és igazán hívő asszony az ő neve.

Mindez példa számunkra, hogy megértsük, milyen nagy az Isten kegyelme és jósága. Ami néha késik ugyan, és ilyenkor úgy tűnik, mintha Isten várakoztatna minket, mielőtt megsegítene. De ha kitartunk a könyörgésben és az esedezésben, akkor Isten végül irgal-

masságának sokkal kiválóbb jelével örvendeztet meg, mintsem hittük vagy reméltük volna.

De nemcsak ebből a történetből, hanem a Szentírás más helyei alapján is beláthatjuk, hogy amikor a segítség akár látszólag, akár valóban elmarad, az **sosem Isten készségén múlik, hanem a mi bizalommal teljes könyörgésben való kitartásunk megfogakozásán.**

József tizenhárom esztendeig kiáltott az Úrhoz, és állhatatos imádságban kérte, hogy segítsen rajta. De minél tovább várt, annál rosszabb lett a sorsa, és minél többet imádkozott, annál több baj érte. Hasonlóan a mai hívekhez, akik gyakran kitartóan kiáltanak és könyörögnek az Úrhoz, de helyzetük nem javul, hanem mind gonoszabb és gonoszabb napok virradnak rájuk, éppúgy, mint annak idején Józsefere. Ám ha Isten Józsefet – apjának, Jákóbnak nagy örömére – előbb szabadítja meg, akkor Józsefből sosem lesz több birkapásztornál. Mivel azonban a segítség ennyi ideig váratott magára, Isten úrrá tette őt egész Egyiptom fölött, hogy utána ne csak a hét szűk esztendőben tegyen sok jót, hanem még azután is, ami nem csupán Egyiptomnak vált javára mind az egyház, mind az állam kormányzása terén, hanem még a szomszéd országoknak is.

Velünk is hasonló szándékkal bánik az Úr. Ha huzamosabb időn át megtagadja kérésünket, és nemet mond, mi azonban mindvégig szilárdan ragaszkodunk az igenhez, akkor előbb-utóbb megtapasztaljuk, hogy az *igen* diadalmaszkodik a *nem* fölött. Mert az Úr igéje soha és semmiképpen nem hazudhat: »Amit csak kérni fogtok az én nevemben, megteszem. (Jn 14,13)« ...»

Az igehirdetés forrása Luther Márton Házi posztillák *prédikációgyűjteménye*

VÉGHELYI ANTAL

Polgármester, sportriporter, festőművész, háztartásbeli, kovácmester, jogász, teológus, színházrendező, nővér, szívsebész, külkereskedő, templomgondnok, házi orvos, filmrendező...

A közös bennük: Isten gyermekeinek vallják magukat. Büky Annával, a huszonegy bizonyágtételt tartalmazó *Megtérés* című könyv szerzőjével beszélgettünk.

A korábbi könyveid inkább a világ felé sikeresnek célzott témával készültek el. A megtérés szó erősen egyházi, keresztyén tartalomra utal. Miért lett ez a téma?

A mindennapi naplórásból formálódott ki, hogy könyveket kezdtem írni. Életem különböző szakaszaiban különböző témák érdekeltek. A *Megtérés* című könyv egy hosszabb folyamat eredményeként született. Kamaszkori érzésem, hogy az írás Isten ajándéka, átalakult azzá, hogy az életem is Isten ajándéka. Egyszer csak pedig észrevettem magamon, hogy Isten érdekel a leginkább.

Mi számodra a megtérés jelentése?

Megírtam egy könyvet a megtérésről, de elgondolkodtam arról, hogy az én szemléletváltásomról tudnék-e beszélni. Nálam ez már negyvenéves korom fölött történt, egy hosszabb periódusként. Elementáris erejű változást hozott az életembe a megtérésem. Sok előzménye volt, például jellemző volt rám, hogy mindent erős becsvágygal tettem, és mindenben törekedtem a tökéletességre.

„Az írás számomra Isten ajándéka”

A legtökéletesebb feleség és édesanya akartam lenni, a munkámban is ez volt a célom. A harmincas éveim közepén mégis egy zuhanó alászállásban találtam magam. Közben nem értettem, hogy ha van egy ilyen isteni ajándékom, miért történik velem ez a sok szörnyűség.

Isten felé vitt ez a reménytelen állapot?

Igen! Az vitt felé, amivel addig, a világi életemben egyáltalán nem akartam foglalkozni; hiszen abszolút nem voltam hajlandó észrevenni, hogy milyen hibákat követek el. A bűnkérdést maximálisan elhessegettem magamtól, úgy éreztem, hogy ez maradi, vallásos szöveg. A legnagyobb gondnak is azt hittem, hogy egy maradi nő életét életem. Amikor tönkrement a házasságom, azt gondoltam, hogy most jön a karrierista nő élete. Nem akartam meglátni azt, hogy hol követtem el én a hibákat és a valódi bűnöket is.

Ekkor olyan mértékben lépett be az életembe Jézus, hogy ennek hatására elkezdtem olvasni a Bibliát, és másfél éven keresztül minden este eljártam egy ferences templomba, és vasárnap evangélikus istentiszteletre.

Rádöbbsentem, hogy különböző szerepeket játszottam eddig, ezekben tetszelegtem, most pedig felfedeztem a valóságot.

Milyen körülmények között született a *Megtérés* című könyv?

Körülbelül nyolc év telt el ezután. Végigolvastam a Bibliát. Egy imádság során éreztem, hogy előnt az a lelkiállapot, ami egy könyv megírására készítet. Kértem Istent, hogy mutassa meg, mit kell írnom. Rájöttem, hogy ezúttal nem nekem kell kitalálnom egy történetet, hanem meg kell hallgatnom másokat nagy odafigyeléssel, alázattal. Isten ajándéka volt, hogy engem – aki nem vagyok egy közösségi

Fotó: dr. Wagner Gyula

A magyarkeresztúri könyvbemutatón – dr. Kiss Jenő nyelvész-professzor, Büky Anna, Mesterházy Balázs esperes és Németh Erzsébet polgármester

ember – az írás által olyan emberek közösségébe helyezett, ahol én is jól érezhettem magam.

Kértem őket, hogy küldjék el kedvenc bibliai igéjüket, ezekre tekintettel készítettem fel az interjúkra. Egyébként semmilyen elvárásom nem volt sem az interjúalanyokkal, sem a könyvvel kapcsolatban. Végig éreztem a szentség iránti megrendültséget, és így közelítettem meg az interjúalanyokat is.

Változtatott rajtad a könyv elkészítésének időszaka?

Már a könyv is a következménye egy lelkiállapotnak. Ebben a folyamatban alapvetően képes voltam rendet tenni az életemben. Rákérdezek Istennél a hibáimra és felismerem azokat, az apró bűnöket is. Igyekszem a folyamatos önvizsgálatra – nem azért, hogy magamat kínozzam, hanem azért, mert feltárult előttem egy másfajta élet. Ha Jézus Krisztusra tekintek, másképp élek, másképp cselekszem, számomra csak ő lehet a követendő példa. Felé szeretnék haladni, ez a megrendíthetetlen valóság. Az, hogy egyáltalán meg mertem és meg tudtam írni egy ilyen könyvet a megtérésről, az egy hosszú előkészítő folyamat eredménye. Ezt pedig nem én indítottam el, ebben biztos vagyok.

ERDÉSNÉ KÁRPÁTI JUDIT

Életváltozások a médiaszolgálat nyomán

Martin Birkedal

Martin Birkedal, a norvég Norea Médiamisszió egyik vezetője nyár elején tett rövid látogatást a Magyar Evangélikus Rádiómissziónál. Ezen az alkalmon kérdeztük őt szolgálatuk múltjáról, az elmúlt évek tapasztalatairól, terveiről. Az interjú kivonatos változatát közöljük cikkünkben.

Kinyílt a Szentírás

Kezdetben elsősorban rádiómissziós szolgálatot végző szervezetként indult a Norea, és főként norvég hallgatók elérése volt a célunk. Ez már régen volt, de még mindig úgy érezzük, hogy jó, ha megszólíthatjuk a mi társadalmunkban élő norvég hallgatókat is.

Erre egy jó példa egyik műsorunkkal kapcsolatos, melynek címe: *A nyitott Biblián keresztül*. Ez egy egyszerű, áhitatot tartalmazó műsor, ami heti öt alkalommal hallható 15 percben. Egy huszonhét éves női hallgatónk írta nekünk: „A Biblia egy csukott könyv volt nekem eddig, de Önök segítene, hogy kinyissam azt”. Sokan elmondják, hogy hálásak a továbbított üzenetekért és szeretik hallgatni a Bibliai tanításokat, de az, hogy valaki ennyire közel került a Bibliához a rádión hallgatott műsorunk által, hatalmas dolog.

A legkedvesebb lelkész

Sok év elmúltával lassan változtattunk a szolgálatunk fókuszán. Apránként elindultunk más területek felé. Éppen Magyarország volt az első ország, mellyel 1963-ban elindult a közös munkánk. *Terry László* Norvégiában élő evangélikus lelkéssel kezdtünk együtt dolgozni.

Egy különleges történetet is mondhatok ezzel kapcsolatban. Terry László egyszer Magyarországra utazott, hogy a műsorának hallgatóival találkozzon. Budapesten bekopogtatott egy olyan valakihez, akit nem ismert korábban, de levelet kapott tőle. Ennek a hölgynek a lánya nyitott ajtót, és amikor a lelkész megszólalt, ő befutott és odakiáltott édesanyjának: „A legkedvesebb lelkész áll az ajtómban!” Ez mutatja, hogy milyen sokat jelent az ige üzenete annak, aki vágyik rá, és milyen kapcsolóteremtő ereje lehet az örömhírnék.

„Rászokás” az ige szavára

Televíziós, rádiós és internetes műsor-sugárzásban is részt veszünk, de soha nem tudhatjuk, hogy ki hallgat minket éppen. Amikor visszajelzést kapunk,

Erdészné Kárpáti Judit, Martin Birkedal, Szevérenyi János, Hulej Enikő

Könyvajánló

akkor viszont tudomást szerezhethünk a hallgatókról. Öröm Isten munkájáról értesülni!

Etiópiában szintén 1963 óta készítenek keresztyén műsorokat, a '70-es, '80-as évektől fogva a Norea is segíti a szolgáltatukat. Néhány éve meglátogattam az addisz-abebai stúdiókat, ahova éppen akkor toppant be egy férfi, bejelentés nélkül. Azt mondta: „Ötven kilométerre lakom a város központjától. Régóta hallgatjuk a műsoraikat, először csak én, aztán tizen lettünk, majd huszonöten. Akkor vettünk még egy rádiót, és most már két huszonöt fős csoportunk van, akik együtt hallgatják a lelki tartalmú rádióműsorokat. Arra gondoltunk, hogy eljött az ideje, hogy egy gyülekezetet alapítsunk.” Azért jött tehát a férfi, hogy segítséget kérjen ahhoz, hogy egy új gyülekezetet indítson a lakóhelyén.

Ez Isten munkája! Azt tapasztaljuk, hogy az ige változatos és kiküthathatlan módon érinti meg az emberek szívét, és arra hívja őket, hogy változtassanak az életükön és higgyenek Jézus Krisztusban.

Erőteljes bizonyásgtételek

Az Úr gondviselése felfoghatatlan! Ő velünk akar lenni a szolgálatunkban, de fontos, hogy az Ő vezetésére figyeljünk. A Noreánál például nemrégiben változtattunk módszereinken. Olyan embereket próbálunk bemutatni, akik Istennel találkoztak és megszabadultak a bűneikből.

Egy példa: munkatársunk, Elisabeth, Albániában találkozott egy fiatal hölgygel, akit prostitúcióra kényszerítettek. Úgy érezte, hogy a legjobb lenne véget vetnie a szenvedéseinek. Folyamatosan ez a gondolat járt a fejében. Aztán meghallotta Isten üzenetét a *Reménység asszonyai* című műsorból, amit az Anna Projektünkön keresztül támogatunk. Hallott Isten szeretetéről, Jézusról, és sikerült kimenekülnie korábbi, rákényszerített bűnös életéből. Egy ilyen történet továbbítása szereplőjének fotójával nagyon erőteljes hatással lehet az emberekre.

E. K. J.

A területek, melyekre kiterjed a Norea missziója, támogatása:

Közél-Kelet, Észak-, Kelet- és Nyugat-Afrika számos országa, Közép-Ázsia, Kína, Peru, Latin-Amerika, Európában Albánia és Magyarország; legalább tíz nyelven, köztük például mandarin és kecsua nyelveken

Dorothy L. Sayers:
Aki királynak született
 – Tizenkét hangjáték Jézus Krisztus életéről
 Encián Kiadó, Veresegyház, 2014
www.encian.hu

Tizenkét mesteri színdarab, amely új életre kelti, emberközelbe hozza a jól ismert, de néha távolinak tűnő evangéliumi történetet. Bibliahűsége, a karakterek elevenessége egyedivé teszi Sayers művét. A második világháború idején az eredetileg hangjátéksorozatnak készült mű hatalmas sikert aratott, rengeteg embert indított el a templomok felé, a BBC azóta is rendszeresen műsorára tűzi. A könyv alakban megjelent mű számos kiadást ért meg angol nyelvterületen, több nyelvre lefordították, 2014 decembere óta pedig magyarul is olvasható. A mű olvasmányos, nyelvezete a mai ember számára könnyen érthető, hitmélyítésre, felolvasásra, hitoktatásra egyaránt jól használható.

Dorothy L. Sayers író, műfordító és keresztyén apológéta volt. T. S. Elliot, C. S. Lewis és Charles Williams kortársa és barátja.

C. S. Lewis így írt a könyvről: „Az *Aki királynak született* szerintem telitalálat. Nem egyszer valódi (és forró!) könnyeket ontottam olvasás közben, Mauriac *Jézus élete* óta semmi így meg nem indított... Még nagyon sokszor el fogom olvasni...”

A könyv kapható a Huszár Gál könyvesboltban, a Luther Kiadó könyvesboltjában, vagy megrendelhető a Kiadótól.

*

HERÓDES Milyen lesz az az ember, aki a zsidók királyának születik?

MENYHÁRT Bűszkébb lesz a császárnál, szerényebb a rabszolgájánál; országa napkelettől napnyugatig terjed, magasabbra emelkedik az egeknél is, mélyebbre hatol a sírnál is, de belefér egy emberszívbe.

GÁSPÁR Áldozatot mutat be Jeruzsálemben, és temploma lesz Rómában

és Bizáncban, ő maga pedig áldozat és főpap lesz egyben.

HERÓDES Titkokat beszéltek. Azt mondjátok meg, vajon harcos király lesz-e.

BOLDIZSÁR A legnagyobb harcos lesz, mégis a békesség fejedelmének mondják majd. Ő lesz a győztes és az áldozat minden háborúban, és diadalát vereségében aratja. És amikor véget érnek a háborúi, népén szeretetben uralkodik.

HERÓDES Nem lehet szeretettel uralkodni az emberek felett. Amikor megtaláljátok ezt a ti királyotokat, mondjátok meg ezt neki! Három dologgal lehet uralkodni az emberek felett: félelemmel, kapzsisággal és a biztonság ígéréssel. Én ne tudnám? Bennem ne lett volna szeretet? Kemény kézzel uralkodtam – féltek tőlem és gyűlöltek is érte –, de országomat felvirágoztattam, békéjét megvédtem. Ám akit csak szerettem, mind elárult – asszony, gyerek, testvér: valamennyi, valamennyi! A szeretet áruló, elárult engem, elárul minden királyt, és el fogja árulni a Krisztusotokat. Ezt az üzenetet adjátok át neki Heródestől, a zsidók királyától!

(Részlet a könyvből)

Két anekdota a gonosz problémájáról

Olvastam hosszú filozófiai fejtegetéseket a gonosz problémájáról, melyek érdekesek és hasznosak voltak, tanultam belőlük, de van két anekdota, ami többet mond mindegyiknél. Azért szeretem őket, mert nem próbálják feloldani a dilemmát, viszont új perspektívában találjuk magunkat, és a meglepetés mélyebb feloldást ad, mint a logikai érvek. Hirtelen elnémulunk, valahogy úgy, mint Jób, aki annak idején nem magyarázatot kapott, hanem olyan kérdéseket, melyekre ő nem tudta a választ. Velem legalábbis ez történt. És elhallgatni jobb, mint válaszokat kapni, mert a válaszokban csak az értelmem nyer kielégülést, a hallgatásban viszont meggyógyulhat a kapcsolat. A most következő két jelenet kiegészíti egymást.

Wilhelm Busch ifjúsági lelkészként szolgált Németországban. Különleges bátorrággal hirdette Krisztust egy olyan korban, amelyik éppen hátat fordított a Názáreti vallásának. Az *És Isten hogyan nézheti?* című füzetecskében meséli el egyik élményét:

„A két világháború közti mozgalmas időkben egyszer valahogyan egy viharos gyűlésbe kerültem. Amint a szónok megpillantott, fölkiáltott:

– Tessék! Nézzétek! Itt van egy pap! Jöjjön csak előre!

Odamentem. Az előadó így szólt hozzám:

– Ön biztosan azt állítja, hogy van Isten! Ha pedig van, akkor halálom után biztosan találkozom vele.

Szó nélkül bólintottam, ő pedig folytatta.

– Ezt a pillanatot várom! Akkor ugyanis oda fogok menni ehhez az Istenhez, és a szemébe mondom: te tudtad, hogy gyermekek halnak éhen, míg másoknak mindenük megvan? És nem tettél semmit! Megengedted a háborúkat, amelyekben ártatlanok szenvedtek, akik nem voltak benne hibásak, akik pedig hibásak voltak, nevetve sütögették a pecsenyéjüket. Nem volt egy szavad sem a sok nyomorúság, igazságtalanság ellen! Az elnyomást és kiszákmányolást is megengedted! – És tudja, mit mondok még ennek az Istennek? Azt, hogy: le veled! Le arról a trónról! Takarodj!

Ez a beszéd már engem is kihozott s sodromból, és a szavába vágtam:

– Helyes! Annak az Istennek én is csak azt mondhatom.

Erre nagy csend lett.

A szónok csodálkozva nézett rám, azt gondolhatta, hogy tévedett, és én talán nem is vagyok lelkész. Elképedt mindenki. És ezzel a légkör hirtelen megváltozott, most már lehetett értelmesen beszélni egymással. Az ilyen alkalmat pedig nem szabad elszalasztani. Azt mondtam tehát:

– Értsék meg, valóban nevetséges az olyan Isten, aki hagyja magát így lehordani! Igaza van, ilyen isten nincs! Ilyen csak az ön fejében létezik, akit ön felelősségre vonhat! Ilyen isten csak zavaros fejekben lehet, az ilyenekkel le kell számolni egyszer s mindenkorra!

– De hiszen ön lelképásztor – dadogta a szónok értetlenül.

– Igen, az vagyok, és éppen azért akarom azt mondani önnek – és fölemeltem a hangomat, hogy mindenki tisztán hallhassa –, hogy létezik a másik, az igazi

Isten! Őt nem vonhatja felelősségre, hanem Ő ítél meg bennünket. És ha Ővele áll majd szemben, akkor önnek torkán akad a szava! Mert olyan isten nincs, akinek ön azt mondhatná, hogy: takarodj! Van azonban egy szent, élő ISTEN, aki önnek mondhatja, hogy takarodjon.”

John Stott *The Cross of Christ* című könyvében találkoztam először a *Long Silence* című mini színdarabbal, mely szintén Istent állítja a vádlottak padjára. A fiktív jelenet a következő:

„Az idők végén milliárdnyi ember gyűlt össze Isten trónja előtt egy nagy síkságon. Legtöbben visszariadtak az előttük levő ragyogástól. De néhány előrébb álló csoport heves beszélgetést folytatott – nem ijedten, szégyenkezve, inkább forrongva.

»**Ítélné Isten fölöttünk? Mit tudhat ő a szenvedésről?**« – csattant fel pökhen-dien egy fiatal barna hölgy. Ezzel felgyűrte az ingujját, hogy láthatóvá váljon a tetovált szám, amit egy náci koncentrációs táborban kapott. »El kellett viselnünk borzalmat, verést, kínzást, halált!«

Egy másik csoportban egy néger fiú hajtotta le a gallérját. »És ezért ki felel?« – és a nyakán kötél nyomaira mutatott. »Meglincseltek csak azért, mert fekete a bőröm!«

Egy másik csoportban egy terhes iskolás lány állt, könnyes szemekkel. »Miért kellene szenvednem – mormogta –, nem az én hibám volt.«

A síkságon több száz hasonló csoportot lehetett látni. Mindegyiknek volt valami panasza Isten ellen a szenvedések és gonoszságok miatt, amelyeket megengedett az ő saját világában.

Milyen szerencsés volt Isten, hogy a mennyben lakhatott, ahol csak gyönyörűség és fényesség vette körül, ahol nem volt sírás, félelem, éhség vagy gyűlölet! Mit tudhatott Isten mindarról, amiket az emberek kénytelenek voltak elszen-

vedni ebben a világban? Mert, ahogy mondták, Isten védve volt mindezekről.

Mindegyik csoport választott magának képviselőként egy vezetőt, azt az embert, aki közülük a legtöbb szenvedésen ment keresztül. A jelöltek között volt egy zsidó, egy fekete, egy ember Hirosimából, egy szörnyen deformálódott izületi gyulladással ember, valamint egy torzszülött gyerek, aki azért lett ilyen, mert az anyjának káros nyugtató gyógyszereket adtak az orvosok. A síkság közepén tanácskoztak egymással. Miután meghányták-vetették

a dolgokat, kész volt a vádirat. Nagyon ravaszul állították össze.

Mielőtt Isten alkalmazná valna arra, hogy bíróként ítéljen felettük, el kell szenvednie azokat a dolgokat, amiket ők elszenvedtek. **A döntésük értelmében Istennek az a büntetése, hogy a földön kell élnie – emberként!**

»Szülessen zsidónak. Születésének törvényességét lengjék körbe sejtelmes képtelnyek. Legyen olyan nehéz munkája, hogy amikor megpróbálja elvégezni, még a családja is azt gondolja róla, hogy megőrült. Árulják el legközelebbi barátai. Kell-

jen szembenéznie hamis vádakkal, legyen a pere koncepció, és ítélje el egy gyáva bíró. Kínózzák meg.

Végül tapasztalja meg, mit jelent iszonyatosan egyedül lenni. Azután haljon meg. Úgy haljon meg, hogy ne lehessen semmi kétség afelől, hogy meghalt-e. Legyen sok tanú, aki ezt igazolni tudja.»

Ahogy a választott vezetők egyenként kimondták az ítélet részleteit, hangos egyetértés moraja szállt fel az összezsúdlott embertömegeből.

De amikor az utolsó részlete is elhangzott az ítéletnek, hosszú csend lett. Senki sem mert megszólalni. Megmoccanni sem mert senki. Mert hirtelen mindannyian rádöbbenek, hogy Isten elszenvedte már az ítéletet.”

SZABADOS ÁDÁM

<http://divinity.szabadosadam.hu>

Valóban nevetséges az olyan Isten, aki hagyja magát így lehordani.

Kitekintés

Riga, Lettország. 1975-ben avattak először női lelkészeket a lett evangélikus egyházban. Tavaly nagy ünnepekkel emlékeztek meg a 40. évfordulóról, bár a helyzet gyökeresen megváltozott: a jelenlegi érsek felfüggesztette a nők lelkési szolgálathoz való jogát. Ezért a női teológiai hallgatók külföldre mennek, ahol az országon kívül élő Lett Evangélikus Menekültgyházban avatják fel magukat.

Berlin, Németország. A berlini szenátus női jogokért illetékes referense szerint a régi értelemben vett család – apa, anya, gyerekek – nem más, mint „kifutó modell”. Ennek mondtak most ellent közvélemény-kutatási eredmények. Kimutatták, hogy a szenátornő ideológiai szappanbuborékokat kerget. Az országban évenként 380 ezer pár lép házasságra, s ez a szám az utolsó tíz évben alig változott. A megkérdezett fiatalok több, mint 70%-a a családot tekintti jövője legjobb formájának. A született gyermekek 70%-a ma is családokban nő fel. Sajnálatos folt viszont a pozitív képen, hogy a megkötött házasságok egyharmada nem éri meg az ezüstitlakodalmat.

Moszkva, Oroszország. Kirill ortodox pátriárka a Nyugatot okolja az úgynevezett Iszlám Állam megerősödéséért. Liberális erkölcsfelfogásával megbotránkoztatja a muszlimokat, s azok el-lene fordulva, kiábrándultan keresnek valami célt, amit csak az IÁ kínál nekik. Mert ki érti azt, ha Nyugaton mindenféle meztelenkedő nem csak demonstrálhat, de ehhez még állami

támogatást, no és állítólag a közvélemény hozzájárulását is megkapja? Viszont a „felvilágosult” franciák rendőrsége irgalmatlanul szétkergette a családját demonstráló keresztyének felvonulását. Kirill szerint ez a Nyugat istentelen civilizációjának a teljes csődjét jelenti.

Párizs, Franciaország. Az UNESCO-hoz nyújtott be javaslatot a németországi Luther-emlékművek szakbizottsága. Kéri, hogy a világörökség részévé tegyék mindazokat a német intézményeket vagy városokat, amelyeknek köze volt a XVI. századi reformációhoz. Tizenkettő ilyen áll a javaslati listán, amelyről feltehetőleg a reformáció 500. évfordulóján dönt az UNESCO közgyűlése.

Puerto Rico. A kis lutheránus egyház a reformáció 500. évfordulója tiszteletére 500 fát ültet el 2017-ben. Minden egyes fácskát más és más személy ültet el, mert ezzel is az egyes hívők hozzájárulását kívánják demonstrálni.

Köln, Németország. Az ország 253 keresztyén egyházi kézben működő kórházában 2015-ben 258 ezer csecsemő látta meg a napvilágot, ami 9 ezerrel több, mint az azelőtti évben. A rekordot egy berlini római katolikus szülésközpont tartja 3975 újszülötellel.

Stuttgart, Németország. A nyugat-délnyugati tartományokban aggasztóan megnőtt a templomi betörések száma. 2014-ben 801 esetben törtek fel templomokat és raboltak el berendezési tárgyakat, festményeket, szobrokat.

Württembergben 36%-uknál elfogták a tetteseket, de az okozott károk ennek ellenére milliókra rúgnak.

Berlin, Németország. A Humboldt Egyetemen 2015-ben tartott előadásában élesen bírálta az egyházakat Walter Kasper római katolikus kúriai érsek. Szerinte az egymás mellett élés még nem ökumené, s az egyes egyházak elzárkózása sem időszerű. Nincs más választásuk, mint az ökumenikus együttműködés erősítése. De szerinte még nem jött el az ideje az oltári szentségbeni egységnek, mert az eucharisziát belülről kell megragadni, megérteni, s ettől még távol vagyunk. Dicsérte a bajor evangélikus püspök javaslatát, aki szerint világraszóló nagy Krisztus-ünnepet kellene rendezni minden keresztyén egyház részvételével.

Genf, Svájc. A nemrég nyilvánosságra került *Az emberiség fejlődése* című dokumentum szerint a 188 vizsgált országban egyre távolodnak egymástól a gazdag és a szegény nemzetek. A gazdagok listája élén áll Norvégia, Ausztrália, Svájc, Dánia, Hollandia és Németország. Sereghajtó pedig hat afrikai ország: Burundi, Csád, Eritrea, Közép-afrikai Köztársaság és Niger.

Ufa, Oroszország. Az evangélikus egyház kétévi munkálatok után újra felavatta diakóniai központját. Az ünneppel kapcsolatos kerekasztal-beszélgetésben a különböző keresztyén egyházak képviselői vettek részt és tettek ígéretet a központ hathatós támogatására.

Bécs, Ausztria. Élesen bírálta a német püspökök menekültügyi magatartását a

helyi egyetem evangélikus fakultásának professzora, Ulrich Körtner. Szerinte téves, ha egy szekuláris állam az irgalmas samáriait akarja utánozni, és az egyházak asszisztálnak neki ebben. Inkább kellene – Luther szellemében – a kettős kormányzás tanítására támaszkodniuk. Alkalmazni kellene ebben az esetben is a régi jogszabályt, amelynek értelmében tehetségén felül senkit nem lehet semmire kötelezni. Ennek fényében a szövetségi kormány politikája téves, s erre nem kellene még egyházi áldást is adni.

Vatikánváros. A zsidósággal kapcsolatot tartó pápai bizottság dokumentumot adott ki, amelyben egyháza és a zsidóság viszonyát rögzíti. Elsősorban emlékeztet arra, hogy már a második vatikáni zsinat egyik konstitúciója alapvetően fontosnak tartotta a zsidóságot, mint az isteni ígéretek hordozóját. Hogy szabad-e ma zsidómissziót folytatnia az egyháznak, erre kettős, inkább körülíró vagy kitérő a dokumentum válasza. Egrészt nem szabad zsidók között szervezett missziói munkát folytatni. Ugyanakkor azonban senki keresztyént nem lehet megakadályozni abban, hogy zsidó vagy zsidók előtt biznyságot tegyen Krisztus-hitéről. Ez a vallástétel azonban semmiféle kényszerítő eszközt nem használhat föl az esetleges térítés érdekében.

Lagos, Nigéria. A város összes templomában, mecsetjében és gyülekezeti termében megtiltották a hatóságok istentiszteletek és összejövetelek tartását. Emögött nem valami ideológiai indoklás rejlik, okozói maguk a vallási közösségek voltak. A megokolás: az istentiszteletek, összejövetelek túl hangosak! A városban ugyanis előszeretettel tartják összejöveteleiket ezek a közösségek éjjel, és a hangos énekléssel és tánccal felerősödött hangulatot hangosbeszélőkkel még az utcára is kisugározzák, teljes hangerővel. A környékbeli lakosság panaszt nyújtott be – eredményesen.

Damaszkusz, Szíria. 2011 előtt 22 millió lakosa volt az országnak, ezek közül 3 millió volt a keresztyén. Az eddigi polgárháborúnak körülbelül 250 ezer halottja van, az elűldözötteket és nyomtalanul eltűnteket nem számítva. 2014 végéig 8 millió ember volt kénytelen elhagyni otthonát, 4 millió mene-

kült külföldre, közülük 2 millió Törökországba. Otthon maradt a keresztyének fele, s a püspökeik minden erőfeszítést megtesznek, hogy a teljes bizonytalanság közepette is gondozzák híveiket.

Bréma, Németország. A város Wolmershausen nevű negyedében álló római katolikus Szent Benedek templomba kabinokat építettek be, hogy 40 szíriai menekültnek átmeneti szállást adjanak. A Caritas helyi csoportja gondoskodik az ellátásukról.

Bécs, Ausztria. Gudrun Kugler képviselő szerint Európában ugyan nincs nyilvános keresztyénüldözés, de rejtetten igenis van. Ennek egyik jele, hogy a média legalábbis igyekszik minél kevesebbet közölni a keresztyén egyházak munkájáról, másrészt egyházi épületekbe, főleg templomokba való betörés és kifosztás 85%-ban keresztyén intézmények ellen történik.

Palermo, Olaszország. A kapucinusok templomának alagsorában olyan kolumbárium van, amelyben nem nyolcezer urnát, hanem bebalzsamozott múmiát őriznek. A XIX. század végéig Szicíliában szokás volt a halottak bebalzsamozása és zsugorítása. Egy 1837-ből való árlista szerint férfiak 12, nők 10, gyermekek 8 unciáért kaphattak helyet a fali rekeszekben.

Weingarten, Németország. A helyi pedagógiai főiskolán oktató Joachim Kunstmann valláspedagógus szerint önmagát számolja fel az egyház, ha nem teljesíti tulajdonképpeni feladatát. Az egyházakban szerveződött keresztyénség nem éri el ma már az emberek lelkét. Például hozza fel, hogy az istentiszteleti közbenjáró imádságokban a lelkész vég nélkül sorolja föl a világ békéjét, a klímaváltozással riogatást, a szemégyűjtés fontosságát, de ugyanakkor mit sem tud kezdeni a templomlátogatók gondjaival: a munkanélküliséggel, válással, kimerültséggel, kedélybetegséggel. Mentik a világot, s elfelejtik az embereket.

Radom, Lengyelország. Henryk Tomaszik püspök sajnálattal állapította meg, hogy hívei még nagy buzgalommal hozzák elsőáldozáshoz gyermekeiket, de azután elfeledkeznek arról, hogy a misékre is elkísérjék őket. Az egykor szintizta katolikus országot most érte el az elvilágiasodási hullám, amelynek tüneteit így foglalta össze egy kutató: „Hiszek, de nem ezzel” (ti. az egyházzal). Több pap panasolja, hogy az egyház tisztelete és tekintélye igen erősen csökken a lakosság körében.

Brüsszel, Belgium. Az Oxfam nevű fejlődéskutató intézet szerint az utolsó öt évben drámai változás állt be a világ

gazdagai és szegényei viszonyában. Egy évvel ezelőtt 80 gazdag kezében volt a világ összvagyonának 50%-a, ami mára már csak 62 személy kezében összpontosul. A szegények részesedése az utolsó öt évben 41%-kal csökkent, azaz következképpen – minden hitegetés ellenére – nem csökkent, hanem nőtt az elszegényedés folyamata.

Biskek, Kirgízia. 2500 személyt befogadó ortodox katedrális avattak föl a többségében muszlimok lakta ország fővárosában. Ez annál is meglepőbb, mert nem is olyan régen még elutasította az egyházügyi hivatal egy ortodox püspök működési kérelmét azzal, hogy „vallási szakadásokat eredményezne” a munkája. A katedrális védőszentje az 1015-ben meghalt kijevi nagyfejedelem, Vlagyimir lett.

Összállította: Gémes István

Századok múltak el

Szöveg és dallam: Csorba István

Szá-za-dok múlt-tak el, Meg-ú- jult lé - lek-kel
 5 Jöt-tünk e - léd! Te vol- tál tá - ma-szunk,
 9 Is - te - nünk, jó U-runk. Fo- gadd há -
 12 lás sza-vunk: Szí - vünk ti - éd!

Te adtál új hitet
 Győzni a bűn felett
 Ó, Jézusunk!
 Jöjj, segíts most tovább,
 Hű néped téged áld
 És zeng halleluját,
 Szent Krisztusunk!

Szentlélek Istenünk!
 Nap mint nap adj nekünk
 Megújulást!
 Irgalmas légy velünk,
 Mentsd meg az életünk,
 Tőled vár bús szívünk
 Vigasztalást!

Szálljon az égbe fel
 Szép, zengő énekkel
 Dicséretünk!
 Kegyelmed áraszd ránk,
 Szerető, jó Atyánk,
 Míg a mennybe hozzád
 Megérkezünk!

Az Evangélikus Missziói Központ

fontosabb szolgálatait
 2016 első felében

Igehirdetés, előadás, evangelizáció

Tápiószőlős, Budapest XVI. kerületi idősek otthona, Budapest IX. kerületi pünkösdi gyülekezet, Vanyarc, Nagytarcsa, Szentkirály, Vésztő, Újpest, Boldva, Piliscsaba, Debrecen, Révfülöp, Albertirsa, Szombat hely, szegedi baptista gyülekezet, Nyíregyháza-Kertváros, Szarvas, Gyulavári, Budafok, Kölcse, Zalaegerszeg

Felvidék:

Eperjes, Megyerce, Hanva
 Kárpátalja:
 Bene, Mezőgécse, Sárosorszi, Kisgejőc, Kisdobrony

Felekezetközi szolgálatok

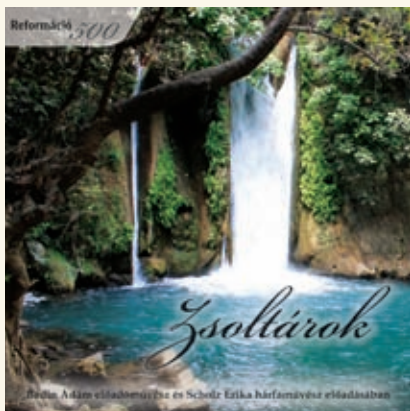
Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa, Aliansz – Magyar Evangéliumi Szövetség, GLS Nemzetközi Vezetői Konferencia, zsidómisszió

Médiamunka

Evangélikus Információs Szolgálat (EISZ), rádiómisszió, Híd magazin, PAX TV

Zsoltárok

Badin Ádám előadóművész felolvasásában, Scholz Erika hárfaművész zenei kíséretével

A 150 zsoltár Jézus imakönyve is volt. Írásmagyarozó teológusok szerint kívülről tudhatta őket. Sokszor idézett belőlük, még haláltúsaja közben is.

A reformátorok szolgálatában is meghatározó szerepe volt ezeknek az imádságoknak. Luther sokat magyarázta őket katedrán, asztali beszélgetések során és szószéken.

A reformáció 500. évfordulójára készülve biztatjuk mi is testvéreinket: olvassák, imádkozzák a zsoltárokat, de mindenképpen Jézus tanításán átszűrve. Szevérenyi János

A CD-n szereplő zsoltárok:

1., 6., 8., 16., 18., 22., 23., 32., 33., 36., 46., 51., 57., 75., 90., 91., 100., 103., 110., 115., 118., 121., 126., 127., 128., 130., 133., 136., 139., 148., 150.

Megrendelhető:

Evangélikus Missziói Központ:
 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40.
 Telefon: 06 1 400 3057
 (munkanapokon 8 és 13 óra között)
 e-mail: evmis@lutheran.hu

Ára: 2000 Ft

További CD-k az Evangélikus Missziói Központ kiadásában:

<http://misszio.lutheran.hu/kiadvanyok/cd>

Utcamisszió Kárpátalján

Bene, Mezőgecse, Sárosoroszi (itt született az ÁVO által 1953-ban agyonvert KIE-titkár, Pógyor István), Kisgejőc, Helmec és Kisdobrony gyülekezetei és a Kárpátaljai Református Presbiteri Szövetség szervezésében utcamissziós evangelizációs alkalmakon vettem részt július 14–17. között. A szovjet birodalom összeomlása után a szabadabbá vált helyzetben valóságos nemzeti és lelki ébredés söpört végig az elzárt és elfeledett kárpátaljai magyarság körében. Azóta sok minden történt. Az ébredés lecsendesedett, de sok gyümölcse mai is ízlelhető. Az Ukrajna keleti csücskében élő magyar közösségek életét is megnehezíti a háború, a mindent átható korrupció és főleg a szegénység. A magyar állam a helyiek szerint is sokat segít az állampolgárság megadásával, intézmények létrehozásával, fenntartásával, karitív akciókkal. Ezek ellenére sok ezren mentek el nyugatra dolgozni, élni. Ilyen körülmények között különösen is szükség van Istenre, az ő drága, életet, reményt, megoldásokat közvetítő igéjére. Kedves hazai olvasó, ne feledkezzünk meg a kárpátaljai testvéreinkről! Imádkozunk és dolgozunk értük!

SZ. J.

Csetfalva

A benei tornaterem

A kisdobronyi iskolaudvaron

A helmeczi parókia – a kommunizmusban elvették, ma romos állapotban van. Elöl az új parókia alapjai láthatóak.

Helmeczi hívek

„Tanyán, fa alatt konfirmáltam” – mondta ez a helmeczi néni. A szovjet időben tilos volt a konfirmáció.

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát, úgy vigasztallak én titeket.”

Ézsaiás 66, 13

Az év igéje volt a témája az idei bel- és külmissziói konferenciának

Kínai vendégek biznyságtétele

Bálint Zoltán misszionárius, leánya és unokája

Bödő Sándor a gyermekkori sérülésekből való gyógyulásról tartott előadást

Megköszöntük Varga Gábor és Zsuzsa 25 évi áldozatos szolgálatát a Béthel vezetésében

Bibliakör

Győri János Sámuel

Beszélő képek

Izraeli arcok

Fotó: Szeverényi

A napraforgóvirág úgy tud izzani, mintha égő tűz lenne.

Milyen csodálatos növény a napraforgó! Mindig a Nap felé fordul, és igazán gyönyörű.

Tűzvirág.

Micsoda példája Isten játékának ez a növény! Az évmilliárdokig égő héliumgömb felé tekintő. Szépségén túl van benne valami természetfeletti. Viselkedésének törvényszerűsége a látható világot összefogó láthatatlan pókháló egy szála. Mennyi minden létezik, ami az öt érzékszervvel nem érzékelhető! Az öt érzékszervvel való érzékelés azonban mégis közelebb vihet ahhoz, amit például ez a napraforgóvirág is közvetít. Közelebb vihet ahhoz, ami miatt igazán csodálatosnak találjuk egyéb létezők mellett ezt a virágot is. Közelebb ahhoz, amiből maga a napraforgó született. Közelebb ahhoz, amiből a Nap és minden született.

Azt találjuk lenyűgözőnek, amiben akár öntudatlanul is, de meglátjuk Istent. Ez pedig azért lehetséges, mert az ő hasonlatosságára teremtettünk. A legnagyobb gyönyörűséget e világban a Forrás megtalálása, meglátása okozza.

SZEVERÉNYI MÁTÉ

Fotó: Szeverényi János

„A vidám szív a legjobb orvosság, a bánatos lélek pedig a csontokat is kiszáritja.” (Péld 17,22)

Derű

Meggyónt Pista bácsi. A pap feloldozza és elrendel tíz Miatyánkot penitenciának.

Pista bácsi elköszön:

- Viszontlátásra, atyám!
- Szervusz, fiam.
- Viszontlátásra, atyám!
- Szervusz, fiam.
- Viszontlátásra, atyám!
- Mondd, fiam, minek köszönsz annyiszor?
- Látja, atyám, háromszor köszöntem, és már bolondnak néz. Mit fog szólni az Úristen tíz Miatyánkhhoz?

Négy lelkész vitatkozik egy teológiai kérdésről. Hárman képviselik az egyik álláspontot, egyiküknek más a véleménye. Mikor a renitens lelkész kifogy az érvekből, felkiált:

– Uram, tudom, hogy igazam van! Adj valami jelet, hogy így van!

Hirtelen mennydörög egyet az ég.

– Ugyan már, ez csak véletlen! – mondja a három másik.

– Uram, ha igazam van, adj egy nagyobb jelet, hogy a többiek is elhiggyék! – kiáltja a lelkész.

A derült égből lecsap egy villám.

– Ez csak véletlen! – hitetlenkednek a többiek.

– Uram, adj valamilyen félreérthetetlen jelet, hogy meggyőzd ezt a három hitetlent!

Egy mély hang zendül fel az égből:

– IGAZA VAN!

A három hitetlenkedő lelkész összenéz, majd az egyikük megszólal:

– Jól van, akkor most két vélemény áll hárommal szemben...

500 NAP IMÁDSÁG REFORMÁCIÓÉRT

„Ha segítségül hívtok, és állhatatosan imádkoztok hozzám, akkor meghallgatlak benneteket.” (Jer29,12)

Luther Márton szenvedélyes imádkozó volt. Az Isten által elindított reformáció nagy munkáját másképpen nem tudta volna elvégezni. A Szentlélek tanította, vezette, erősítette.

Új reformációra van szüksége a ma egyháznak. Sokan eltávolodtak Istentől, a hittől, a bibliai értékektől. Ma is minden megváltásért kiált a családban, az egyházban, a világban.

Kérjük egyházunk népét, hogy imádságaikkal kapcsolódjanak be az „500 nap imádság az egyházért” mozgalomba, amely 2016. június 18-tól 2017. október 31-ig tart.

Valljuk meg vétkeinket, mulasztásainkat, könyörögjünk bűnbocsánatért, megújulásért, új reformációért, adjunk hálát a kegyelemért, a keresztségért, a feltámadás erejéért, a Szentlélek munkájáért, dicsőítsük és magasztaljuk Istent a teremtésért, a megváltásért és az üdvösségért.

Imádkozzunk családjainkért, gyülekezetünkért, egyházunkért, népünkért, Európáért és az egész világért!

Tegyük ezt egyénileg, közösségben, istentiszteleteinken, egyházi rendezvényeinken. Ahol eddig nem volt, alakítsunk imaköröket! Olvassunk az imádkozással kapcsolatos kiadványokat, például a *Ma így imádkozzatok!*, illetve *Imádkozzunk együtt Lutherral – ma is* című köteteket (fordította dr. Hafenscher Károly), Fabiny Tamás *Ajtóresnyi zsoltár*, Ordass Lajos *Nem tudok imádkozni*, Ole Hallesby *Az imádságról* című könyvét.

Az ötszáz napos időszak alatt havonta imakörlevelet teszünk közzé.

„Falaidra, Jeruzsálem, öröket állítottam. Soha ne hallgassanak, se nappal, se éjjel! Ti, akik az Urat emlékeztetitek, ne legyetek némák!” (Ézs 62,6)

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
EVANGELIZÁCIÓS ÉS MISSZIÓI BIZOTTSÁGA

Felhívásunkat a Szlovákiai Evangélikus Egyház 1936 óta működő imamozgalmának ötlete alapján fogalmazzuk meg.

Biztatás közösségi imádkozásra

Az Úr indít minket a vele való kapcsolatra, beszélgetésre. Nem mi akarunk, kopogtatunk, dörömbölünk csupán, hanem ő az, aki meglát minket, megszólít, magához von, kijelenti magát. Ez az imádság titka, ereje, lényege. Az imádkozás Szentlélek által működik: ő vonz, vezet, segít, adja a gondolatokat.

Isten népe sokszor és sokféleképpen imádkozhat közösségben. Nem szabad, nem lehet beszűkíteni ezt a nagyszerű ajándékot, lehetőséget törvényeskedő formákba. Ugyanis elterjedt az a nézet egyes hívő körökben, hogy a közösségben egyenként hangosan elmondott ima az élő hit egyik fokmérője. Én ilyesmiről nem olvastam a Szentírásban. Az ilyen erőltetett imádkozás bajt okozhat, a képmutatás és kínos pillanatok melegágyai lehetnek az ilyen helyzetek. Egyes testvérek magukat mutogatják, prédikálnak, bizonyoságot tesznek, netán kioktatnak másokat ima gyanánt, vagy egyenesen Istent tanítgatják.

Ugyanakkor valami csodálatos lehetőség közösen imádkozni. Egyik ébredő, növekvő gyülekezetünkben például imapárok alakultak főleg fiatalok körében. Talán az éveken át tartó vezetői példa hatására, ugyanis a felügyelő és a lelkész hetente imádkoztak együtt magukért, családjaikért és a gyülekezetért.

Korábbi gyülekezetemben többféle imaközösség alakult. Nyilván sokan imádkoztak addig is a közösséget egyenként, családi körben vagy az istentiszteleten, de ereje, jelentősége van a gondok és örömök megosztásának közösségben is. Kisebb csoport imádkozott fél órával istentisztelet előtt az alkalom áldásáért, az ígéért. Magunk csodálkoztunk a pozitív következményeken. Havonta tartottunk egy szervezett imádkozást gyülekezetünkért, tizizenkét résztvevővel. Igei kezdés után röviden megosztottuk a témákat, kéréseket, szükségleteket, és ennek alapján beszéltük meg mindezeket az Úrral. A felnőtt ifjúság háromféle imaközösséget is szervezett.

Több helyről hallottam édesanyák, férfiak, házi bibliakörök aktivitásáról. Jól tesszük, ha a templom falújságján, gyülekezeti újságban, honlapon vagy éppen a Facebookon is megosztjuk kéréseinket, háladáinkat és imameghallgatásainkat is.

A közös imádkozásnak fontos része az éneklés. Ilyenkor már mindenki imádkozik, keresi, dicsőíti Istent. Az éneklés alatt a Szentlélek már munkálkodik. Érdemes hangsúlyozni, hogy nem feltétlenül kell mindenkinek hangosan is imádkoznia. Aki azt mégis megteszi, ne legyen túl hosszú, terjedős és lehetőleg hallhatóan tegye ezt, hogy mások is követhessék. Szent csendesség is tartható, nem kell feltétlenül hangosan imádkozni. Olvashatunk közösen is imádságokat, zsoltárokat az énekeskönyvből, Bibliából. A százötven zsoltár Jézus imakönyve volt. Lehet így kezdeni és akár zárni is az alkalmat. „Uram, ébreszd egyházadat, és kezdj rajtam!”

Sz. J.

ORSZÁGOS EVANGELIZÁCIÓ

ÁLLJ A LÁBADRA!

– REFORMÁCIÓ MA

BUDAPEST, DEÁK TÉRI EVANGÉLIKUS TEMPLOM
2016. OKTÓBER 8., SZOMBAT,
10–16 ÓRA

PROGRAM

9.40: Éneklés a *Hermons* zenekarral

10.00: Köszöntés, ima – *Szemerei János* és *Szeverényi János*

Tanúságtétel – *Hermons*

Igehirdetés – „Állj a lábadra!” (ApCsel 14,8–10) – *Győri János Sámuel*

11.15: Szekciók, bibliakörök

Beszélgetés az igehirdetésről – *Győri János Sámuel* (templom)

Zsoltárok CD-bemutató – *Badin Ádám, Scholz Erika, Vető István* (gimnázium, díszterem)

„Mikor Urunk és Mesterünk azt mondta: »Térjetek meg!« – azt akarta, hogy a hívek egész élete bűnbánatra térés legyen” (Mt 4,17) – *Welter Sándor* (gimnázium, tornaterem)

Imaközösség – *Malik Péter* (gyülekezeti kisterem, I. emelet)

Ad fontes! – Vissza a forrásokhoz! – *Dr. Fabiny Tamás* (gyülekezeti terem, I. emelet)

Gyógyulás a gyermekkori bántalmazásokból – *Bödő Sándor* (gimnázium, 12. terem)

Az ész megtérése – *Ribár János* (gimnázium, 15. terem)

Egyedül a hit – *Gáncs Péter* (gimnázium, 17. terem)

Egyedül a kegyelem – *Szemerei János* (gimnázium, 18. terem)

Egyedül a Szentírás – *Balicza Iván* (gimnázium, 21. terem)

Evangéliummal a világban – *Kiss Péter* (gimnázium, 22. terem)

A szív megtérése – *Grendorf Péter* (gimnázium, 24. terem)

A család megújulása – *Krámer György* (gimnázium, 27. terem)

Reformáció a gyülekezetben – *Győrfi Mihály* (gimnázium, 23. terem)

Keresztényüldözés a 21. század elején – *Győrfi Károly* (gimnázium, 26. terem)

Internet és kereszténység (veszélyek, lehetőségek) – *Erdélyi Károly* (gimnázium, 28. terem)

12.45: Ebédszünet (az egyház szerény vendéglátást biztosít)

14.00: Tanúságtétel

Élet-halál élményeim – *Czakó Gábor* Kossuth-díjas író

„Emberfia, állj a lábadra!” – *Lóczy Tibor* lelkeszi munkatárs

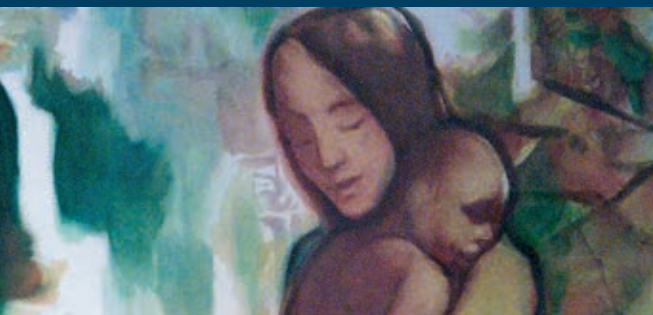
15.00: Igehirdetés – „Térjetek meg az élő Istenhez!” (ApCsel 14,11–18) – *Lupták György*

Istentisztelet úrvacsorával – *Gerőfiné dr. Brebovszky Éva*

Gyermekfoglalkozás lesz a Kisdeák óvoda termeiben a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért (KÖSZI) vezetésével. Gyülekező az I. emeleten. Az alkalomra mindenkit szeretettel vár a Magyarországi Evangélikus Egyház Missziói Bizottsága.

A 2016-os év igéje

„Ahogyan az anya vigasztalja fiát,
úgy vigasztallak én titeket.” (Ézsaiás 66,13)